

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CERCETAREA ECONOMICĂ ACADEMICĂ

2014

Coordonator program: Prof. dr. Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Coordonator temă: Dorina GHEORGHE

CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE ECONOMICĂ

Centrul de Informare și Documentare Economică

București, România

Editor: Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Redactor, prezentare grafică și tehnoredactare: Dorina GHEORGHE

Culegere text: Mihaela BOBOC, Tamara BĂILEȘTEANU, Carmen DIȚULESCU

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin

Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”.

Reproducerea, fie și parțială și pe orice suport, este interzisă fără acordul prealabil al editorului,
fiind supusă prevederilor legii drepturilor de autor.

ISBN 978-973-159-320-3

2024

Programul Strategic Specific (PSS) 7. - Dezvoltarea și crearea de instrumente de lucru – enciclopedii, dicționare, baze de date, arhive etc. Promovarea, diseminarea și valorificarea rezultatelor cercetărilor institutelor din rețeaua INCE

Tema PSS 7.1 - Cercetarea economică academică românească. Constituirea bazei de date privind lucrările de cercetare efectuate în perioada 1990-2020 în INCE și institutele sale componente. Etapa 4 – Baza de date standardizată și încărcarea platformei Constituirea bazei generale de date aferentă lucrărilor de cercetare academică economică realizată în Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, perioada 1990-2000 (cercetare retrospectivă, confruntare cu planurile anuale de cercetare ale perioadei, pregătirea pentru încărcarea pe platformă).

Ediția de față cuprinde lucrări realizate în cadrul programelor de cercetare ale **Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”**
în anul 2014

SUMAR

Argument.....	10
PLANUL DE CERCETARE PENTRU ANUL 2014 elaborat în conformitate cu domeniile strategice și direcțiile prioritare incluse în „Strategia cercetării științifice în Academia Română 2014-2020”	13
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE.....	27
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	28
6.3. Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere, inovare și inteligență ..	28
6.3.3. – Impactul inegalităților salariale în statele membre ale Uniunii Europene	28
6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității	30
6.4.2. – Descompunerea și recompunerea structurilor industriale în România	30
INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ.....	32
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	33
6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări	33
6.1.5. Dezvoltarea durabilă în exploatațile agricole românești - tendințe și evoluții în contextul modificării Politicii Agricole Comune	33
6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității	46
6.4.4. Evaluarea securității alimentare din România din perspectiva accesului populației la hrană.....	46
6.4.5. Studiarea modelului de consum alimentar din România din perspectiva posibilei restructurări a ofertei agricole interne	48
6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România	62
6.8.1. Competitivitatea regională – întoarcerea la reșionalitatea economică și socială regională.....	62
6.8.3. Sectorul agroalimentar în economia României – ajustări structurale și regionale postaderare -	73
INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ.....	76

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	77
6.3 Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere, inovare și inteligență ...	77
6.3.4. - Capitalul uman-factor esențial al creșterii competitivității în societatea cunoașterii.....	77
6.3.7. Identificarea rețelelor inovative în dinamica economică a spațiului european – cazul României	81
6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială. Modele, scenarii, analize numerice și calitative.....	83
6.7.4. Convergența economică în UE. Teorii și aplicații	83
6.7.11. Modele neliniare pentru analiza și prognoza efectelor socioeconomice ale îmbătrânirii populației	85
6.7.11. Modele de analiză și prognoză a sărăciei: de la modelarea econometrică la analiza integrată multiscală cu un model de tip Flow-Fund	87
6.7.13. Evidențe empirice ale PIB-ului potențial și deficitului structural în economia României	91
6.7.14. Aplicații ale rețelelor pe piețele financiare	93
CENTRUL DE ECONOMIE MONTANĂ.....	95
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	96
6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări	96
6.1.4. – Formele asociative și dezvoltarea economică durabilă în zonele de munte ale României (II)	96
CENTRUL PENTRU VALORIFICAREA SURSELOR REGENERABILE DE ENERGIE ȘI EFICIENȚĂ ENERGETICĂ	100
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	101
6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale.....	101
6.2.6. – Costuri și beneficii comparative ale energiei produse din diferite surse regenerabile	101
6.2.10. – Modernizarea managementului energetic românesc	102
6.2.11. – Valorificarea potențialului multivalent al peisajelor pedo-agro-pastorale din zona montană	103

CENTRUL DE CERCETARE ÎN DOMENIUL ASISTĂRII DECIZIILOR CU TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI	105
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	106
6.3. Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere, inovare și inteligență	106
6.3.1. – Rolul sistemelor suport de decizie în managementul lanțului logistic invers ...	106
COLECTIVUL DE CERCETĂRI COMPLEXE.....	108
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	109
6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale	109
6.6.10. – Stimularea cererii și ofertei de credit. Eficiența canalelor de transmisie a politicii monetare	109
CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ	111
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	112
6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială. Modele, scenarii, analize numerice și calitative.....	112
6.7.1. – Modelarea dinamicii proceselor macroeconomice pe date trimestriale	112
6.7.2. – Testarea proprietăților predictive ale modelelor macroeconomice prin utilizarea simulărilor stohastice	114
6.7.3. – Simulări previzionale pentru economia românească în anul 2015.....	116
6.7.6. – Reconstruirea bazei de date a blocului Input-Output pe structura NACE2.....	117
6.7.8. – Variante de modelare a sistemului energetic: eficiența energetică și sustenabilitatea bioeconomică	119
6.7.9. – Perfecționarea blocului de macro-modelare pentru proiecțiile pe termen lung	120
CENTRUL ROMÂN DE ECONOMIE COMPARATĂ ȘI CONSENS	122
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	123
6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România	123
6.8.2. – Contribuția culturii la dezvoltarea durabilă a localităților urbane	123
6.22. Dezvoltarea și crearea de instrumente de lucru – dicționare, baze de date, arhive etc.	125

6.22.3. – Octav Onicescu – omul și opera. Restituiri: Contribuții la dezvoltarea cercetării economice. Entropia informațională în economie	125
CENTRUL DE CERCETĂRI DEMOGRAFICE	127
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	128
6.19. Cercetări demoeconomice. Echilibrul populației în România.....	128
6.19.1. – Situația demografică a României în context european.....	128
6.19.2. – Perspectivele populației rezidente a României 2011-2060.....	129
CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIODIVERSITATE AGROSILVICĂ.....	131
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	132
6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale.....	132
6.2.7. – Bio-ecostrategii inovative pentru valorificarea eficientă a patrimoniului național de bioresurse naturale necesare dezvoltării bioeconomice durabile a României și protecției ecoeconomice a mediului.....	132
6.2.8. – Managementul strategic inovativ al bioresurselor autohtone din ferme zootehnice, bazat pe conservarea biodiversității prin biotehnologii de reproducție și bănci genetice, conectate bioinformatic la nivel european și FAO.....	134
6.2.9. – Cercetări bioeconomice asupra protecției biodiversității și mediului în contextul siguranței alimentare autohtone, europene și mondiale, cu implicații în ecopatologia comparată	136
Reconstrucția ecologică și eco-bio-geoeconomică a habitatelor din România și ecozone frontaliere poluate antropice din agroecosisteme și ecosisteme forestiere	138
CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE.....	140
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	141
6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări	141
6.1.1. – Concurența și competitivitatea în contextul dezvoltării durabile a mediului de afaceri	141
6.1.2. – Investițiile străine directe în finanțarea economiei României, structură, impact și perspective.....	144
6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale.....	146
6.2.4. – Determinări și implicații financiare ale atragerii în circuitul economic, exploatării și utilizării resurselor naturale.....	146

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale	149
6.6.3. – Starea financiară a României.....	149
6.6.5. – Fiscalitatea în România. Evaluări și propuneri de creștere a eficacității acesteia	152
6.6.6. – Limite ale reglementării în modelarea comportamentului fiscal	155
6.6.7. – Implicații ale fiscalității asupra activității întreprinderilor mici și mijlocii	157
6.6.9. – Conduita băncilor centrale din Uniunea Europeană și provocările crizei financiare globale.....	160
6.6.11. – Instabilitatea financiară și inadvertențele guvernantei corporative	162
6.6.12. – Coordonate ale stabilității financiare la nivel microeconomic.....	165
6.6.13. – Tensiuni ale pieței monetare în România.....	168
6.6.14. – Evaluarea seniorajului în România. Impactul asupra mix-ului fiscal-monetar	170
6.6.15. – Ideologie politică și politică fiscală. Cazul României	172
6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială. Modele, scenarii, analize numerice și calitative.....	174
6.7.15. – Model de comportament al economiei românești. Testarea și calibrarea MOCER-1	174
6.7.16. – Evaluarea fenomenului economic ciclic la nivel mondial pe baza productivității marginale a ocupării.....	179
INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ.....	181
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	182
6.1 Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări	182
6.1.3. Evaluarea relației dintre specializarea intra-ramură și creșterea economică	182
6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale.....	184
6.2.1. Estimarea valorii economice a resurselor cu ciclu lung de regenerare; metodologie și tehnici de simulare.....	184
6.3. Cercetări privind dezvoltarea și utilizarea deplină a capitalului uman, precum și dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere, inovare și inteligență	187

6.3.5. Noi provocări privind convergența sistemelor cercetării-dezvoltării și inovării în cadrul UE. Posibilitățile României de a diminua decalajele din acest domeniu	187
6.3.9. Rolul ISD în sistemele de inovare integrate, cu privire specială asupra României	190
6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare. Convergență reală și nominală	192
6.5.1. Guvernanța funcționării euro. Spre o monedă globală (3)	192
6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale	194
6.6.2. Datoria internă și externă a României. Provocări și factori de influență pe termen scurt, mediu și lung	194
6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România	196
6.8.4. Analiza disparităților regionale din România	196
6.8.5. Dezvoltarea economică endogenă la nivel regional – aspecte teoretice și practice	198
6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii economico-sociale și politice.....	209
6.11.3. Relațiile industriale și remunerarea forței de muncă în România în perioada 1948-1999	209
6.11.6. Contribuția minorităților naționale la dezvoltarea economică a României	211
INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ.....	213
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	214
6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale.....	214
6.2.5. Fuziuni și achiziții în mineritul mondial.....	214
6.3. Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere, inovare și inteligență	217
6.3.6. Activitatea de inovare și brevetare, factor de competitivitate internațională a Uniunii Europene	217
6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității	221

6.4.7. – Marea Neagră la confluența intereselor noilor factori mondiali în domeniul energiei. Provocări pentru România	221
6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare. Convergență reală și nominal	225
6.5.3. Tendințe definitorii în economia mondială și raportul de forțe dintre marile puteri (II)	225
6.5.4. Decalaje socioeconomice intra-europene în perioada de post-aderare a României la UE.....	232
6.5.5. Tendințe privind evoluția economiei mondiale și a comerțului internațional.....	238
6.5.6. Principalele tendințe ale producției, comerțului și prețurilor unor produse de bază, materii prime și produse industriale pe plan mondial (serii statistice pe termen mediu și lung)	242
6.5.7. Evoluții ale parteneriatului la scara spațiului geoeconomic și strategic Asia-Pacific în contextul globalizării	248
6.5.8. Reechilibrarea economică a Chinei și implicațiile ei externe. Provocări și oportunități pentru Uniunea Europeană și România I. Dezvoltarea bazată pe investiții și export.....	251
6.5.9. Perspectivele post criză ale industriei metalurgice pe plan mondial	255
6.5.10. Competitivitatea, criteriu de convergență reală.....	258
6.5.11. Modificări în perspectiva clasică a adoptării euro. provocări pentru România și alte state membre ale UE cu derogare de la adoptarea monedei unice. Perspectivele post criză ale industriei metalurgice pe plan mondial	262
6.5.12. Uniunea Europeană: reorientări ale politicii comerciale după intrarea în vigoare a tratatului de la Lisabona. Poziția României.....	265
6.5.13. Provocări ale politicilor sociale și economice în țările Europei Centrale și de Est	269
6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale	271
6.6.8. Uniunea Bancară: O nouă dimensiune a guvernanței economice a Uniunii Europene.	271

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială. Modele, scenarii, analize numerice și calitative.....	276
6.7.17. Piețele principalelor produse alimentare: simularea evoluțiilor acestora în baza modelului AGMEMOD. Studiu de caz România.....	276
6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România	283
6.8.6. Uniunea Europeană: Dezvoltarea rurală, factor de minimizare a disparităților regionale.....	283
INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII	291
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	292
6.3. Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere, inovare și inteligență	292
6.3.8. Incluziune socială și economie socială.....	292
6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii economico-sociale și politice.....	295
6.11.2. Sociologia românească după 1944.....	295
6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale.....	301
6.13.1. Evaluarea politicilor sociale și opțiuni de dezvoltare	301
6.13.2. Standardul de viață al populației din România Tendințe în intervalul 1990-2013	305
6.13.3. Dinamica sistemului de asistență socială în România.....	310
6.13.4. Riscuri sociale și inechități.....	316
6.13.4. Riscuri sociale și inechități.....	325
6.22. Dezvoltarea și crearea de instrumente de lucru – dicționare, baze de date, arhive etc.	326
6.22.4. Calitatea vieții în România: 2014	326
CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR	336
6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)	337
6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale.....	337
6.2.2. Exploatarea gazelor de șist; efecte economice și asupra mediului.....	337
6.2.3. Coordonate ale politicii de dezvoltare durabilă în domeniul industriei extractive	339

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității	342
6.4.1. Coordonate posibile ale politicii industriale a României: premise, orientări, mijloace de acțiune	342
6.4.3. Piloni ai dezvoltării industriei prelucrătoare din România în următorul deceniu. Direcții și soluții de reconstrucție industrială.....	344
6.4.6. Reorientarea politicii de transport din România, în acord cu cerințele naționale și europene.....	346
6.21. Noua Enciclopedie a României	348
6.21.2. Aspecte diacronice ale industriei prelucrătoare din România (perioada cuprinsă între 1945 și sfârșitul anului 1989)	348
6.21.3. Industria extractivă din România în perioada industrializării socialiste (1948-1989).....	350
6.21.4. Evoluția modelelor de consum al energiei electrice din România	352
6.21.6. Transportul feroviar din România, de la apariție și până în prezent.....	353
COLECTIVUL DE CERCETĂRI COMPLEXE.....	355
6.6 Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor economico-sociale si sistemelor instituționale	356
6.6.1. – Problema austerității și ieșirea din criză	356

Argument

Înscrierea în Programul anual de cercetare al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, începând din anul 2022, a unei teme noi, atât ca abordare, cât și ca arie de interes, a avut în vedere realizarea unei platforme științifice menite să concentreze, să stocheze și să valorifice rezultatele cercetării economice academice desfășurate în Institut, în perioada de după anul 2000. Lucrarea continuă efortul depus de Centrul de Informare și Documentare Economică pentru anii 1990-2000, rezultatul fiind deja cunoscut în spațiul virtual al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” (INCE) și al Centrului de Informare și Documentare Economică (CIDE), în cadrul Colecției *Tezaur* (Secvența Rapoarte științifice 1990-2000). De altfel, ideea construirii unui „tezaur” al INCE își are rădăcinile încă din anul 1995 când, în eforturile de realizare a Strategiei naționale de pregătire a aderării României la UE, acad. Tudorel Postolache includea într-un discurs/prefață rămas celebru, că s-a acumulat la INCE-CIDE un volum imens de studii și cercetări, rapoarte, articole, comunicări și intervenții. „Desigur, spunea acad. Tudorel Postolache, ar fi simplu, foarte simplu și chiar foarte comod, să ignorăm aceste acumulări, dar ne putem oare permite un asemenea lux? El ar antrena inevitabil un greu tribut societal și nu ne gândim ca cineva dintre noi să-și poată aroga dreptul absurd de a decreta o elaborare sau alta inconsistentă încă mai înainte de a o fi consultat.”¹ Atunci s-a întreprins culegerea într-o singură sursă documentară a rapoartelor de activitate ale institutelor, sinteză care a fost prezentată, ulterior, ca un vector important al „Tezaurului INCE”, apariție dezvoltată apoi și bine-cunoscută în mediile academice și universitare.

Pentru îndeplinirea obiectivelor, Centrul de Informare și Documentare Economică a constituit un colectiv important de redactori, documentariști economiști și operatori, care au preluat date și informații științifice din rapoartele de cercetare de după anul 2000 ale institutelor componente ale INCE, pentru a asigura o bună informare de interes public și nu numai.

În structură, pentru fiecare an, este păstrată apartenența lucrărilor la institutul de proveniență, fiind descrise mai multe corpusuri comune oricărei cercetări bibliografice retrospective, respectiv: institutul în care s-a derulat cercetarea, titlul temei de cercetare și, uneori, al lucrării de cercetare, cuprinsul până la gradul al treilea de detaliere.

¹ *** *De la Essen la Cannes. Itinerarul Strategiei românești de Integrare Europeană*, T. Postolache, discurs la inaugurarea lucrărilor Comisiei de elaborare a strategiei de pregătire a României pentru aderarea la UE, 08.03.1995, Ed. Academiei Române, București, 1995, p. 126-127.

Pentru fiecare an calendaristic, sistemul de regăsire va fi unul constituit prin indexarea (ulterioară) tematică, prin termeni de referință extrași dintr-un dicționar propriu, constituit de CIDE pe parcursul ultimului deceniu. Sistemul de indexare este comun, ca termeni de referință, cu cel utilizat la regăsirea bibliografică a „Tezaurului” INCE, facilitând în acest mod comparații, alcătuirea de bibliografii retrospective pe domeniu sau pe autori etc.

Vom fi recunoscători tuturor acelor care, într-o formă sau alta, ne vor semnala elemente de perfecționare a lucrării noastre, de care vom ține seama într-o viitoare ediție de completare a Tezaurului INCE „Costin C. Kirițescu”.

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

PLANUL DE CERCETARE PENTRU ANUL 2014
elaborat în conformitate cu domeniile strategice și direcțiile prioritare incluse în
„Strategia cercetării științifice în Academia Română 2014-2020”

Domeniul strategic 6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Cod program/ temă	Programul/ Proiectul/Tema	Institutul Coordonator
6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări Coordonatori: Prof. univ. dr. Gheorghe Zaman, m.c., Prof. univ. dr. Valentina Vasile		
6.1.1.	Concurența și competitivitatea în contextul dezvoltării durabile a mediului de afaceri	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Mihail Dimitriu
6.1.2.	Investițiile străine directe în finanțarea economiei României; structură, impact și perspective	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Camelia Milea
6.1.3.	Evaluarea relației dintre specializare intra-ramură și creșterea economică	Institutul de Economie Națională Dr. Marius Surugiu
6.1.4.	Formele asociative și dezvoltarea economică durabilă în zonele de munte ale României (II)	Centrul de Economie Montană Prof. univ. dr. Radu Rey

Cod program/temă	Programul/ Proiectul/Tema	Institutul Coordonator
6.1.5.	Dezvoltarea durabilă în exploatarea agricole românești - tendințe și evoluții în contextul modificării Politicii Agricole Comune	Institutul de Economie Agrară Dr. Camelia Gavrilăscu, Dr. Camelia Toma
6.2 Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale Coordonatori: Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, m.c., Prof. univ. dr. Corneliu Russu, Prof. dr. Sabin Muscalu		
6.2.1.	Estimarea valorii economice a resurselor cu ciclu lung de regenerare; metodologie și tehnici de simulare	Institutul de Economie Națională Dr. Victor Platon
6.2.2.	Exploatarea gazelor de șist; efecte economice și asupra mediului	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Dr. Marina Bădileanu
6.2.3.	Coordonate ale politicii de dezvoltare durabilă în domeniul industriei extractive	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Dr. Marius Bulearcă
6.2.4.	Determinări și implicații financiare ale atragerii în circuitul economic, ale exploatarea și utilizării resurselor naturale	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Gabriela Cornelia Piciu
6.2.5.	Fuziuni și achiziții în mineritul mondial	Institutul de Economie Mondială Dr. Florela Stoian
6.2.6.	Costuri și beneficii comparative ale energiei produse din diferite surse regenerabile	Centrul pentru Promovarea Energiilor Regenerabile și Eficiență Energetică Dr. Filip Cârlea
6.2.7.	Bio-ecostrategii inovative pentru valorificarea eficientă a patrimoniului național de bioresurse naturale necesare dezvoltării bioeconomice durabile a României și protecție ecoeconomică a mediului.	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, MCA , Drd. Amalia Străteanu
6.2.8.	Managementul strategic inovativ al bioresurselor autohtone din ferme zootehnice, bazat pe conservarea biodiversității prin biotehnologii de reproducție și bănci genetice, conectate bioinformatic la nivel european și FAO	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică Dr. George Florea Tobă, Dr. Marcel Paraschivescu, Dr. Mariana Sandu

Cod program/temă	Programul/ Proiectul/Tema	Institutul Coordonator
6.2.9.	Cercetări bioeconomice asupra protecției biodiversității și mediului în contextul siguranței alimentare autohtone, europene și mondiale, cu implicații în ecopatologia comparată.	Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică Dr. Ipate Iudith, Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, MCA
6.2.10.	Modernizarea managementului energetic românesc	Centrul pentru Promovarea Energiilor Regenerabile și Eficiență Energetică Dr. Filip Cârlea Dr. Iulian Iancu
6.2.11.	Valorificare potențialului multivalent al peisajelor pedo-agro-pastorale din zona montană	Centrul pentru Promovarea Energiilor Regenerabile și Eficiență Energetică Dr. Maria Gheorghe
6.3 Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere, inovare și inteligență Coordonatori: Acad. Florin Gheorghe Filip, Prof. dr. Luminița Chivu, Prof. dr. Steliana Sandu		
6.3.1.	Rolul sistemelor suport de decizie în managementul lanțului logistic invers	Centrul de Cercetare în domeniul Asistării Deciziilor cu Tehnologia Informațiilor Acad. Florin Gheorghe Filip, Conf. dr. Luminita Duță
6.3.2.	Piața muncii. Convergente versus divergente în spațiul european, în contextul crizei prelungite și a eforturilor de relansare economică. Analize comparative și studiu de caz România (continuare tema plan 2013)	Institutul de Economie Națională Prof.univ.dr. Valentina Vasile
6.3.3.	Impactul inegalităților salariale în statele membre ale Uniunii Europene	Institutul Național de Cercetări Economice "Costin C. Kirițescu" Dr. Luminița Chivu
6.3.4.	Capitalul uman-factor esențial al creșterii competitivității în societatea cunoașterii	Institutul de Prognoză Economică Prof.univ.dr. Elena Pelinescu

Cod program/temă	Programul/ Proiectul/Tema	Institutul Coordonator
6.3.5.	Noi provocări privind convergența sistemelor cercetării-dezvoltării și inovării în cadrul UE. Posibilitățile României de a diminua decalajele din acest domeniu.	Institutul de Economie Națională dr. Steliana Sandu
6.3.6.	Activitatea de inovare și brevete, factor de competitivitate internațională a Uniunii Europene	Institutul de Economie Mondială Dr. Ecaterina Stănculescu
6.3.7.	Identificarea rețelelor inovative în dinamica economică a spațiului European – cazul României	Institutul de Prognoză Economică Dr. Carmen Beatrice Păuna
6.3.8.	Incluziune socială și economie socială	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Sorin Cace
6.3.9.	Rolul ISD în creșterea inovativității economiei românești	Institutul de Economie Națională Dr. Andreea-Clara Munteanu
6.4 Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității Coordonatori: Prof. dr. Constantin Ciutacu, Prof. dr. Valeriu Ioan-Franc		
6.4.1.	Coordonate posibile ale politicii industriale a României: premise, orientări, mijloace de acțiune	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Prof.dr. Corneliu Russu
6.4.2.	Descompunerea și recompunerea structurilor industriale în România	Institutul Național de Cercetări Economice "Costin C. Kirițescu" Dr. Constantin Ciutacu
6.4.3.	Piloni ai dezvoltării industriei prelucrătoare din România în următorul deceniu. Direcții și soluții de reconstrucție industrială	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Dr. Nicoleta Hornianschi
6.4.4.	Evaluarea securității alimentare din România din perspectiva accesului populației la hrană	Institutul de Economie Agrară Dr. Cecilia Alexandri
6.4.5.	Studierea modelului de consum alimentar din România din perspectiva posibilei restructurări a ofertei agricole interne	Institutul de Economie Agrară Dr. Cecilia Alexandri, Dr. Mariana Grodea
6.4.6.	Reorientarea politicii de transporturi din România în acord cu cerințele naționale și europene	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Dr. Daniel Fistung

Cod program/temă	Programul/ Proiectul/Tema	Institutul Coordonator
6.4.7.	Marea Neagră la confluența intereselor noilor factori mondiali în domeniul energiei. Provocări pentru România	Institutul de Economie Mondială Mariana Papatulică
6.5 Noile condiții de integrare europeană și de globalizare. Convergență reală și nominală Coordonatori: Acad. Mugur Isărescu, Prof. dr. Napoleon Pop, Prof. dr. Simona Moagăr Poladian		
6.5.1.	Guvernanța funcționării euro. Către o monedă globală (3)	Institutul de Economie Națională Dr. Valeriu Ioan-Franc Institutul de Economie Mondială Dr. Napoleon Pop
6.5.2.	Aderare, integrare, convergență - România și Republica Moldova	Institutul de Prognoză Economică, Acad. Lucian Liviu Albu Institutul Național de Cercetări Economice, Chișinău, Dr. Hab. Alexandru Stratan
6.5.3.	Tendențe definitorii în economia mondială și raportul de forțe dintre marile puteri (II)	Institutul de Economie Mondială Dr. Simona Moagăr-Poladian
6.5.4.	Decalaje socioeconomice intra-europene în perioada de post-aderare a României la UE	Institutul de Economie Mondială Dr. Virginia Cîmpean
6.5.5.	Tendențe privind evoluția economiei mondiale și a comerțului internațional	Institutul de Economie Mondială Corneliu Albu
6.5.6.	Principalele tendințe ale producției, comerțului și prețurilor unor produse de bază, materii prime și produse industriale pe plan mondial (serii statistice pe termen mediu și lung)	Institutul de Economie Mondială Dr. Maria Cartas
6.5.7.	Evoluții ale parteneriatului la scară marilor spații geoeconomice și strategice ale lumii: Asia-Pacific în contextul globalizării	Institutul de Economie Mondială Dr. Marcel Moldoveanu
6.5.8.	Re-echilibrarea economică a Chinei și implicațiile ei externe. Provocări și oportunități pentru Uniunea Europeană și România	Institutul de Economie Mondială Dr. Sarmiza Pencea
6.5.9.	Perspectivă post criză ale industriei metalurgice pe plan mondial	Institutul de Economie Mondială

Cod program/temă	Programul/ Proiectul/Tema	Institutul Coordonator
		Dr. Anca Dragomirescu
6.5.10.	Competitivitatea– criteriu de convergență reală	Institutul de Economie Mondială Dr. Radu Gheorghiu, Răzvan Voinescu
6.5.11.	Modificări în perspectiva clasică a adoptării euro. Provocări pentru România și alte state membre ale Uniunii Europene cu derogare de la adoptarea monedei unice	Institutul de Economie Mondială Dr. Eugen Andreescu, Rodica Velciu
6.5.12.	Uniunea Europeana: Reorientări ale politicii comerciale după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona. Poziția României	Institutul de Economie Mondială Dr. Iulia Monica Oehler Șincai
6.5.13.	Provocări ale politicilor sociale și economice în țările Europei Centrale și de Est.	Institutul de Economie Mondială Drd. Ionela Bălțătescu
6.5.14.	Evaluări cantitative și calitative ale competitivității comerțului internațional agroalimentar românesc	Institutul de Economie Agrară Dr. Camelia Gavrilesu, Dr. Mirela Rusali
6.6 Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor economico-sociale si sistemelor instituționale Coordonatori: Acad. Aurel Iancu, Prof. dr. Marin Constantin		
6.6.1.	Problema austerității și ieșirea din criză	Colectivul de Cercetări Complexe Acad. Aurel Iancu
6.6.2.	Datoria internă și externă a României: provocări și factori de influență pe termen scurt, mediu și lung	Institutul de Economie Națională Prof. univ. dr. Gheorghe Zaman, MCA
6.6.3.	Starea financiară a României	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Constantin Marin
6.6.4.	Coeziunea economico-socială a României în perspectiva Strategiei Europa 2020, Partea II	Institutul de Prognoză Economică Dr. Marioara Iordan
6.6.5.	Fiscalitatea în România. Evaluări și propuneri de creștere a eficacității	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Elena Pădurean
6.6.6.	Limite ale reglementării în modelarea comportamentului fiscal	Centrul de Cercetări Financiare

Cod program/ temă	Programul/ Proiectul/Tema	Institutul Coordonator
		și Monetare Dr. Ionel Leonida
6.6.7.	Implicații ale fiscalității asupra activității întreprinderilor mici și mijlocii	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Nicoleta Mihăilă
6.6.8.	Uniunea Bancară: O nouă dimensiune a guvernancei economice a Uniunii Europene.	Institutul de Economie Mondială Dr. Petre Prisecaru
6.6.9.	Conduita băncilor centrale din Uniunea Europeană și provocările crizei financiare globale	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Adina Criste
6.6.10.	Stimularea cererii și ofertei de credit. Eficiența canalelor de transmisie a politicii monetare	Colectivul de Cercetări Complexe Dr. Dan Olteanu
6.6.11.	Instabilitatea financiară și inadvertențele guvernancei corporative	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Iulia Lupu
6.6.12.	Coordonate ale stabilității financiare la nivel microeconomic	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Silviu Marius Șeitan
6.6.13.	Tensiuni ale pieței monetare în România	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Drd. Alina Georgeta Ailincă
6.6.14.	Evaluarea seniorajului în România. Impactul asupra mix-ului fiscal-monetar	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Camelia Băltărețu
6.6.15.	Ideologie politică și politică fiscală. Cazul României	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Tudor Ciumara

Cod program/ temă	Programul/ Proiectul/Tema	Institutul Coordonator
6.7 Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială. Modele, scenarii, analize numerice și calitative Coordonatori: Acad. Emilian Dobrescu, Acad. Lucian Liviu Albu, Prof. dr. Mioara Iordan		
6.7.1.	Modelarea dinamicii proceselor macroeconomice pe date trimestriale	Centrul de Modelare Macroeconomică Acad. Emilian Dobrescu, Dr. Cornelia Scutaru, dr. Bianca Pauna, Drd. Corina Saman
6.7.2.	Testarea proprietăților predictive ale modelelor macroeconomice prin utilizarea simulărilor stohastice	Centrul de Modelare Macroeconomică Acad. Emilian Dobrescu, Dr. Păuna Bianca
6.7.3.	Simulări previzionale pentru economia românească în anul 2015	Centrul de Modelare Macroeconomică Acad. Emilian Dobrescu
6.7.4.	Convergența economică în UE. Teorii și aplicații	Institutul de Prognoză Economică Acad. Lucian Liviu Albu
6.7.5.	Model de analiză comparativă a principalilor indici de performanță economică și socială ai țărilor Uniunii Europene - varianta 2014	Institutul de Prognoză Economică Prof.univ.dr. Cezar Mereuță Acad. Lucian Liviu Albu Dr. Marioara Iordan
6.7.6.	Reconstruirea bazei de date a blocului Input-Output pe structura NACE2	Centrul de Modelare Macroeconomică Dr. Viorel Gafta
6.7.7.	Scenarii multianuale pentru prognoza indicatorilor bugetari. Modele aplicate în România	Centrul de Modelare Macroeconomică Dr. Cristian Stanica
6.7.8.	Variante de modelare a sistemului energetic	Centrul de Modelare Macroeconomică Dr. Raluca Iorgulescu, Dr. Andrei Dospinescu
6.7.9.	Perfecționarea blocului de macro-modelare pentru proiecțiile pe termen lung	Centrul de Modelare Macroeconomică Dr. Florin Marius Pavelescu

Cod program/ temă	Programul/ Proiectul/Tema	Institutul Coordonator
6.7.10.	Metode de analiză și de extrapolare a seriilor de date, având valori multiple ale variabilei dependente	Institutul de Prognoză Economică Prof. Mateescu Dan
6.7.11.	Modele nelineare pentru analiza și prognoza efectelor socioeconomice ale îmbătrânirii populației	Institutul de Prognoză Economică Prof.univ.dr. Mariana Bălan
6.7.12.	Modele de analiza și prognoză a sărăciei: de la modelarea econometrică la analiza integrată	Institutul de Prognoză Economică Dr. Raluca Iorgulescu
6.7.13.	Evidențe empirice ale PIB-ului potențial și deficitului structural în economia României	Institutul de Prognoză Economică Dr. Cristian Nicolae Stănică
6.7.14.	Aplicații ale rețelelor pe piețele financiare	Institutul de Prognoză Economică Dr. Caraiani Petre
6.7.15.	Model de comportament al economiei românești. Testarea și calibrarea MOCER 1	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Emil Dinga
6.7.16.	Evaluarea fenomenului economic ciclic la nivel mondial pe baza productivității marginale a ocupării	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Dr. Emil Dinga
6.7.17.	Piețele principalelor produse alimentare: simularea evoluțiilor acestora în baza modelului AGMEMOD. Studiu de caz România	Institutul de Economie Mondială Dr. Manuela Unguru
6.8 Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România Coordonatori: Acad. Păun Ioan Otiman, Prof. univ. dr. Filon Toderoiu		
6.8.1.	Competitivitatea rurală - întoarcerea la raționalitatea economică și socială regională	Institutul de Economie Agrară Acad. Ion Păun Otiman, Dr. Violeta Florian
6.8.2.	Contribuția culturii la dezvoltarea durabilă a localităților urbane	Institutul de Economie Națională Dr. Valeriu Ioan-Franc Centrul Român de Economie Comparată și Consens, Dr. Maria Moldoveanu

Cod program/temă	Programul/ Proiectul/Tema	Institutul Coordonator
6.8.3.	Sectorul agroalimentar în economia României – ajustări structurale și regionale postaderare	Institutul de Economie Agrară Prof. univ. dr. Filon Toderoiu
6.8.4.	Analiza disparităților regionale din România	Institutul de Economie Națională Prof.univ.dr. Zizi Goschin
6.8.5.	Dezvoltarea economică endogenă la nivel regional – aspecte teoretice și practice	Institutul de Economie Națională Dr. Daniela Antonescu
6.8.6.	Uniunea Europeană: Dezvoltarea rurală, factor de minimizare a disparităților regionale	Institutul de Economie Mondială Dr. Andreea Drăgoi
6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii economico-sociale și politice Coordonatori: Prof. univ. dr. Victor Axinciuc, m.o, Prof. dr. Florin Marius Pavelescu		
6.11.1.	Progresul economic al României în serii statistice 1860-2010; pentru anul 2013: Sectorul industrial	Institutul de Economie Națională Prof univ dr Victor Axenciuc, MOA
6.11.2.	Sociologia românească după 1944	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Prof. univ. dr. Cătălin Zamfir, MCA
6.11.3.	Relațiile industriale și remunerarea forței de muncă în România în perioada 1948-1999	Institutul de Economie Națională Dr Florin Marius Pavelescu
6.11.4.	Impactul evoluției indicatorilor demo-economici în ultima jumătate de secol. Abordări comparative la nivel național, regional și pe medii, rural-urban (continuare tema plan 2013)	Institutul de Economie Națională Dr Raluca Mazilescu
6.11.6.	Contribuția minorităților naționale la dezvoltarea economică a României	Institutul de Economie Națională Prof.univ.dr.Emilian M. Dobrescu
6.13 Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale Coordonatori: Prof. univ. dr. Cătălin Zamfir, m.c., Prof. univ. dr. Ioan Mărginean		
6.13.1.	Evaluarea politicilor sociale și opțiuni de dezvoltare	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Prof. univ. dr. Cătălin Zamfir, MCA
6.13.2.	Standardul de viață al populației din România	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Mariana Stanciu

Cod program/temă	Programul/ Proiectul/Tema	Institutul Coordonator
6.13.3.	Dinamica sistemului de asistență socială în România	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Elena Zamfir
6.13.4.	Riscuri sociale și inechități	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Dr. Manuela Stănculescu
6.19 Cercetări demoeconomice. Echilibrul populației în România Coordonator: Prof. univ. dr. Vasile Ghețau		
6.19.1.	Situația demografică a României în context european	Centrul de Cercetări Demografice Prof. univ. dr. Vasile Ghețau
6.19.2.	Perspectivile populației rezidente a României 2011-2060	Centrul de Cercetări Demografice Prof. univ. dr. Vasile Ghețau
6.21 Noua Enciclopedie a României Coordonatori: Acad. Tudorel Postolache, Prof. dr. Valeriu Ioan Franc		
6.21.1.	Lucrări enciclopedice și monografice românești de la origini până în prezent. Cercetare bibliografică tematică retrospectivă (II)	Centrul de Informare și Documentare Economică Dr. Aida Sarchizian, Dr. Nicușor Ruiiu
6.21.2.	Aspecte diacronice ale industriei prelucrătoare din România	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Dr. Nicoleta Hornianschi
6.21.3.	Industria extractivă din România în perioada industrializării	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Dr. Marius Bulearcă
6.21.4.	Evoluția modelelor de consum al energiei electrice din România	Centrul de Economia Industriei și Serviciilor Dr. Marina Bădileanu
6.21.5.	Surse neconvenționale de energie: potențial, particularități de exploatare și valorificare	Centru pentru Promovarea Energiilor Regenerabile și Eficiență Energetică Dr. Filip Cârlea

Cod program/temă	Programul/ Proiectul/Tema	Institutul Coordonator
6.21.6.	Transportul feroviar din România, de la apariție și până în prezent	Centrul de Economia Industrii și Serviciilor Dr. Daniel Fistung
6.21.7.	Coordonate europene ale dezvoltării regionale în România, Partea II	Institutul de Prognoză Economică Dr. Carmen Beatrice Păuna
6.21.8.	Contribuții privind economia zonei montane	Centrul de Economie Montană Prof. univ. dr. Radu Rey
6.21.9.	Natalitatea și fertilitatea în România de la 1900 la 2010	Centrul de Cercetări Demografice „Vladimir Trebici” Prof. univ. dr. Vasile Ghețau
6.22 Dezvoltarea și crearea de instrumente de lucru – dicționare, baze de date, arhive, etc Coordonator: Prof. dr. Valeriu Ioan-Franc		
6.22.1.	Colecția Tezaur INCE, anii 1993-1995	Centrul de Informare și Documentare Economică Dr. Valeriu Ioan-Franc, Nicolae Login
6.22.2.	Laureații Nobel în economie (1969-2012). Bibliografii semnificative. Cercetare bibliografică retrospectivă	Centrul de Informare și Documentare Economică Dr. Valeriu Ioan-Franc, Dorina Gheorghe
6.22.3.	Octav Onicescu – omul și opera. Restituiri: Contribuții la dezvoltarea cercetării economice. Entropia informațională în economie	Centrul Român de Economie Comparată și Consens Dr. Vasile Preda
6.22.4.	Calitatea vieții în România: 2014 – Dicționarul calității vieții	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Prof. univ. dr. Ioan Mărginean
6.22.5.	Biblioteca virtuală de sociologie a ICCV	Institutul de Cercetare a Calității Vieții Eugen Glăvan, Alexandra Gheondea
6.22.6.	Baze de date: publicistica sociologică românească după 1944	Institutul de Cercetare a Calității Vieții

Cod program/ temă	Programul/ Proiectul/Tema	Institutul Coordonator
		Dr. Iancu Filipescu, Dr. Simona Ilie, Dr. Simona Stănescu
6.22.7.	Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” Colectivului de Cercetări Complexe, Coordonatori: Acad. Aurel Iancu; Dr. Dan Olteanu Reviste online: -Studii economice; -Working Papers Centrul de Informare și Documentare Economică Dr. Valeriu Ioan Franc • Probleme Economice – ediție electronică • Studii și Cercetări Economice – ediție electronică • Analele Noii Enciclopedii a României	
6.22.8.	Institutul de Prognoză Economică • Revista : Romanian Journal of Economic Forecasting, Coordonatori: Acad. Lucian Liviu Albu; Dr. Cornelia Scutaru; Drd. Corina Sâman	
6.22.9.	Institutul de Economie Națională • Revista Română de Economie / Romanian Journal of Economics, 2 apariții/an, Coordonatori: Prof. dr. Gh. Zaman, MCA; Dr. Valentina Vasile; Dr. Valeriu Ioan-Franc	
6.22.10.	Institutul de Cercetare a Calității Vieții • Revista Calitatea Vieții, Dr. Ioan Mărginean; Dr. Manuela Stănculescu; Dr. Raluca Popescu • Revista Inovație Socială, publicație online , 2 apariții/an Simona Stănescu; Alexandra Gheondea	

Cod program/temă	Programul/ Proiectul/Tema	Institutul Coordonator
6.22.11.	Institutul de Economie Agrară - Revista Economia Agrară și Dezvoltare Rurală / Agricultural Economics and Rural Development, 2 apariții/an Coordonatori: Acad. Păun Ion Otiman, prof.univ.dr. Filon Toderoiu, dr. Violeta Florian	
6.22.12.	Institutul de Economie Mondială • Global Economic Observer- aparitie semestrială (din 2013) • Tendințe și perspective pe principalele piețe internaționale de mărfuri și valutare – apariție săptămânală; • Revista de Economie Mondială (editie electronica, aparitie trimestrială); • Conjunctura Economiei Mondiale – apariție anuală; • Eurolex – apariție trimestrială; • Euroinfo – apariție lunară; • Piața internațională - buletin de prețuri și cotații – apariție bisăptămânală	
6.22.13.	Centrul de Cercetări Financiare și Monetare Revista „Studii și cercetări financiare”/”Financial Studies”, 4 apariții/an, ediție online, Dr. Tudor Ciumara	
6.22.14.	Centrul de Economia Industriei și a Serviciilor • Revista „Studii de economie industrială, 2 apariții/an, Dr. Sabin Muscalu	
6.22.15.	Centrul de Economie Montană • Manual de „Economie RURALĂ-MONTANĂ” (2013-2014) • Culegere de lucrări consacrate zonei montane/perioada 1990-2014	

Prezentul plan de cercetare a fost aprobat în Adunarea Generală a Academiei Române în sesiunea din data de 27 februarie 2014.

Director general

Prof. dr. Luminița Chivu

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.3. Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere,
inovare și inteligență

Tema de cercetare:

6.3.3. – Impactul inegalităților salariale în statele membre ale Uniunii Europene

Coordonator: prof. dr. Luminița Chivu

Autori: prof. dr. Luminița Chivu; prof. dr. Constantin Ciutacu

CUPRINS

Introducere	1
1. Dimensiunea actuală a decalajelor salariale în interiorul Uniunii Europene	2
2. Evaluări ale impactului diferențelor de salarii	11
2.1. Consecințe din perspectiva resurselor umane – populație, populația activă și ocupată	11
2.2. Consecințe din perspectiva gospodăriilor – provocări pentru coeziunea economică și socială	16

2.2.1. Decuplarea dintre nivelul veniturilor gospodăriilor și produsul intern brut pe locuitor	17
2.2.2. Particularități structurale ale veniturilor gospodăriilor din România	18
2.2.3. Gradul de îndatorare al gospodăriilor populației	20
În loc de concluzii	21
Bibliografie selectivă	24

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a
structurilor economice în condițiile creșterii competitivității

Tema de cercetare:

6.4.2. – Descompunerea și recompunerea structurilor industriale în România

Coordonator: prof. dr. Constantin Ciutacu

Autori: prof. dr. Constantin Ciutacu; prof. dr. Luminița Chivu

CUPRINS

I. Contextul economic național și european al dezvoltării industriei	1
1. Repere ale stării economiei din România	1
2. Evoluții ale peisajului industrial românesc	7
2.1. Restructurarea întreprinderilor industriale	8
2.2. Restructurarea producției industriale	19
2.3. Evoluția fizică a producției – expresie a declinului celei de-a doua revoluții industriale	29

2.4. Efectul restructurărilor industriale asupra locurilor de muncă, a câștigurilor salariale și a productivității	31
II. Industria și politicile industriale în viziune europeană	36
Anexe	41

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări

Tema de cercetare:

*6.1.5. Dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole românești - tendințe și evoluții în
contextul modificării Politicii Agricole Comune*

Coordonatori: dr. Camelia Gavrilescu; dr. Camelia Toma

Autori: dr. Verginia Chirițescu; Corina Dinculescu

CUPRINS

Modele de dezvoltare economică integrată în comunitățile rurale românești

Rezumat	2
1. Introducere	5
2. Stadiul cercetării în domeniu	7
3. Material și metode de cercetare	10
4. Rezultate și discuții	12
4.1. Realitățile mediului rural românesc	12
4.2. Dezvoltarea economică integrată în spațiul rural – delimitări conceptuale	17
4.3. Modele conceptuale de dezvoltare economică integrată – studii de caz	20

4.4. Programe de dezvoltare economică integrată – studii de caz	33
5. Concluzii	40
Bibliografie	48

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări

Tema de cercetare:

*6.1.5. Dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole românești - tendințe și evoluții în contextul
modificării Politicii Agricole Comune*

Coordonatori: dr. Camelia Gavrilescu; dr. Camelia Toma

Autori: dr. Cristian Kevorchian; dr. Gheorghe Hurduzeu

CUPRINS

*Utilizarea tehnologiilor bazate pe Cloud Computing și Big Data în optimizarea algoritmilor de
tranzacționare pentru produse derivate bazate pe factori climatici. Aplicații în agricultură*

Rezumat	2
1. Introducere	3
2. Material și metode de cercetare	5
3. Arhitectura sistemului unificat într-o piață globală de asigurări online	10

4. Discuții și concluzii	14
Bibliografie	15

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări

Tema de cercetare:

6.1.5. Dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole românești - tendințe și evoluții în contextul modificării Politicii Agricole Comune

Coordonatori: dr. Camelia Gavrilesco; dr. Camelia Toma

Autor: dr. Mihaela Kruzsliska

CUPRINS

Analiza factorilor determinanți ai securității alimentare din România

Rezumat	3
Introducere	3
Stadiul cercetării în domeniu	3
Material și metode de cercetare	5
Rezultate și discuții	6
1. Definirea echilibrului alimentar	6
2. Evaluarea cantitativă a consumului alimentar în România	8
3. Disponibilitățile alimentare ale României	11
4. Evaluarea cantitativă a consumului alimentar în România	14

4.1. Consumul real	14
4.2. Consumul aparent	17
Concluzii	21
Bibliografie	15
Anexe	23
Lista tabelelor	31
Lista figurilor	31

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări

Tema de cercetare:

6.1.5. Dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole românești - tendințe și evoluții în contextul modificării Politicii Agricole Comune

Coordonatori: dr. Camelia Gavrilescu; dr. Camelia Toma

Autori: dr. Camelia Gavrilescu; drd. Nicolae Livia Atudosiei

CUPRINS

Profilul nutrițional și tendințe de consum agroalimentar în rândul tinerilor – studii de caz în mediul universitar

Rezumat	1
1. Introducere	3
2. Actualitatea cerințelor privind alimentația corectă a populației	5
3. Material și metodă	10
4. Rezultate și discuții	17
5. Concluzii	37
Bibliografie	40
Lista tabelor	41

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări

Tema de cercetare:

6.1.5. Dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole românești - tendințe și evoluții în contextul modificării Politicii Agricole Comune

Coordonatori: dr. Camelia Gavrilescu; dr. Camelia Toma

Autori: dr. Gheorghe Hurduzeu; dr. Cristian Kevorchian

CUPRINS

Studiu privind prețurile grâului spot și futures pe piața europeană și în România

Rezumat	2
1. Introducere	3
2. Stadiul cercetării în domeniu	7
3. Material și metode de cercetare	21
4. Rezultate: corelația dintre prețul spot și prețul futures pe piețele de grâu europene	22
5. Concluzii	29
Bibliografie	31
Lista tabelelor	32
Lista figurilor	32

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări

Tema de cercetare:

*6.1.5. Dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole românești - tendințe și evoluții în contextul
modificării Politicii Agricole Comune*

Coordonatori: dr. Camelia Gavrilesco; dr. Camelia Toma

Autor: dr. Camelia Toma

CUPRINS

*Evaluarea impactului exploatației agricole asupra mediului prin metoda „dialect”
- abordări metodologice și testare-*

Rezumat	3
1. Introducere	4
2. Stadiul cercetării în domeniu	7
3. Material și metode de cercetare	8
3.1. Principiile fundamentale ale metodei „DIALECT”	9
3.2. Principiile metodologice	10
3.3. Logistica necesară aplicării metodei „DIALECT”	13
3.4. Abordarea generală a sistemului	15

3.4.1. Descrierea analizei globale a exploatației	15
3.4.2. Tema: Diversitatea exploatației	16
3.4.3. Tema: Utilizarea rațională a input-urilor	28
3.5. Abordarea tematică a mediului înconjurător	38
3.5.1. Tema: Apa	38
3.5.2. Tema: Solul	42
3.5.3. Tema: Biodiversitatea	44
3.5.4. Tema: Consumul resurselor	48
4. Rezultate și discuții.....	51
4.1. Testarea metodei într-o exploatație cu profil vegetal	52
4.2. Testarea metodei într-o exploatație mixtă de creștere a oilor pentru lapte	55
5. Concluzii	59
Bibliografie	61
Lista casetelor	62
Lista tabelelor	63
Lista figurilor	63
7. Anexe	64

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României. Modele, scenarii, evaluări

Tema de cercetare:

6.1.5. Dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole românești - tendințe și evoluții în contextul modificării Politicii Agricole Comune

Coordonatori: dr. Camelia Gavrilesco; dr. Camelia Toma

Autor: dr. Camelia Toma

CUPRINS

Implementarea politicii de agromediu: indicatori, măsuri și obiective

Rezumat	1
1. Introducere	2
2. Stadiul cercetării în domeniu	5
3. Material și metode de cercetare	7
3.1. Implementarea politicii de agromediu	7
3.1.1. Pachetele de agromediu aferente Măsurii 214	11
3.1.2. Obiectivele și cerințele politicii de agromediu aferente pachetelor de agromediu	12
3.2. Indicatorii de mediu – răspuns la cerințele PAC	18
3.3. Sistemul de indicatori de agromediu agreat la nivel european	19
3.3.1. Practici de management agricol	23

3.3.2. Sisteme de producție agricolă	25
3.3.3. Presiuni și riscuri pentru mediu	28
3.3.4. Starea resurselor naturale	31
4. Rezultate și discuții.....	34
4.1. Modelul DPSIR	34
4.2. Structura indicatorilor de agromediu după modelul DPSIR	38
4.2.1. Practici de management agricol	40
(i) Politică publică	40
(ii) Tehnologie și aptitudini	47
(iii) Semnale de piață și atitudine	49
4.2.2. Indicatorii de Comandă/Forțe motrice	52
(i) Utilizare input-uri	52
(ii) Utilizarea terenului	64
(iii) Managementul exploatației	78
(iv) Tendințe	83
4.2.3. Presiuni și riscuri	88
(i) Poluare	88
(ii) Epuizarea resurselor	94
(iii) Beneficii	96
4.2.4. Biodiversitate	98
(i) Biodiversitate și habitaturi	98
(ii) Resurse naturale	99
(iii) Peisaj	105
5. Concluzii	107
Bibliografie	109

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității

Tema de cercetare:

6.4.4. Evaluarea securității alimentare din România din perspectiva accesului populației la hrană

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Lucian Luca

Autor: dr. Cecilia Alexandri

CUPRINS

Identificarea indicatorilor economico-sociali pentru evaluarea securității alimentare la nivel național și la nivel microeconomic

Introducere	3
1. Abordări recente privind securitatea alimentară	5
1.1. Dezvoltări ale termenului de securitate alimentară	5
1.2. Volatilitatea prețurilor agricole și influența ei asupra securității alimentare	11
2. Indicatori pentru evaluarea securității alimentare la nivel macroeconomic	14
2.1. Indexul securității alimentare globale (GFSI)	14
2.2. Indicatorii securității alimentare conform metodologiei FAO	19
3. Cadrul macroeconomic ale securității alimentare la nivel mondial	26

4. Securitatea alimentară în România – contextul socioeconomic general și cadrul sectorial	32
4.1. Disponibilitățile alimentare – surse și evoluții	32
4.2. Accesul la hrană pentru populația din România	37
4.3. Stabilitatea ofertei agricole și alimentare	41
4.4. Consumul alimentar efectiv	44
5. Comparație între modelul de consum alimentar urban și cel rural	48
5.1. Veniturile gospodăriilor rurale	49
5.2. Rolul fermelor mici în economia zonelor rurale	51
6. Diversitatea alimentară	57
7. Identificarea tiparelor de consum alimentar din România la nivel microeconomic	63
7.1. Consumul alimentar din România în contextul anului 2011	63
7.2. Estimarea elasticităților cererii de alimente la nivelul gospodăriilor	68
7.2. Vulnerabilități ale gospodăriilor din punct de vedere al securității alimentare ..	72
Concluzii	77
Bibliografie	79

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității

Tema de cercetare:

*6.4.5. Studiarea modelului de consum alimentar din România din perspectiva posibilei
restructurări a ofertei agricole interne*

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Mariana Grodea

Autor: dr. Mariana Grodea

CUPRINS

*Laptele și carnea de bovine – studierea consumului românesc în contextul
restructurării ofertei interne*

Rezumat	3
Material și metodă	3
Rezultate și discuții	4
1. Analiza filierei românești a laptelui și cărnii de bovine din perspectiva restructurării ofertei interne	4
1.1. Producția de lapte	4
1.2. Producția de carne	5
1.3. Efective	6
1.4. Colectarea laptelui	10

1.5. Procesarea laptelui	11
1.6. Comerțul	15
1.7. Prețul laptelui	17
2. Indicatori privind consumul de lapte și carene – o analiză comparativă în țări cu obiceiuri de consum asemănătoare	18
2.1. Indicatori cantitativi	18
2.2. Indicatori calitativi	21
3. Consumul românesc de lapte în contextul restructurării ofertei interne – tendințe și evoluții	25
Scenarii de creștere a autoinsuficienței	27
Concluzii	32
Bibliografie	32
Anexe	33

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității

Tema de cercetare:

6.4.5. Studiarea modelului de consum alimentar din România din perspectiva posibilei restructurări a ofertei agricole interne

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Mariana Grodea

Autor: dr. Mariana Grodea

CUPRINS

Laptele și carnea de bovine – studierea consumului românesc în contextul restructurării ofertei interne

Rezumat	3
Material și metodă	3
Rezultate și discuții	4
1. Analiza filierei românești a laptelui și cărnii de bovine din perspectiva restructurării ofertei interne	4
1.1. Producția de lapte	4
1.2. Producția de carne	5
1.3. Efective	6
1.4. Colectarea laptelui	10

1.5. Procesarea laptelui	11
1.6. Comerțul	15
1.7. Prețul laptelui	17
2. Indicatori privind consumul de lapte și carene – o analiză comparativă în țări cu obiceiuri de consum asemănătoare	18
2.1. Indicatori cantitativi	18
2.2. Indicatori calitativi	21
3. Consumul românesc de lapte în contextul restructurării ofertei interne – tendințe și evoluții	25
Scenarii de creștere a autoinsuficienței	27
Concluzii	32
Bibliografie	32
Anexe	33

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității

Tema de cercetare:

6.4.5. Studiarea modelului de consum alimentar din România din perspectiva posibilei restructurări a ofertei agricole interne

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Mariana Grodea

Autor: dr. Cornelia Alboiu

CUPRINS

*Studiu privind oferta și consumul de legume din România și comparații cu unele țări membre
ale UE din perspectiva restructurării ofertei interne*

Rezumat	3
1. Introducere	3
2. Metodologie	9
3. Sistemul agroalimentar din România și analiza indicatorilor privind suprafețele și producția de legume	10
4. Indicatori ai balanței alimentare în România și comparații cu câteva state membre cu obiceiuri de consum asemănătoare	17
4.1. Indicatori privind consumul de legume și conserve de legume – o analiză comparativă în țări cu obiceiuri de consum asemănătoare	18
4.1.1. Indicatori cantitativi	18

4.1.2. Indicatori calitativi	21
4.2. Factori socioeconomi ci care influențează nivelul consumului alimentar	24
4.2.1. Evoluția veniturilor	24
4.2.2. Evoluția cheltuielilor	26
4.3. Analiza indicatorilor de productivitate din sectorul de procesare legumicol	29
5. Oportunități ale sectorului și scenarii de restructurare a ofertei pornind de consumul de legume	32
5.1. Contextul actual al scenariului	33
5.2. Descrierea ipotezelor scenariului	34
5.3. Reforma PAC și implicații asupra sectorului	36
5.3.1. Provocări și probleme curente	37
5.3.2. Opțiuni privind organizarea sectorului	37
Concluzii și recomandări	39
Bibliografie	41

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității

Tema de cercetare:

6.4.5. Studiarea modelului de consum alimentar din România din perspectiva posibilei restructurări a ofertei agricole interne

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Mariana Grodea

Autor: Viorica Gavrilă

CUPRINS

Sectorul fructelor în România – evoluții și tendințe din perspectiva asigurării securității alimentare

1. Introducere	2
2. Stadiul cunoașterii problemei	3
2.1. Indicatori privind consumul de legume și conserve de legume –.....	3
2.2. Indicatori privind consumul de legume și conserve de legume –.....	3
3. Sistemul agroalimentar din România și analiza indicatorilor privind suprafețele și producția de legume	10
4. Indicatori ai balanței alimentare în România și comparații cu câteva state membre cu obiceiuri de consum asemănătoare	17
4.1. Indicatori privind consumul de legume și conserve de legume – o analiză comparativă în țări cu obiceiuri de consum asemănătoare	18

4.2. Factori socioeconomi ci care influențează nivelul consumului alimentar	24
4.3. Analiza indicatorilor de productivitate din sectorul de procesare legumicol	29
4.4. Analiza indicatorilor de productivitate din sectorul de procesare legumicol	29
4.5. Analiza indicatorilor de productivitate din sectorul de procesare legumicol	29
4.6. Analiza indicatorilor de productivitate din sectorul de procesare legumicol	29
Concluzii	33
Bibliografie	34
Anexe	35

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității

Tema de cercetare:

6.4.5. Studiarea modelului de consum alimentar din România din perspectiva posibilei restructurări a ofertei agricole interne

Coordonatori: dr. Cecilia Alexandri; dr. Mariana Grodea

Autor: Iuliana Ionel

CUPRINS

Studiul privind modelul de consum al cărnii de porc din România în condițiile restructurării ofertei interne – comparații cu modelul European

Rezumat	3
1. Material și metodă	3
2. Rezultate și discuții	4
2.1. Situația pieței mondiale a cărnii de porc	4
2.2. Piața cărnii în UE	7
2.3. Prognoza privind evoluția consumului de carne la nivelul Uniunii Europene 2014-2023	8
2.4. Piața românească a cărnii de porc	8
2.5. Indicatori privind consumul de carne de porc – o analiză comparativă România Uniunea Europeană	15

2.6. Factori socioeconomi ci care influențează nivelul consumului de carne în România	16
2.7. Oportunități ale sectorului și scenarii de restructurare a ofertei românești de carne de porc	19
Concluzii	23
Bibliografie	24
Anexe	25

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare. Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.14. Evaluări cantitative și calitative ale competitivității comerțului internațional agroalimentar românesc

Coordonatori: dr. Camelia Gavrilesco; dr. Mirela-Adriana Rusali

Autor: dr. Mirela-Adriana Rusali

CUPRINS

Factori de competitivitate a sectorului agroalimentar al României în comerțul exterior

Rezumat	2
1. Introducere	3
2. Stadiul cercetării în domeniu	3
3. Material și metode de cercetare	4
4. Rezultate și discuții	8
4.1. Caracteristici ale stadiului agriculturii României în contextul UE-27 și ale evoluției comerțului agroalimentar	8
4.2. Rezultatele modelului CMS de analiză a factorilor de creștere a exportului produselor agroalimentare ale României pe piața mondială	14

4.3. Rezultatele modelului CMS de analiză a factorilor de creștere a exportului produselor agroalimentare ale României pe piața extra-UE	19
5. Concluzii	19
Bibliografie	21
Anexă	23
Lista tabelelor	26
Lista figurilor	26

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare. Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.14. Evaluări cantitative și calitative ale competitivității comerțului internațional agroalimentar românesc

Coordonatori: dr. Camelia Gavrilesco; dr. Mirela-Adriana Rusali

Autor: dr. Camelia Gavrilesco

CUPRINS

*Comerțul internațional agroalimentar românesc în perioada postaderare: o analiză a evoluțiilor
și competitivității în contextul economic și politic regional și global actual*

Rezumat	1
1. Introducere	2
2. Stadiul cercetării în domeniu	4
3. Material și metode	5
3.1. Metoda cotei constante de piață (CMS – Constant Market Share)	5
3.2. Metoda analizei valorilor unitare la export și import	6
4. Rezultate și discuții	8

4.1. Tendințe ale evoluțiilor comerțului agroalimentar internațional al României și UE	8
4.2. Analiza competitivității comerțului agroalimentar pe baza raportului dintre mărfurile agricole și produsele prelucrate	16
4.3. Analiza competitivității comerțului agroalimentar pe baza metodei CMS (cota constantă de piață)	22
4.4. Analiza competitivității comerțului agroalimentar pe baza metodei valorilor unitare la export și import	26
4.5. Estimarea pierderilor potențiale generate de embargoul impus de Rusia împotriva produselor agroalimentare provenind din UE	27
5. Concluzii	35
Bibliografie	35
Anexă	37
Lista tabelor	39
Lista figurilor	40

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.1. Competitivitatea regională – întoarcerea la reșionalitatea economică și socială regională

Coordonatori: Acad. Păun Ion Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: Mihai Alexandru Chițea

CUPRINS

*Competitivitatea regională. De la teorie la practică.
Studiu bibliografic*

1. Introducere	3
2. Stadiul cunoșterii problemei	4
3. Metodologia utilizată	9
4. Rezultate și discuții	9
5. Concluzii	28
Bibliografie	30

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.1. Competitivitatea regională – întoarcerea la reșionalitatea economică și socială regională

Coordonatori: Acad. Păun Ion Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: Elisabeta Roșu

CUPRINS

Competitivitate și tipuri de agricultură.

Agricultura ecologică – o oportunitate pentru județul Brăila

1. Introducere	4
2. Stadiul cunoșterii problemei	7
2.1. Agricultură ecologică – istoric și evoluție	7
2.2. Cadrul legislativ european și național în ceea ce privește agricultura ecologică	11
3. Metodologia utilizată	14
4. Agricultură ecologică – o oportunitate pentru județul Brăila	9
4.1. Îngrășăminte chimice și îngrășăminte naturale	14
4.2. Pesticide	18
4.3. Operatori economici în domeniul agriculturii ecologice	20

5. Concluzii	26
Bibliografie	27

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.1. Competitivitatea regională – întoarcerea la reșionalitatea economică și socială regională

Coordonatori: Acad. Păun Ion Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: Marioara Rusu

CUPRINS

Vulnerabilitatea sectorului agricol la schimbările climatice: disparități teritoriale

1. Introducere	3
2. Stadiul cunoșterii problemei	3
2.1. Definirea vulnerabilității	3
2.2. Clasificarea vulnerabilității	8
3. Material și metodă	14
3.1. Metode de evaluare a vulnerabilității: modelul cauzal	14
3.2. Selectarea indicatorilor: modelul multicriterial	15
3.3. Agregarea și integrarea indicatorilor	20
4. Rezultate și discuții	25

4.1. Sistemul: cine/ce este vulnerabil?	25
4.2. Expunerea: la ce este vulnerabil sistemul	25
4.3. Clasificarea județelor în funcție de vulnerabilitatea sectorului agricol	27
5. Concluzii	38
Bibliografie	39

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.1. Competitivitatea regională – întoarcerea la raționalitatea economică și socială regională

Coordonatori: Acad. Păun Ion Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: dr. Monica Mihaela Tudor; dr. Dan Marius Voicilaș

CUPRINS

Schimbări socioeconomice rurale după aderarea României la Uniunea Europeană

Rezumat	2
1. Introducere	3
2. Metodologie și date utilizate	4
3. Rezultate	8
3.1. Antreprenoriatul în spațiul rural românesc – evoluții și tendințe	8
3.2. Forța de muncă în spațiul rural românesc: trenduri demo-ocupationale	13
Forța de muncă real disponibilă în spațiul rural	19
4. Concluzii	22
Referințe	23

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.1. Competitivitatea regională – întoarcerea la raționalitatea economică și socială regională

Coordonatori: Acad. Păun Ion Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: Acad. Păun Ion Otiman; dr. Violeta Florian; asistent Laurențiu Simion

CUPRINS

Competitivitate rurală – teorii și practici ale dezvoltării

Rezumat	2
Abstract	2
1. Introducere	3
2. Stadiul cunoașterii	3
3. Material și metode	6
4. Rezultate	7
4.1. Statut teritorial	8
4.2. Structuri și procese demografice	10
4.3. Structuri economice	11

4.4. Structuri comunitare	18
4.5. Gestionarea riscului	19
Concluzii	21
Anexe	23
Bibliografie	40

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.1. Competitivitatea regională – întoarcerea la raționalitatea economică și socială regională

Coordonatori: Acad. Păun Ion Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: Elena Sima

CUPRINS

*Studiu privind potențialul de dezvoltare al activităților neagricole
în mediul rural din Județul Constanța*

1. Introducere	4
2. Stadiul cunoașterii problemei	5
2.1. Competitivitate – element cheie al dezvoltării rurale durabile	5
2.2. Microîntreprindere și antreprenoriatul rural	7
2.3. Turismul rural și agroturismul	9
3. Metodologie utilizată	11
4. Dezvoltarea și diversificarea activităților neagricole în spațiul rural din județul Constanța	13
4.1. Coordonate socioeconomice și de mediu ale județului Constanța	13

4.2. Vocația turistică a arealului constănțean	19
4.3. Promovarea potențialului turistic constănțean	23
Concluzii	31
Bibliografie	33

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.1. *Competitivitatea regională – întoarcerea la raționalitatea economică și socială regională*

Coordonatori: Acad. Păun Ion Otiman; dr. Violeta Florian

Autor: Lorena Florentina Chițea

CUPRINS

*Competitivitatea regională. Concept abstract sau subtil?
Studiu bibliografic*

1. Introducere	3
2. Stadiul cunoașterii problemei	4
3. Metodologie utilizată	5
4. Rezultate și discuții	6
Concluzii	13
Bibliografie	14

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.3. Sectorul agroalimentar în economia României – ajustări structurale și regionale postaderare -

Coordonatori: dr. Filion Teodoroiu

Autor: dr. Filion Teodoroiu; dr. Monica Mihaela Tudor

CUPRINS

Performanțele economice ale structurilor agrare românești sub incidența schimbărilor în managementul fermei

Rezumat	2
1. Introducere	3
2. Stadiul cunoașterii problemei	4
3. Aspecte metodologice.....	6
4. Rezultate	7
4.1. Structura pe vârste a managerilor din agricultura românească	7
4.2. Principalele aspecte educaționale ale corpului managerial din agricultura românească	9
4.3. Întinerire versus performanțe economice ale corpului managerilor din agricultura românească	11

Concluzii	13
Referințe	14

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.3. Sectorul agroalimentar în economia României – ajustări structurale și regionale postaderare -

Coordonatori: dr. Filion Teodoroiu

Autor: dr. Bucur Elena Carmen; dr. Bucur Sorinel Ionel

CUPRINS

*Performanța sectorului agroalimentar – evoluții și disparități teritoriale în perioada postaderare.
Studiu de caz la nivelul regiunii Sud-Muntenia*

1. Introducere	2
2. Stadiul cunoașterii	3
3. Material și metodă	3
4. Rezultate și discuții	5
4.1. Considerente teoretice privind decalajele și disparitățile la nivel regional	5
4.2. Scurtă caracterizare a regiunii Sud-Muntenia	6
4.3. Evoluții ale indicatorilor demoeconomici ai regiunii Sud-Muntenia	7

4.4. Indicatori ai înzestrării cu resurse la nivel regional – bază a performanței sectoriale în sfera sectorului agroalimentar	16
4.5. Indicatori ai performanței economice sectoriale și regionale	25
Concluzii	30
Referințe	33

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.3 Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere,
inovare și inteligență

Tema de cercetare:

6.3.4. - Capitalul uman-factor esențial al creșterii competitivității în societatea cunoașterii

Coordonator: prof.univ.dr. Elena Pelinescu

Colectiv de autori: prof.univ.dr. Elena Pelinescu; drd. Elisei Crăciun;
dr. Cornelui Russu; drd. Adrian Moraru; drd. Cristina I. Călugăru

CUPRINS

Introducere	5
Partea I:	
Abordări macroeconomice ale capitalului uman în societatea cunoașterii	8
1. Clasificări conceptuale. Aspecte teoretice și practice	8
1.1. Societatea cunoașterii – definiții, trăsături, critici	8
1.2. Capitalul uman - clasificări conceptuale	18
1.3. Competitivitatea și legătura acesteia cu societatea cunoașterii și capitalul uman	22

2. Impactul capitalului uman asupra creșterii economice	35
2.1. Aspecte metodologice	36
2.2. Modelul utilizat și rezultatele acestuia	45
2.3. Concluzii	48
3. Capitalul uman în societatea bazată pe cunoaștere. Abordare teoretică și empirică	56
3.1. Aspecte introductive	56
3.2. Indicatori de măsurare ai societății bazată pe cunoaștere și ai capitalului uman	58
3.3. Trecerea în revistă a literaturii de specialitate	62
3.4. Prezentarea modelului și a rezultatelor	65
3.5. Concluzii	68

Partea a II-a:

Capitalul uman la nivel de firmă. Aspecte privind contribuția acestuia la creșterea performanțelor firmelor	63
4. Calitatea capitalului uman – factor esențial al creșterii competitivității firmei	76
4.1. Calitatea Capital Uman – factor de competitivitate în firme	76
4.2. Capitalul uman și calitatea. Aspecte teoretice și empirice	77
4.2.1. Conceptul de capital uman. Particularități la nivelul firmei	77
4.2.2. Conceptul de calitate la nivelul firmei	82
4.2.3. Calitatea capitalului uman și impactul asupra firmei	85
4.3. Impactul capitalului uman asupra competitivității firmei	89
4.3.1. Competitivitatea la nivel de firmă. Posibilități de măsurare	89
4.3.2. Relația capital uman – calitatea capitalului uman – competitivitate	92
4.3.3. Tehnici, instrumente de evidențiere a influenței calității capitalului uman asupra competitivității firmei	94
4.4. Concluzii	95

5. Dependența analizei integrate a informațiilor din mediul concurențial de calitatea capitalului uman al firmei	99
5.1. Definirea conceptului de „intelligence” ca produs rezultat al activității de analiză integrată a informațiilor din mediul concurențial	101
5.2. Delimitarea analizei integrate a informațiilor din cadrul activității de Intelligence Competitiv (IC)	105
5.3. Utilizarea analizei integrate a informațiilor din mediul concurențial în piață ..	111
5.3.1. Elemente definitorii de analiză integrată a informațiilor din mediul concurențial	111
5.3.2. Nevoia de utilizare a procesului de analiză în vederea obținerii de avantaje competitive durabile	114
5.4. Capitalul uman în activitatea de analiză integrată a informațiilor	115
5.4.1. Locul capitalului uman în această activitate. Nivelul de implicare al angajaților	115
5.4.2. Impactul formării și perfecționării capitalului uman în activitatea de analiză integrată a informațiilor de performanță economică	116
5.4.3. Implicațiile managerului și particularitățile pe care le prezintă conduita managerială în activitatea de analiză integrată a informațiilor	119
5.4.4. Activitatea de analiză integrată a informațiilor din mediul concurențial pentru firmele din România. Perspectivile capitalului uman	120
5.5. Exemple relevante cu privire la modul de funcționare a departamentelor de analiză integrată a informațiilor din mediul concurențial	121
5.5.1. AT&T	121
5.5.2. Naturesweet	122
5.5.3. Fuld%Company – cazul unei fabrici de tutun din sudul Statelor Unite ale Americii	123
5.5.4. Fuld%Company – cazul unei companii de telecomunicații	124
5.6. Concluzii și recomandări	125
6. Capitalul uman – factor esențial al creșterii competitivității în societatea cunoașterii	129

6.1. Capitalul uman, performanța managerială și competitivitatea	131
6.1.1. Capitalul uman. Definiție și evoluții	131
6.1.2. Competența managerială ca sursă a competitivității	134
6.1.3. Contextul actual al competitivității prin performanța; managementul în societatea cunoașterii	136
6.2. Cercetarea întreprinsă pe un grup de firme românești	139
6.2.1. Prezentarea generală a datelor și informațiilor culese pentru analiză	141
6.2.2. Metoda de analiză utilizată pentru perspectiva I. Competențe manageriale	143
6.2.3. Analiza datelor	145
6.2.4. Rezultatele obținute; interpretare	149
6.3. Concluzii	152

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.3 Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere,
inovare și inteligență

Tema de cercetare:

6.3.7. Identificarea rețelelor inovative în dinamica economică a spațiului european – cazul României

Coordonator: dr. Carmen Beatrice Păuna

Colectiv de autori: prof.univ.dr. Dorin Jula; prof.univ.dr. Adina Agapie
dr. Marioara Iordan; dr. Nona Mihaela Chilian;
drd. Gabriela Bilevsky; Sorina Enache

CUPRINS

1. Inovarea în România	1
2. Proces analitice ierarhice și rețelele analitice ierarhice în teoria deciziei multicriteriale: structurarea problemelor decizionale din domenii diverse	28
2.1. Teoria deciziei	28
2.2. Demersul de cercetare și metodologia folosită	33

2.3. Sunt cuvintele, limbile și listele entităților dependente de examinarea matematică?	34
2.4. Gândirea creativă în problemele de structurare	36
2.5. Observații asupra structurilor generale	37
2.6. Criterii generale și alternative	38
2.7. Exemple	41
3. Dezvoltarea unor noi politici de inovare – mecanisme de învățare în sud-estul Europei (SEE)	48
3.1. Mecanismele de învățare a politicilor de inovare în clusterelor SEE	49
3.2. Clusterelor și inovarea sistemică: considerații interdeparlamentare	62
3.3. Specializarea inteligentă și clusterelor	75
3.4. Provocări și considerente de politică comună	88
3.5. Politici de Cluster – Grupurile de inovare	95
Bibliografie	99

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.4. Convergența economică în UE. Teorii și aplicații

Coordonator: Acad. Lucian Liviu Albu

Colectiv de autori: Acad. Lucian Liviu Albu; Daniel Belingher; Cantemir Călin;
Tiberiu Diaconescu; Oana Cristina Popoici; Mihaela Simionescu

CUPRINS

1. Introducere	4
2. Convergența demografică în România, într-o societate europeană îmbătrânită	6
2.1. Teoria deciziei	9
2.2. Convergența factorilor determinanți ai schimbărilor demografice	13
3. Convergența economică, riteriile din UE și situația României	31
3.1. Teorii și metode de măsurare a convergenței	31
3.2. Distribuția spațială a unor variabile macro în UE	33

3.3. Considerații privind convergența pe termen mediu și lung în România	36
4. Convergența reală și convergența nominală	39
4.1. Estimări privind convergența PIB-ului pe locuitor	40
4.2. Un model de simulare a mecanismului creșterii în UE	50
4.3. Estimări în cazul UE	53
4.4. Concluzii utile pentru estimarea parametrilor macroeconomici în UE	56
4.5. Convergența în cazul altor variabile macroeconomice	57
5. Convergența structurală	64
5.1. Evidențe empirice privind diferențele structurale în UE	64
5.2. Estimări privind convergența structurală	68
6. Modele empirice și aplicații privind convergența	75
6.1. Convergența în inflație și șomaj la nivelul UE	75
6.2. Aplicație convergență în PIB pe locuitor (UE 28)	115
6.3. Convergență fiscală la nivelul UE	124
6.4. Convergența riscului pe piețele financiare europene	167
Bibliografie	180
Anexe	193

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.11. Modele neliniare pentru analiza și prognoza efectelor socioeconomice ale îmbătrânirii populației

Coordonator: dr. Mariana Bălan

Colectiv de autori: dr. Mariana Bălan; dr. Carmen Uzlău; drd. Brândușa-Mihaela Radu;
drd. Gabriela Bilevsky

CUPRINS

Introducere	1
1. Procesul de îmbătrânire al populației din țările europene	5
1.1. Caracteristici generale ale procesului de îmbătrânire demografică	5
1.2. Factori demografici determinanți ai procesului de îmbătrânire a populației	10
1.3. Modificările de structură a populației și îmbătrânirea	16
1.4. Populația UE în procesul de îmbătrânire	20

2. Evoluția și factorii determinanți ai procesului de îmbătrânire demografică a populației României	42
2.1. Fenomenul de îmbătrânire a populației din România	42
2.2. Analiza fenomenului de îmbătrânire a populației pe Regiunile de dezvoltare ale României	49
3. Îmbătrânirea demografică și consecințele ei	68
3.1. Mărimea populației vârstnice	72
3.2. Consecințe ale procesului de îmbătrânire a populației	74
3.3. Măsuri și mecanisme de reducere a efectelor îmbătrânirii populației	84
4. Modele non-lineare pentru prognoza evoluției populației	98
4.1. Analiza și prognoza evoluției demografice prin tehnici markoviene	99
4.2. Modele de estimare a impactului unor factori externi asupra evoluției populației	108
Bibliografie	118

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.11. Modele de analiză și prognoză a sărăciei: de la modelarea econometrică la analiza integrată multiscală cu un model de tip Flow-Fund

Coordonator: dr. Raluca Ioana Iorgulescu

Autor: dr. Raluca Ioana Iorgulescu

CUPRINS

Lista figurilor	3
Lista tabelelor	5
1. Cuvânt explicativ	6
2. Capitalul uman și prognoza sărăciei	11
2.1. Conceptul de „capital uman” și „prognoza sărăciei”	11
2.2. Modalități de măsurare a capitalului uman	14
3. Revoluția IT, sărăcia și serviciile sociale: câteva exemple din UE	22

3.1. Introducere	22
3.2. Serviciile sociale e interes general	24
3.3. Serviciile sociale prin intermediul „intreprinderilor sociale”: UE versus SUA ...	27
3.4. Serviciile sociale și integralitatea distribuției veniturilor: două exemple din UE	29
3.5. Revoluția IT și Serviciile Sociale Inteligente	34
Referințe	36
4. Decalajul digital și impactul asupra capitalului uman	39
4.1. Introducere	39
4.2. Rezoluția IT și „reconectarea” capitalului uman	40
4.3. Decalajul digital, cea mai nouă sursă de integralitate	42
4.4. Concluzie	46
Referințe	46
5. Modificările demografice și analiza integrată multiscală a metabolismului socioeconomic	49
5.1. Introducere	49
5.2. „Calitatea” Fondului de Activitate Umană și conexiunea cu structura de generații și „decalajul digital”	50
5.3. Două cazuri în Uniunea Europeană și Suedia	53
5.4. Concluzie	59
Referințe	60

Lista figurilor

Figura 1 Structura studiului	7
Figura 2 Integralitatea distribuției veniturilor (raportul chintilelor de venit extreme) în UE-27, UE-15, Bulgaria, România, Polonia, Ungaria, Irlanda și Marea Britanie (populația totală)	30

Figura 3 Integralitatea distribuției veniturilor (raportul chintilelor de venit extreme) în UE-27, UE-15, Bulgaria, România, Polonia, Ungaria, Irlanda și Marea Britanie (populația mai tânără de 65 ani)	31
Figura 4 Integralitatea distribuției veniturilor (raportul chintilelor de venit extreme) în UE-27, UE-15, Bulgaria, România, Polonia, Ungaria, Irlanda și Marea Britanie (populația mai în vârstă de 65 ani)	32
Figura 5 Cheltuielile cu protecția socială în UE-27, UE-15, Bulgaria, România, Polonia, Ungaria, Irlanda și Marea Britanie (total exprimat în PPS pe cap de locuitor)	33
Figura 6 Persoane care nu au folosit niciodată internetul (% din totalul populației)	43
Figura 7 Persoane care nu au folosit niciodată internetul după gupa de vârstă în EU-27 (% din totalul populației)	44
Figura 8 Persoane care nu au folosit niciodată internetul după gupa de vârstă în Ungaria (% din totalul populației)	45
Figura 9 Persoane care nu au folosit niciodată internetul după gupa de vârstă în România (% din totalul populației)	45
Figura 10 Persoane care nu au folosit niciodată internetul după gupa de vârstă în Suedia (% din totalul populației)	45
Figura 11 Persoane în situația de risc de sărăcie sau de excluziune socială în EU-27, România și Suedia (% din populația totală)	54
Figura 12 Simt că au o sănătate „foarte bună” (% din populația totală)	54
Figura 13 Accesul gospodăriilor la Internet, 2010 și 2011 (% din toate gospodăriile)	55
Figura 14 Persoane care nu au folosit niciodată internetul în EU-27, România și Suedia (% din totalul populației)	55
Figura 15 Persoane care nu au folosit niciodată internetul în EU-27, România și Suedia pe grupe de vârstă (% din totalul populației)	56
Figura 16 Persoane care nu au folosit niciodată internetul după venitul gospodăriei în EU-27, România și Suedia (% din totalul populației)	57
Figura 17 Persoane care nu au folosit niciodată internetul după zona de rezidență în EU-27, România și Suedia (% din totalul populației)	58

Lista tabelelor

Tabelul 1 Caracteristicile întreprinderilor sociale în Europa și în Statele Unite	27
Tabelul 2 Lista generațiilor născute după 1900	40
Tabelul 3 Generațiile și numele lor în conformitate cu listarea acceptată în Occident	50

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.13. Evidențe empirice ale PIB-ului potențial și deficitului structural în economia României

Coordonator: dr. Cristian Nicolae Stănică

Autor: dr. Cristian Nicolae Stănică

CUPRINS

1. Abordarea produsului intern brut potențial	3
1.1. Introducere	3
1.2. Metoda funcției de producție de estimare a deviației PIB	4
1.3. Abordarea conceptuală și empirică a factorului total de productivitate	9
1.4. Metode statistice de estimare a deviației PIB	16
1.5. Situația macroeconomică a României în acord cu deviația PIB	19
1.6. Evidențe empirice ale PIB-ului potențial în România	27
2. Abordarea soldului bugetar structural	44

2.1. Evaluarea elasticităților veniturilor bugetare în raport cu bazele de impozitare; deficitul bugetar ajustat ciclic	46
2.2. Probleme legate de evaluarea deficitului structural	55
Bibliografie	57

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.14. Aplicații ale rețelelor pe piețele financiare

Coordonator: dr. Caraiani Petre

Autor: dr. Caraiani Petre

CUPRINS

Implicații asupra prognozelor

1. Introducere	2
2. Metodologie	4
2.1. Matrici de corelație ale stocurilor	4
2.2. Descompunerea valorilor singulare	5
2.3. Entropia	5
2.4. Testele de cauzalitate Granger	6

3. Rezultate	9
3.1. Date utilizate	9
3.2. Matrici bazate pe corelații	11
3.3. Entropia bazată pe descompunerea valorilor singulare	11
3.4. Cauzalitatea Granger pentru Entropie	14
3.4. Un simplu model statistic	15
3. Discuția rezultatelor	17
Bibliografie	19

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIE MONTANĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIE MONTANĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României.
Modele, scenarii, evaluări

Tema de cercetare:

6.1.4. – Formele asociative și dezvoltarea economică durabilă în zonele de munte ale României (II)

Coordonator: prof. univ. dr. Radu Rey

Autor: prof. univ. dr. Radu Rey

CUPRINS

Forme asociative și dezvoltarea economică durabilă în zonele de munte ale României.
Inițiative, reflecții și evoluții în cercetarea montanologică

PARTEA I: ANALIZE

CUPRINS

A. Elemente programate	8
1. Obiective asumate prin fișa lucrării	8
2. Metodologii de cercetare utilizate	8
3. Documentarea folosită	8

4. Stadiul elaborării lucrării/30 Nov. 2014	8
5. Rezultate parțiale obținute	8
6. Rezultate finale programate. Concluzii și propuneri care au susținut continuarea lucrării în 2014	9
7. Modul de valorificare a rezultatelor parțiale și finale	10
8. Colectivul de cercetare angrenat în elaborarea lucrării. Colaboratori	10
Introducere	12
Elemente de specific ale asociațiilor agricole și agroforestiere din zona montană	15
1. Obștea – ca asociație	16
2. Composesoratele	19
3. Stâna și Văcăria – forme tradiționale de asociere, în Carpații României	22
4. Transhumanța	24
5. Alte forme de asociere, tradiționale, a crescătorilor de animale în zone montane	26
Forme asociative cu rezultate pozitive – după 1990 – în zona montană	27
Alte inițiative	30
Federația Agricultorilor de Munte - Dorna	32
Asociațiile Cooperatiste Ardan	35
Forme asociative de nivel național pentru zona montană	36
Asociația Națională pentru Dezvoltare Rurală Montană „Romontana”	36
Asociația „Forumul Montan din România”	38
Asociația „Forumul Montan din România” – Filiala Neamț	40
Teme și contribuții ale FMR la evoluția cercetării științifice, montanologice, în România	55
AXA IV LEADER	
Asociațiile GAL (Grup de Acțiune Locală) din zona montană	59
Asociația Grupul de Acțiune Locală – „Ceahlău”	60

Exemple succinte de asociații/cooperative din Vestul Europei	61
Italia	61
Austria	62
Franța	62
Norvegia și Suedia	63
Elveția	63
Unele concluzii	64
Considerente privind asociațiile cooperatiste	65
Ce mai este posibil în perspectiva 2040?	70
Un „scenariu” pentru un sistem asociativ agromontan în România	73

PARTEA A II-A

- STUDIU-

CONCEPT: proiect de „Strategie multianuală pentru Carpații României. Orizont 2040”. Sugestii pentru un proiect de „SUBPROGRAM TEMATIC PENTRU ZONA MONTANĂ” – în baza unui sistem asociativ-cooperatist sustenabil, adaptat specificității de mediu, economico-sociale, realităților și nevoilor populației din ruralul montan al Carpaților României	80
--	----

OPIS

Informații utile și aspecte generale	81
Baza de lucru	84
Justificarea alegerii	86
Cadrul Instituțional. Istoric și Acumulări	88
Cadrul Instituțional – 2013	90
Cadrul Legislativ Specializat	92
Componente ale unui Subprogram pentru zona montană	96
Acțiuni Specifice	96
Viziunea generală (Sinteză)	96

1. Cadrul instituțional specializat (prin AZM și CEFIDEC + rețeaua județeană)	102
2. Sprijin pentru modernizarea/dezvoltarea structurilor agricole la nivelul fermelor montane	105
3. Asociațiile de fermieri montani (importanță majoră). Necesități specifice privind restructurarea sistemelor agricole cu impact semnificativ și durabil asupra dezvoltării ruralului montan, amenințate	108
4. Educație specifică – transfer de cunoștințe	110
4.1. Gimnaziile din comunele montane. Obiectul și manualul de „Economie rurală montană”	110
4.2. Crearea „Școlilor Profesionale de Agricultură Montană”	112
4.3. Învățământ universitar și post-universitar agromontan	115
5. Cercetarea montanologică. Inovarea	120
6. Mediul montan	122
7. Cultura montană. Turism și agroturism. Identitate culturală	126

PARTEA A III-A

Unele elemente complementare, necesare încurajării creării și dezvoltării formelor asociativ-cooperatiste din zonele montane	130
Munții și noua împărțire teritorial administrativă (regionalizarea)	131
Locuri „înguste”: Considerente privind noul COD SILVIC și efecte asupra agriculturii, comunităților montane și economiei naționale	140
Alte elemente colegate de dezvoltarea montană	151
Probleme de competențe și diferențieri în politicile pentru fermele mici și mijlocii din zonele de munte și cele din zonele de câmpie și colinare	151
Constrângeri naturale și „Dreptul la Diferență”	151
Concluzii	161
Știința românească și munții	163
Bibliografie	167
Anexe	173

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

**CENTRUL PENTRU
VALORIFICAREA SURSELOR
REGENERABILE DE ENERGIE ȘI
EFICIENȚĂ ENERGETICĂ**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL PENTRU VALORIFICAREA SURSELOR REGENERABILE
DE ENERGIE ȘI EFICIENȚĂ ENERGETICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

6.2.6. – Costuri și beneficii comparative ale energiei produse din diferite surse regenerabile

Coordonator: dr. Filip Cârlea

Autor: dr. Filip Cârlea

CUPRINS

1. Introducere	4
2. Costuri și competitivitate pe piața de energie din surse regenerabile	4
3. Costul unitar actualizat al energiei electrice pe tip de tehnologie	5
4. Costul investițiilor în energia regenerabilă	8
5. Costul social pentru o pondere de 20% - energie regenerabilă	11
6. Model matematic privind analiza supracompensării	11
Bibliografie	15

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL PENTRU VALORIFICAREA SURSELOR REGENERABILE
DE ENERGIE ȘI EFICIENȚĂ ENERGETICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

6.2.10. – Modernizarea managementului energetic românesc

Coordonatori: dr. Filip Cârlea; dr. Iulian Iancu

Autori: dr. Filip Cârlea; dr. Iulian Iancu

CUPRINS

1. Introducere	4
2. Principii moderne de management energetic	6
3. Rolul managementului energetic	7
4. Managementul energetic și scopul acestuia	8
5. Implementarea unui program de management energetic	10
6. Audit energetic	12
7. Aplicație informatică în managementul energetic	13
8. Standardul de referință SR EN ISO 50001:2011	16
Bibliografie	17

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL PENTRU VALORIFICAREA SURSELOR REGENERABILE
DE ENERGIE ȘI EFICIENȚĂ ENERGETICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

6.2.11. – Valorificarea potențialului multivalent al peisajelor pedo-agro-pastorale din zona montană

Coordonator: dr. Maria Gheorghe

Autor: dr. Maria Gheorghe

CUPRINS

Materiale și metodă	1
Cadrul natural	1
Agricultura montană în ansamblul fondului funciar	3
Locul agriculturii montane în producția animală	5
Resursele naturale	13
Mediul înconjurător	13

Solul	13
Stadiul cunoașterii problemei	16
Pajiștile naturale	23
Noutatea	24
Concluzii pozitive	25
Concluzii negative	26
Bibliografie	27

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

**CENTRUL DE CERCETARE ÎN
DOMENIUL ASISTĂRII
DECIZIILOR CU TEHNOLOGIA
INFORMAȚIEI**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETARE ÎN DOMENIUL ASISTĂRII DECIZIILOR
CU TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.3. Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere, inovare
și inteligență

Tema de cercetare:

6.3.1. – Rolul sistemelor suport de decizie în managementul lanțului logistic invers

Coordonatori: Acad. Florin Gheorghe Filip; conf. univ. dr. Luminița Duță

Autori: Acad. Florin Gheorghe Filip; conf. univ. dr. Luminița Duță

CUPRINS

1. Obiective propuse	3
2. Crearea premiselor pentru realizarea unor proiecte concrete în industria auto din România	3
3. Rezultate obținute și noutatea acestora	3
4. Concluzii	4
5. Bibliografie	4

6. Anexa 6.a. Studiul „Rolul sistemelor suport de decizie în managementul lanțului logistic invers”	5
7. Anexa 6.b. Comunicarea „Decision Support Systems in Reverse Supply Chain Management”	21
8. Anexa 6.c. Articolul „A Mathematical Decision Model for Reverse Supply Chain Inventory”	27

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

COLECTIVUL DE CERCETĂRI COMPLEXE

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

COLECTIVUL DE CERCETĂRI COMPLEXE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării
economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor
economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

*6.6.10. – Stimularea cererii și ofertei de credit. Eficiența canalelor de transmisie a politicii
monetare*

Coordonator: dr. Dan Constantin Olteanu

Autor: dr. Dan Constantin Olteanu

CUPRINS

1. Introducere	4
2. Creditul și activitatea economică – elemente teoretice	6
3. Metodologia și datele utilizate	10
4. Evidențe empirice privind evoluția creditului și a PIB, în țările europene	12
5. Analize econometrice privind corelația dintre credit și output	17
6. Creditul și revenirea output-ului	20
7. Eficiența politicii monetare în stimularea ofertei de credit	24

7.1. Cadrul teoretic	24
7.2. Evidențe empirice	26
8. Îndatorarea sectorului privat și cererea de credit	30
8.1. Cadrul teoretic	30
8.2. Evidențe empirice	31
9. Concluzii	34
Bibliografie	37
Anexe 1 – 11	40

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.1. – Modelarea dinamicii proceselor macroeconomice pe date trimestriale

Coordonatori: Acad. Emilian Dobrescu; dr. Cornelia Scutaru; dr. Bianca Păuna;
drd. Corina Sâman

Colectiv de autori: Acad. Emilian Dobrescu; dr. Cornelia Scutaru; dr. Bianca Păuna;
drd. Corina Sâman

CUPRINS

Consumul populației – analiza dinamicii și a principalelor corelații	3
Introducere	4
1. Dinamica evoluției consumului populației și a principalilor săi determinanți	5
1.1. Consumul populației	5
1.2. Veniturile	6
2. Ecuații comportamentale	10

Concluzii	12
Bibliografie	13
Curba Beveridge	25
Introducere	25
Datele	27
Curba Beveridge în cazul României	29
Parametrizarea curbei Beveridge	31
Concluzii	39
Bibliografie	40

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.2. – Testarea proprietăților predictive ale modelelor macroeconomice prin utilizarea simulărilor stohastice

Coordonatori: Acad. Emilian Dobrescu; dr. Bianca Păuna

Autori: Acad. Emilian Dobrescu; dr. Bianca Păuna

CUPRINS

Testarea proprietăților predictive ale modelelor macroeconomice prin utilizarea simulărilor stohastice	1
Introducere	3
Testarea proprietăților modelului în literatură	4
Prezentarea modelului testat	11
Verificarea proprietăților submodelului prin simulare stohastică	13
Replicarea coeficienților ecuațiilor comportamentale	13

Calculul valorilor prognozate	21
Calculul prognozelor în cazul creșterii numărului de observații	28
Replicarea coeficienților ecuațiilor comportamentale în cazul dublării numărului de observații	29
Calculul valorilor prognozate în cazul dublării numărului de observații	37
Concluzii	43
Bibliografie	44
Anexa 1. Prezentarea estimărilor ecuațiilor comportamentale	46
Anexa 2. Ecuațiile comportamentale și contabile ale mini-modelului analizat	48
Anexa 3. Rezultatele <i>bootstrapării</i> ecuațiilor comportamentale	50
Anexa 4. Prezentarea estimărilor ecuațiilor comportamentale în cazul dublării numărului de observații fără creșterea conținutului informațional	53
Anexa 5. Rezultatele <i>bootstrapării</i> ecuațiilor comportamentale după dublarea numărului de observații	55

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.3. – Simulări previzionale pentru economia românească în anul 2015

Coordonatori: Acad. Emilian Dobrescu

Autor: Acad. Emilian Dobrescu

CUPRINS

I. Introduction: Romanian Economy in 2014	1
II. The Forecast Accuracy Problem	4
III. Predictive Simulations for 2015	8
IV. Ending Discussion	10
References	12
Statistical Appendix	16

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.6. – Reconstruirea bazei de date a blocului Input-Output pe structura NACE2

Coordonator: dr. Viorel Gaftea

Autor: dr. Viorel Gaftea

CUPRINS

Introducere	2
Cadrul teoretic	3
Clasificarea activităților din economia națională – CAEN Rev.2	3
Structura de macroindicatori standard a tabelelor I-O	5
Cadrul procedural	6
Precizări metodologice	9
Baza de date a structurii agregate tip NACE2 pe 10 sectoare a economiei naționale (prețuri în milioane RON)	12
Baza de date „Tabel Resurse” 1989-2011 pe 10 sectoare	12

Baza de date „Tabel Utilizări Finale” 1989-2011 pe 10 sectoare	20
Baza de date „Elemente de valoare adăugată” 1989-2011 pe 10 sectoare	27
Baza de date „Consumuri intermediare” 1989-2011 pe 10 sectoare	35
Baza de date „coeficienți tehnici” 1989-2011 pe 10 sectoare	43
Referințe web	52

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.8. – Variante de modelare a sistemului energetic: eficiența energetică și sustenabilitatea bioeconomică

Coordonatori: dr. Raluca Ioana Iorgulescu; dr. Andrei Dospinescu

Autori: dr. Raluca Ioana Iorgulescu; dr. Andrei Dospinescu

Colaborator extern: prof. John M. Polimeni

CUPRINS

1. Introducere	3
2. Exemple de modele pentru sistemele energetice	4
3. Eficiența energetică și sustenabilitatea bioeconomică: Paradoxul Jevons	8
4. Modelarea efectului de rebound	9
5. Sustenabilitatea bioeconomică și abordarea MuSIASEM	13
6. Concluzii	15
Referințe	16

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.9. – Perfecționarea blocului de macro-modelare pentru proiecțiile pe termen lung

Coordonator: dr. Florin Marius Pavelescu

Autor: dr. Florin Marius Pavelescu (IEN)

CUPRINS

Perfecționări ale macro-blocului „Prognoza pe termen lung”

Rezumat	3
1. Impactul adoptării ipotezei creșterii economice echilibrate asupra metodologiei de construire a prognozei macroeconomice pe termen lung	4
2. Metodologia de realizare a prognozei macroeconomice pe termen lung în contextul atingerii echilibrului structural în sens Solow	6
3. Unele proprietăți algebrice ale modelului de proiecție pe termen lung a dinamicii și structurii produsului intern brut	11
4. Estimarea parametrilor ecuațiilor comportamentale ale modelului de proiecție pe termen lung a dinamicii și structurii produsului intern brut	14

5. Simulări ale dinamicii și structurii produsului intern brut al României în perioada 2013-2030	21
6. Concluzii	26
Bibliografie	26

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL ROMÂN
DE ECONOMIE COMPARATĂ
ȘI CONSENS

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL ROMÂN DE ECONOMIE COMPARATĂ ȘI CONSENS

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.2. – Contribuția culturii la dezvoltarea durabilă a localităților urbane

Coordonatori: dr. Valeriu Ioan-Franc (IEN); dr. Maria Moldoveanu (CRECC)

Autori: dr. Valeriu Ioan-Franc (IEN); dr. Maria Moldoveanu (CRECC)

CUPRINS

Contribuția culturii la dezvoltarea sustenabilă a așezărilor urbane (II)

PARTEA A II-A

Capitolul 4. Peisajul urban în contextul politicii de amenajare teritorială	3
Capitolul 5. Contribuția sectorului cultural la creștere economică și ocupare	14
5.1. Considerații generale	14
5.2. Festivalurile	23
5.3. Unele influențe ale crizei financiare asupra operatorilor culturali	29

5.4. Muzee și expoziții	31
Capitolul 6. Industriile creative – surse ale creșterii economice și ale dezvoltării umane în mediul urban	41
Anexa 1. Participanți la Târgul de Artă „Art Safari – Pavilionul de Artă București (mai 2014)”	54
Anexa 2. Clasificarea industriilor culturale în diverse țări europene	57
Referințe bibliografice	59

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL ROMÂN DE ECONOMIE COMPARATĂ ȘI CONSENS

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.22. Dezvoltarea și crearea de instrumente de lucru
– dicționare, baze de date, arhive etc.

Tema de cercetare:

6.22.3. – Octav Onicescu – omul și opera. Restituiri: Contribuții la dezvoltarea cercetării economice. Entropia informațională în economie

Coordonator: dr. Vasile Preda

Autor: dr. Vasile Preda

CUPRINS

1. Obiective propuse	3
2. Rezultate obținute și noutatea acestora	3
2.1. Repere biografice	3
2.2. Lucrări publicate	7
2.3. Contribuții la dezvoltarea învățământului matematic și economic	13
2.4. Contribuții în domeniul științelor exacte	14
2.5. Contribuții la dezvoltarea activității din domeniile economic și social	17

2.6. Contribuții la dezvoltarea cercetării matematice	24
2.7. Contribuții la dezvoltarea cercetării economice	30
3. Concluzii	53
4. Bibliografie	56

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI DEMOGRAFICE

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI DEMOGRAFICE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.19. Cercetări demoeconomice. Echilibrul populației în România

Tema de cercetare:

6.19.1. – Situația demografică a României în context european

Coordonator: prof. univ. dr. Vasile Ghețău

Autor: prof. univ. dr. Vasile Ghețău

CUPRINS

Semnal de alarmă:
Spectrul depopulării României

Context

Nevoia reconsiderării viziunii prospective

Populația inițială și caracteristicile ei

Ipotezele celor două scenarii

Rezultate

Nevoia abordărilor comparative. Proiectările diviziei de populație ONU și ale Eurostat

Remarci finale: dincolo de rezultate

Referințe

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI DEMOGRAFICE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.19. Cercetări demoeconomice. Echilibrul populației în România

Tema de cercetare:

6.19.2. – Perspectivele populației rezidente a României 2011-2060

Coordonator: prof. univ. dr. Vasile Ghețău

Autor: prof. univ. dr. Vasile Ghețău

CUPRINS

Declinul populației României.
Două scenarii până la mijlocul secolului

Introducere

Populația rezidentă

Populația inițială și caracteristicile ei

Ipotezele scenariului

Rezultate

Populația cu domiciliu

Populația inițială și caracteristicile ei

Ipotezele scenariului

Rezultate

Nevoia abordărilor comparative

Unele implicații și remarci finale

Referințe

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

„Costin C. Kirițescu”

**CENTRUL DE STUDII
ȘI CERCETĂRI DE
BIODIVERSITATE AGROSILVICĂ**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIODIVERSITATE
AGROSILVICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

6.2.7. – Bio-ecostrategii inovative pentru valorificarea eficientă a patrimoniului național de bioresurse naturale necesare dezvoltării bioeconomice durabile a României și protecției ecoeconomice a mediului

Coordonatori: prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, m.c. A.R.;
drd. Amalia-Gianina Străteanu

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Alexandru T. Bogdan, m.c. A.R.;
drd. Amalia-Gianina Străteanu; dr. Iudith Ipate;
dr. George Florea Tobă; dr. Marcel Paraschivescu;
dr. Mariana Sandu; dr. Aureliana Cojocă; drd. Mihai Liviu Enache;
Daniela Dobre

CUPRINS

Importanța studiului	2
Rezultate și discuții	5
Concluzii	23
Bibliografie	27

Anexe	30
-------------	----

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIODIVERSITATE
AGROSILVICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

*6.2.8. – Managementul strategic inovativ al bioresurselor autohtone din ferme zootehnice,
bazat pe conservarea biodiversității prin biotehnologii de reproducție și bănci genetice,
conectate bioinformatic la nivel european și FAO*

Coordonatori: dr. George Florea Tobă; dr. Marcel Paraschivescu; dr. Mariana Sandu

Colectiv de autori: dr. George Florea Tobă; dr. Marcel Paraschivescu;
dr. Mariana Sandu; prof. univ. dr. Alexandru T. Bogdan, m.c. A.R.;
dr. Iudith Ipate; Daniela Dobre

CUPRINS

Impactul bioeconomic al structurii și dimensiunii fermelor zootehnice din România asupra principalilor indicatori ai producției	1
Introducere	1
Obiectivele temei de cercetare	3
Metodologia de cercetare	3
Documentarea folosită	4

Rezultate obținute	5
Structura agriculturii românești	5
Zootehnia României	12
Analiza SWOT a agriculturii României	24
Concluzii	27
Bibliografie	29
Anexe	31

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIODIVERSITATE
AGROSILVICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

6.2.9. – Cercetări bioeconomice asupra protecției biodiversității și mediului în contextul siguranței alimentare autohtone, europene și mondiale, cu implicații în ecopatologia comparată

Coordonatori: dr. Iudith Ipate; prof. univ. dr. Alexandru T. Bogdan, m.c. A.R.

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Alexandru T. Bogdan, m.c. A.R.;
dr. George Florea Tobă; dr. Marcel Paraschivescu;
dr. Mariana Sandu; dr. Nicolae Ipate; dr. Bogdan Bazga;
dr. Trandafir Mariana; dr. David Gabriela; Daniela Dobre

CUPRINS

Interesul european	1
Material și metodă	15
Rezultate și discuții	16
Concluzii	28

Bibliografie	30
Anexe	33

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIODIVERSITATE
AGROSILVICĂ

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

*Reconstrucția ecologică și eco-bio-geoeconomică a habitatelor din România și ecozone
frontaliere poluate antropic din agroecosisteme și ecosisteme forestiere*

Coordonator: dr. Cristina Gârlea

Colectiv de autori: specialiști din UTCB, ASRC, USAMV, CSFA- Academia Română

CUPRINS

Introducere	3
1. Obiective	3
2. Metodologia de cercetare	3
3. Surse de documentare	5
4. Rezultate parțiale	6
5. Rezultate finale programate	8

6. Valorificare	9
Concluzii și recomandări	9
7. Bibliografie	10
Anexe	12
Recunoaștere	14

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României.
Modele, scenarii, evaluări

Tema de cercetare:

6.1.1. – Concurența și competitivitatea în contextul dezvoltării durabile a mediului de afaceri

Coordonator: dr. Mihail Dimitriu

Colectiv de autori: dr. Mihail Dimitriu; dr. Silviu Marius Șeitan; dr. Nicoleta Mihăilă;
Dorina Amalia Barac

CUPRINS

Introducere	1
Capitolul 1. Conceptul de concurență și dezvoltarea durabilă	2
1.1. Conceptul de concurență în teoria economică	2
1.2. Concurența și dezvoltarea durabilă	13
Capitolul 2. Impactul financiar al aplicării reglementărilor privind concurența și competitivitatea	19
2.1. Reglementări și efecte	19

2.2. Reglementarea concurenței și particularități în cazul ajutorului de stat	25
2.3. Probleme generale și specifice ajutorului de stat	33
Capitolul 3. Problematika financiară în strategia de creștere a gradului de competitivitate a firmelor din România	37
3.1. Problemele principale cu care se confruntă România	37
3.2. Competitivitate – delimitări conceptuale	40
3.3. Competitivitatea României în context mondial și U.E.	42
3.4. Viziunea pentru o Românie competitivă	43
Capitolul 4. Strategii competitive de dezvoltare durabilă a firmei prin prisma asigurării performanței manageriale	45
4.1. Dezvoltarea durabilă și nevoia unei schimbări de paradigmă în evaluarea performanței manageriale	45
4.2. Performanța economico-financiară a firmei – condiție a competitivității și dezvoltării durabile a firmei. Vechea economie vs. Noua economie	51
Capitolul 5. Aspecte financiare privind riscul și performanța din perspectiva ridicării nivelului de competitivitate a firmelor românești	54
5.1. Necesitatea studierii aspectelor financiare cu privire la planificarea gradului risc și a performanței la nivelul firmei	55
5.2. Conținutul și rolul funcției financiare	55
5.3. Banca de date – condiție a planificării corecte a activității și asumarea unui grad de risc prestabilit și un nivel de performanță acceptabil	56
5.4. Scurtă incursiune în problematica riscurilor și performanțelor	57
5.5. Elemente financiare de planificare și prognoză a riscurilor și performanțelor la nivelul firmei	61
Capitolul 6. Decizia financiară la nivel microeconomic, din perspectiva integrării firmelor românești pe piața unică europeană	65
6.1. Elemente specifice ale pieței unice europene	65
6.2. Oportunități și riscuri la nivel microeconomic asociate perspectivelor pieței unice europene	67
6.3. Strategii de dezvoltare la nivel microeconomic	68

6.4. Decizii financiare aferente strategiilor de dezvoltare la nivel microeconomic	71
6.5. Efecte, în plan macroeconomic, ale deciziilor financiare, asociate strategiilor de dezvoltare	73
Capitolul 7. Efecte în planul financiar-fiscal ale dezvoltării durabile. Internalizarea externalităților	75
7.1. Dezvoltarea durabilă, competitivitatea și responsabilitatea socială la nivelul firmei	75
7.2. Externalitățile. Impact asupra activității firmei	82
7.3. Controlul externalităților	91
7.4. Perspective ale adaptării firmelor în contextul internalizării externalităților	94
Concluzii	97
1. Concurența și dezvoltarea durabilă	97
2. Concurență, competitivitate și reglementare	100
3. Competitivitatea și strategia de dezvoltare durabilă a firmelor	101
4. Performanța și dezvoltarea durabilă	103
5. Risc, performanță și competitivitate	104
6. Strategii și politici. Interconectări între macro și microeconomic	105
7. Efecte financiare ale internalizării externalităților	106
Bibliografie	109

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.1. Direcții ale dezvoltării economice durabile a României.
Modele, scenarii, evaluări

Tema de cercetare:

*6.1.2. – Investițiile străine directe în finanțarea economiei României, structură, impact
și perspective*

Coordonator: dr. Camelia Milea

Colectiv de autori: dr. Camelia Milea; drd. Alina Georgeta Ailincă; dr. Floarea Iordache

Colaborator: dr. Napoleon Pop (IEM)

CUPRINS

Introducere	4
1. Investițiile străine directe: concept, clasificare, structură, rol	6
1.1. Investițiile străine directe: concept, clasificare, structură	6
1.2. Rolul investițiilor străine directe	10
2. Efecte pozitive și negative ale finanțării economiei prin investiții străine directe.	
Controverse privind investițiile străine directe	14

2.1. Efecte pozitive și negative ale finanțării economiei prin investiții străine directe	14
2.2. Analiza controverselor privind rolul investițiilor străine directe în finanțarea economiei	18
3. Evidențierea factorilor de influență a fluxurilor de investiții străine directe	22
4. Analiza și prezentarea tendințelor fluxurilor de investiții străine directe	28
5. Elemente de diagnostic privind situația investițiilor străine directe în România	50
5.1. Investiții străine directe: evoluție și structură	50
5.2. Repartizarea soldului investițiilor străine directe pe principalele activități economice	53
5.3. Repartizarea soldului de investiții străine directe pe regiuni de dezvoltare	55
5.4. Repartizarea soldului investițiilor străine directe pe țări de origine	55
5.5. Exporturile și importurile întreprinderilor investiție străină directă	56
5.6. Corelații macroeconomice	57
5.7. Integrarea financiară în România	60
5.8. Avantaje și dezavantaje ale finanțării economiei României prin investiții străine directe	63
6. Perspective ale investițiilor străine directe în România. Exigențe pentru o politică echilibrată în domeniul investițiilor străine directe	67
6.1. Perspective ale investițiilor străine directe în România	67
6.2. Exigențe pentru o politică echilibrată în domeniul investițiilor străine directe ...	70
Concluzii	76
Anexe	85
Listă abrevieri	86
Listă grafice	88
Listă tabele	88
Bibliografie selectivă	89

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

*6.2.4. – Determinări și implicații financiare ale atragerii în circuitul economic, exploatarea
și utilizării resurselor naturale*

Coordonator: dr. Gabriela Cornelia Piciu

Colectiv de autori: dr. Gabriela Cornelia Piciu; Georgiana Ghița; Cătălin Drăgoi;
Florin Bălășescu

CUPRINS

Capitolul 1. Clasic și modern în impozitarea resurselor naturale – conceptualizare, instrumentare, consecințe	1
1.1. Cadrul general de abordare: geologia economică punct de plecare în abordarea impozitării resurselor natural minerale	1
1.2. Posibilități de abordare a impozitării resurselor naturale minerale concept, caracteristici, forme de manifestare, impact	3
1.2.1. Perspectiva economică a impozitării resurselor natural minerale	3
1.2.2. Perspectiva juridică a impozitării resurselor natural minerale	7

1.2.3. Perspectiva managerială a impozitării resurselor natural minerale	10
1.2.4. Perspectiva administrativă instituțională a impozitării resurselor naturale	12
1.3. Perspectiva ideologică a impozitării resurselor natural minerale	15
Capitolul 2. Dezvoltarea sustenabilă și valorificarea resurselor – externalități, internalizare, riscuri și gestiunea acestora, mecanisme financiare relevante	17
2.1. Esența externalităților. Externalități pozitive și negative	17
2.1.1. Externalitățile în literatura de specialitate	18
2.1.1.1. Accepția externalităților de mediu	21
2.1.2. Externalități corespunzătoare diferitelor tipuri de investiții	23
2.2. Internalizarea externalităților	28
2.2.1. Acțiunile politice internaționale menite să reducă emisiile de gaze cu efect de seră	29
2.2.2. Economia cu emisii reduse de carbon	31
2.2.2.1. Politici publice – Economia cu emisii reduse de carbon	33
2.2.2.2. Economia verde cu emisii reduse de CO ₂ la nivelul Uniunii Europene	36
2.2.3. Riscurile de mediu și gestiunea acestora	38
2.3. Mecanisme financiare relevante	41
2.3.1. Mecanismele Protocolului de la Kyoto	41
2.3.2. Evoluția globală a pieței carbonului	51
2.4. Concluzii	53
Capitolul 3. O imagine de ansamblu a situației valorificării resurselor în economia României – creșteri, descreșteri, controverse, progrese și blocaje	55
3.1. Evoluția industriei carbonifere și a industriei de petrol și gaze a României	55
3.2. Nivelul resurselor naționale și previziuni	56
3.3. Situația actuală a mineritului și industriei petrolului și gazelor	58

3.4. Problematika gazelor de șist	62
Capitolul 4. Dezvoltarea sustenabilă a industriei extractive; Sustenabilitatea utilizării resurselor naturale	69
4.1. Introducere	69
4.2. Paradoxuri tipice în administrarea resurselor naturale	70
4.3. Utilizarea eficientă a resurselor naturale	72
4.4. Principalele aspecte legislative și fiscale din industria minieră	74
4.5. Principalele aspecte legislative și fiscale în domeniul explorării și exploatării gazelor neconvenționale (gazelor de șist)	85
4.6. Principalele concluzii desprinse din analiza comparativă între statele membre ale U.E. în cazul explorării și exploatării gazelor de șist	95
Anexe	103
Bibliografie selectivă	108

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării
economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor
economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.3. – Starea financiară a României

Coordonator: dr. Constantin Marin

Colectiv de autori: dr. Ionel Leonida; dr. Elena Pădurean; dr. Tudor Ciumara;
dr. Andreea Stoian – ASE; dr. Iulia Lupu; dr. Camelia Milea;
drd. Alina Ailincă; Florin Răzvan Bălășescu; dr. Mihail Dimitriu;
dr. Nicoleta Mihăilă; drd. Silvia Elena Isachi;
dr. Gabriela Cornelia Picu; Georgiana Chițiga; Cătălin Drăgoi;
dr. Adina Criste

CUPRINS

Cuvânt înainte	1
PARTEA I – Evaluare generală	8
Capitolul I – Evoluții fiscal-bugetare	9
1. Structura veniturilor bugetare	10

2. Structura cheltuielilor bugetare	11
3. Structura principalelor categorii de impozite și taxe	13
4. Soldul bugetar convențional contabil al bugetului general consolidat	14
5. Soldul bugetar convențional primar	15
6. Soldul bugetar structural al BGC	16
7. Impulsul fiscal	16
8. Presiunea fiscală brută la nivelul bugetului general consolidat	17
9. Presiunea fiscală netă la nivelul bugetului general consolidat	17
10. Gradul de concentrare a impozitării	19
Capitolul al II-lea – Evoluțiile pieței de capital	20
1. Evoluția ponderii capitalizării bursiere în PIB	21
2. Evoluția poziției României în UE 27 privind ponderea capitalizării bursiere în PIB	21
3. Evoluția ponderii valorii tranzacțiilor bursiere în PIB	22
4. Evoluția lichidității relative a pieței bursiere	22
5. Evoluția volatilității pieței bursiere	22
6. Evoluția amplitudinii pieței bursiere	23
Capitolul al III-lea – Evaluarea echilibrului extern	28
1. Introducere	29
2. Analiza indicatorilor balanței de plăți externe	29
3. Analiza poziției investiționale internaționale	42
PARTEA A II-A – Evoluția indicatorilor de stare privind economia reală	55
Capitolul al IV-lea – Evaluarea stării agenților economici din economia reală	56
1. Potențialul economico-financiar	57
2. Utilizarea potențialului economic	70
3. Rezultatele economico-financiare în economia reală	78
4. Performanțele economico-financiare în economia reală	93

5. Corelații între unii indicatori de stare din economia reală și PIB-ul nominal din perioada 2007-2013	106
6. Unele precizări metodologice	108
Capitolul al V-lea – Evaluarea stării instituțiilor financiare nebancare	114
1. Situația Instituțiilor Financiare Nebancare	115
2. Indicatorii relevanți privind dezvoltarea sectorului IFN	118
Capitolul al VI-lea – Evoluția indicatorilor financiari ai populației	121
1. Calcularea valorilor indicatorilor primari absoluți	122
2. Calcularea valorilor indicatorilor relativi relevanți	123
PARTEA A III-A – Evaluarea riscurilor și vulnerabilităților	145
Capitolul al VII-lea – Evaluarea convergenței economice	146
1. Convergența economică nominală	147
2. Convergența economică reală	148
3. Precizări metodologice	149
4. Remarci generale privind convergența economică	151

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării
economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor
economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.5. – Fiscalitatea în România. Evaluări și propuneri de creștere a eficacității acesteia

Coordonatori: dr. Elena Pădurean;

Alexandru Stratan, coord. cercetătorilor asociați din Republica Moldova

Colectiv de autori: dr. Elena Pădurean; Ene Dinga; dr. Ionel Leonida;
dr. Nicoleta Mihăilă; drd. Silvia Elena Isachi

Colaboratori externi: conf. univ. dr. Vorniceanu Marius;

prof. univ. dr. hab. Stratan Alexandru;

conf. univ. dr. Timuș Angela; prof. univ. dr. hab. Cociug Victoria;

drd. Pădurean Alexandru; conf. univ. dr. Apostol Diana;

prof. univ. dr. Bălăceanu Cristina; conf. univ. dr. Penu Daniela;

Stănică Cristian

CUPRINS

A. Direcții și căi de creștere a eficacității fiscalității în România	1
1. Introducere	1

2. Conceptul de eficacitate a fiscalității	2
3. Direcții de creștere a eficacității fiscalității	2
4. Căi de creștere a eficacității fiscalității	3
B. Evaluarea fiscalității la nivel microeconomic	9
I. Fiscalitatea agentului economic	10
1. Obligațiile fiscale ale agentului economic	10
2. Reglementări fiscale privind impozitele și taxele suportate de către contribuabil	10
3. Modificări fiscale 2014	16
4. Evoluția unor indicatori statistici	18
5. Fiscalitatea IMM-urilor în perioada de recesiune economică. Măsuri luate la nivelul OECD	22
6. Impactul crizei economice asupra agenților economici	26
7. Percepția întreprinzătorilor cu privire la impactul crizei	28
8. Situația firmelor în perioada de criză în România	29
9. Măsuri cu impact asupra mediului de afaceri	31
10. Măsuri de sprijinire a întreprinderilor în scopul stimulării economiei	32
11. Propuneri și recomandări cu privire la fiscalitatea agentului economic	35
II. Fiscalitatea persoanei fizice	42
1. Analiza impactului fiscalității asupra contribuabilului persoană fizică	42
2. Indicele inegalității veniturilor	62
C. Evaluarea fiscalității la nivel macroeconomic	65
I. Fiscalitatea indirectă	65
1. Taxa pe valoare adăugată	65
2. Accizele	77
a) Scurt istoric	77
b) Accizele la nivel european	83

3. Operațiuni vamale și comerț internațional	84
II. Modelarea curbei Laffer	85
1. Introducere	85
2. Metodologia de lucru și setul de date	90
3. Rezultate obținute	94
4. Concluzii și recomandări	96
III. Mecanism de modelare macroeconomică al veniturilor bugetare	101
1. Descompunerea PIB	104
2. Concluzii	107
Bibliografie	108

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării
economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor
economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.6. – Limite ale reglementării în modelarea comportamentului fiscal

Coordonator: dr. Ionel Leonida

Colectiv de autori: dr. Ionel Leonida; dr. Elena Pădurean; dr. Tudor Ciumara

Colaborator extern: dr. Napoleon Pop

CUPRINS

Sinteză	4
Introducere	14
Capitolul 1. Descrierea paradigmatică a comportamentului fiscal al contribuabililor și a interacțiunii acestora cu autoritățile fiscale	18
1.1. Conceptul de comportament fiscal	18
1.2. Tipologia contribuabililor și a comportamentului fiscal	21

1.3. Instrumente de modelare a comportamentului fiscal	25
1.4. Aspecte ale interacțiunii dintre autoritățile fiscale și contribuabili	35
1.5. Indicatori de cuantificare a comportamentului fiscal	36
Capitolul 2. Evaluarea eficacității reglementării asupra modelării comportamentului fiscal	42
2.1. Aspecte teoretice privind reglementarea	42
2.2. Despre reglementarea fiscală și eficacitatea acesteia asupra modelării comportamentului fiscal	45
2.3. Reglementarea fiscală și comportamentul fiscal	51
2.4. Secvențialitatea și efectele modificărilor legislative asupra modelării comportamentului fiscal	53
Capitolul 3. Posibile condiții de armonizare/compatibilizare a incidenței reglementărilor asupra modelării comportamentului fiscal	57
3.1. Posibilități de simplificare și de reducere a complexității reglementărilor fiscale la nivel național	57
3.2. Consolidarea educației fiscale a contribuabililor – factor relevant pentru înțelegerea și respectarea reglementărilor fiscale	58
Concluzii	64
Bibliografie	67
Anexe	70

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării
economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor
economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.7. – Implicații ale fiscalității asupra activității întreprinderilor mici și mijlocii

Coordonator: dr. Nicoleta Mihăilă

Colectiv de autori: dr. Nicoleta Mihăilă; dr. Mihail Dimitriu; drd. Silvia Elena Isachi

CUPRINS

Introducere	1
Capitolul 1. Teoria economică și practica din România în domeniul fiscalizării firmelor	2
1.1. Aspecte teoretice privind întreprinderile mici și mijlocii	2
1.1.1. Aspecte generale privind definirea IMM-urilor la nivel internațional	2
1.1.2. Importanța definiției europene a IMM-urilor	2
1.1.3. Microîntreprinderea. Definiție și caracteristici	3

1.1.4. Facilități fiscale acordate întreprinderilor. Situație comparativă cu Uniunea Europeană	4
1.2. Impozitarea întreprinderilor mici și mijlocii	6
1.2.1. Aspecte privind fiscalitatea statelor membre ale Uniunii Europene	6
1.2.2. Impozitarea întreprinderilor în România și Uniunea Europeană. Rata totală de taxare	7
1.2.3. Obligațiile fiscale ale întreprinderii românești	9
1.2.4. Modificări fiscale începând cu 2014. Impact asupra sectorului IMM	12
1.3. Întreprinderile mici și mijlocii din România în contextul fiscal actual	18
1.3.1. Evoluția întreprinderilor mici și mijlocii în perioada 2004-2014	18
1.3.2. Structura și poziționarea IMM-urilor românești în context european	23
1.3.3. Rolul antreprenoriatului în creșterea economică	26
Capitolul 2. Adaptarea IMM-urilor la condițiile imprevizibile ale mediului economic	30
2.1. Adaptarea IMM-urilor la noul mediu de afaceri	30
2.2. Șocurile în activitatea firmei. Relația șoc fiscal-starea financiară a firmei	37
2.2.1. IMM-urile și starea economico-financiară	37
2.2.2. Șocul fiscal – concept, clasificare	38
2.2.3. Manifestarea șocurilor fiscale la nivelul firmei	40
2.2.4. Relația șoc fiscal-starea financiară a firmei	42
2.3. Impactul șocului fiscal asupra situației economico-financiare a firmei. Indicatori economico-financieri	44
2.3.1. Managementul situației de șoc fiscal la nivelul unei firme mici sau mijlocii	44
2.3.2. Efectele șocului fiscal asupra indicatorilor economico-financieri ai firmei din categoria IMM-urilor	46
2.4. Măsuri de răspuns la manifestarea șocurilor fiscale în activitatea firmei	48
2.4.1. Gestionarea șocurilor fiscale de către firmele mici și mijlocii	48

2.4.2. Schimbarea – efect al producerii șocului fiscal asupra firmei mici sau mijlocii	50
Capitolul 3. Reducerea gradului de vulnerabilitate în activitatea IMM-urilor prin adoptarea de măsuri în domeniul fiscal	53
3.1. Influențe ale vulnerabilității asupra activității întreprinderii	53
3.1.1. Noțiuni teoretice privind vulnerabilitatea întreprinderii	53
3.1.2. Factori de influență ai vulnerabilității întreprinderii	54
3.1.3. Vulnerabilitatea și nivelul de performanță ale întreprinderii	55
3.1.4. Informații generale relevante privind situația actuală a IMM-urilor	56
3.2. Incertitudinea fiscală, determinant al vulnerabilității IMM-urilor	59
3.3. Măsuri fiscale necesare în vederea diminuării gradului de vulnerabilitate a IMM-urilor	61
3.3.1. Despre gradul de colectare a impozitelor și taxelor	61
3.3.2. Măsuri privind relaxarea și stimularea fiscală	62
3.3.3. Măsuri privind modernizarea sistemului fiscal	63
3.3.4. Măsuri privind reglementarea și impozitarea întreprinderilor	65
3.4. Concluzii	68
Bibliografie	70
Anexe	76

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării
economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor
economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.9. – Conduita băncilor centrale din Uniunea Europeană și provocările crizei financiare globale

Coordonator: dr. Adina Criste

Autori: dr. Adina Criste; dr. Iulia Lupu

CUPRINS

Introducere	4
1. Repere teoretice și experiențe privind rolul băncilor centrale în angrenajul sistemului financiar	6
1.1. Aspecte generale	6
1.2. Repere privind guvernanța unei bănci centrale	7
1.3. Modificări privind rolul băncilor centrale	12
1.3.1. Atribuțiile guvernanței băncilor centrale	12

1.3.2. Regimul valutar în viziunea băncilor centrale	14
1.3.3. Conduita privind politica monetară	16
1.4. Rolul băncilor centrale la granița crizei financiare globale	18
2. Coordonate ale funcționării băncilor centrale din Uniunea Europeană	24
2.1. Fundamente ale funcționării Sistemului European al Băncilor Centrale	24
2.2. Caracteristici privind convergența băncilor centrale naționale din U.E.	27
2.2.1. Remarci privind atributele guvernanței băncilor centrale	29
2.2.2. Remarci privind guvernanța politică a băncilor centrale	32
3. Provocări ale crizei financiare asupra conduitei băncilor centrale europene	36
3.1. Criza financiară globală în perimetrul unei bănci centrale sistemice. Provocări comune și particularități privind rolul BCE	36
3.2. Provocări ale băncilor centrale în spațiul Uniunii Europene	40
4. Analiza modului de adaptare a băncilor centrale la provocările crizei financiare globale	55
4.1. Analiză comparativă privind politica monetară	55
4.2. Politica privind stabilitatea financiară	59
Remarci finale	63
Anexa 1. Evoluția inflației în țările europene cu strategie de țintire a inflației	64
Anexa 2. Reacții ale unor bănci centrale la provocările crizei financiare globale	67
Bibliografie selectivă	70
Abrevieri	74
Listă tabele	75
Listă casete	75
Listă grafice	75

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării
economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor
economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.11. – Instabilitatea financiară și inadvertențele guvernancei corporative

Coordonator: dr. Iulia Lupu

Colectiv de autori: dr. Iulia Lupu; dr. Tudor Ciumara; dr. Adina Criste

Colaboratori externi: conf. univ. dr. Ciprian Chirilă; conf. univ. dr. Viorica Chirilă;
dr. Dorina Clichici

CUPRINS

Introducere	5
1. Stabilitatea financiară de la o caracteristică pentru buna funcționare la obiectiv direct	8
2. Relația dintre guvernanta corporativă și stabilitatea financiară	10
2.1. Probleme legate de guvernanta corporativă în instituțiile financiare	11
2.2. Probleme de reglementare	13

2.3. Reprezentarea statistică a indicatorilor de guvernanță corporativă	15
2.4. România – probleme de transparență și calitate a investitorilor români comparativ cu cei străini	25
3. Introducerea unor elemente culturale. Efectul reputației	27
3.1. Rolul elementelor culturale în stabilirea strategiilor	27
3.2. Riscul reputațional	30
4. Conflictul de interese – abordarea diverselor perechi de conflicte	34
4.1. Interesul privat versus interesul public	34
4.2. Stabilitatea financiară la nivel micro și macroeconomic	36
4.3. Tipuri de conflicte specifice băncilor	36
5. Necesitatea de a introduce elemente îmbunătățite privind guvernanța corporativă	39
5.1. Inițiative de reformă pentru guvernanța corporativă la nivel internațional	39
5.2. Inițiative de reformă pentru guvernanța corporativă în România	42
6. Deficiențele guvernanței corporative care afectează stabilitatea financiară: cazul Republicii Moldova și al unor țări ex-URSS	45
6.1. Identificarea problemelor guvernanței corporative care afectează stabilitatea financiară. Cazul Republicii Moldova	45
6.2. Deficiențele în mecanismele de guvernanță corporativă în sectorul bancar al Moldovei	49
6.2.1. Structuri netransparente ale acționarilor și problema dezvăluirii beneficiarilor finali de acțiuni	49
6.2.2. Calitatea deficitară a consiliilor băncilor	51
6.2.3. Lipsa condițiilor eficiente pentru aplicarea prevederilor legislației	53
6.3. Reforme realizate privind înlăturarea deficiențelor privind guvernanța corporativă în Republica Moldova	53
6.3.1. Creșterea transparenței și calității acționarilor băncilor	53
6.3.2. Sporirea resurselor disponibile pentru Comisia Națională a Pieței Financiare și focalizarea acesteia asupra transparenței și dezvăluirii informației	56

6.3.3. Elaborarea unui cod de guvernanță corporativă	58
6.4. Concluzii și recomandări privind guvernanța corporativă în Republica Moldova	59
6.5. Deficiențele guvernanței corporative în unele țări ex-URSS	63
6.5.1. Provocările privind guvernanța corporativă în unele țări ale CSI	65
6.5.2. Problemele ce necesită soluționare conform OCDE	69
7. Considerații finale	71
Listă figuri	84
Listă tabele	84
Listă anexe	85
Listă abrevieri	86
Bibliografie selectivă	87

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării
economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor
economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.12. – Coordonate ale stabilității financiare la nivel microeconomic

Coordonator: dr. Silviu Marius Șeitan

Autori: dr. Silviu Marius Șeitan; dr. Mihail Dimitriu

Colaboratori externi: conf. univ. dr. Daniela-Georgeta Beju;

lect. univ. dr. Maria-Lenuța Ciupac-Ulici; Dorina Amalia Barac

CUPRINS

Capitolul 1. Conceptul de stabilitate financiară la nivel microeconomic	1
1.1. Introducere	1
1.2. Principalele obiective propuse	1
1.3. Pentru un concept al stabilității financiare și a derivatelor conceptuale asociate conform specificului de activitate și interes ale domeniului microeconomic	2
1.4. Elemente conceptuale ale stabilității financiare a firmei	8

1.5. Relația dintre stabilitatea financiară și performanța economică a firmei	20
1.6. Conceptul de stabilitate financiară la nivel microeconomic	26
1.7. Aspecte actuale ale stabilității financiare la nivel microeconomic	26
1.8. Soluții din partea sistemului de coordonare a politicilor macroeconomice	39
1.9. Rezultate ale implementării soluțiilor recomandate	40
1.10. Concluzii	44
Capitolul 2. Comensurarea stabilității financiare a firmei (vectorul de indicatori, referențiale)	47
2.1. Microprudențialitatea și stabilitatea financiară	47
2.2. Stabilitatea financiară versus instabilitatea financiară	52
2.3. Măsuri de protejare a stabilității financiare	54
2.4. Indicatori microeconomici de stabilitate financiară	58
2.5. Concluzii	78
Capitolul 3. Metode și tehnici manageriale pentru asigurarea stabilității financiare a firmei	80
3.1. Stabilitatea financiară în cadrul managementului strategic al firmei	80
3.2. Instrumentele managementului financiar: plan de finanțare, buget de investiții, instrumente analitice	85
3.3. Gestiunea finanțării ciclului de exploatare	92
3.4. Managementul numerarului și al valorilor mobiliare lichide	107
3.5. Instrumente de finanțare pe termen scurt a fondului de rulment	109
3.6. Posibilități de analiză a surselor de finanțare pe baza bilanțului restructurat ...	111
3.7. Decizia de finanțare pe termen lung. Aspecte teoretice și practice	114
3.8. Unele concluzii	122
Capitolul 4. Riscul de instabilitate financiară – aspecte și corelații la nivel macroeconomic și microeconomic	126
4.1. Repere teoretice ale riscului de instabilitate financiară la nivel macroeconomic	126

4.2. Aspecte teoretice ale riscului de instabilitate financiară la nivel macroeconomic	129
4.3. Aspecte teoretice ale riscului de instabilitate financiară la nivel microeconomic	133
4.4. Principalele corelații între nivelele macroeconomic și microeconomic de instabilitate financiară	135
Capitolul 5. Impactul diverșilor factori de influență asupra stabilității financiare a firmei – aspecte conceptuale, de principiu și aplicabilitate	137
5.1. Aspecte de generalitate	137
5.2. Probleme actuale ale firmelor mici și mijlocii – Studiu de caz privind impactul unor măsuri de politică fiscală asupra stării de stabilitate financiară la nivel microeconomic	138
5.3. Concluzii	156
Capitolul 6. Concluzii finale	159
Bibliografice	160

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării
economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor
economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.13. – Tensiuni ale pieței monetare în România

Coordonator: drd. Alina Georgeta Ailincă

Colectiv de autori: drd. Alina Georgeta Ailincă; dr. Camelia Milea; dr. Gabriela Piciu

Colaboratori externi: lect. dr. Bogdan Florin Filip; dr. Napoleon Pop

CUPRINS

1. Introducere	4
2. Aprofundarea, detalierea și delimitarea conceptuală a noțiunii de „tensiune” în raport cu concepte similare, complementare sau opuse și conturarea reperelor metodologice necesare analizei	6
3. Tensiuni generatoare de instabilitate pe piața financiar-monetară în conjunctura europeană actuală și urmărirea acelor care au implicații asupra pieței monetare din România	20

3.1. Analiza unor macroindicatori în vederea identificării tensiunilor generatoare de instabilitate pe piața monetară din România	20
3.2. Efecte ale creditelor neperformante reflectate în funcționarea pieței monetare din România	38
3.3. Problematika corelării ratelor de dobândă în vederea analizării posibilelor tensiuni pe piața monetară din România	60
3.4. Cursul de schimb și evoluțiile sale în contextul analizei tensiunilor generatoare de instabilitate pe piața monetară din România	70
3.4.1. Politica valutară în România. Premisă pentru stabilitatea cursului de schimb al monedei naționale	70
3.4.2. Volatilitatea cursului de schimb – factor generator de instabilitate pe piața financiar-monetară și influențele sale asupra evoluțiilor pieței monetare din România	74
3.5. O examinare generală privind problematica stabilității financiare în România în contextul analizei tensiunilor manifestate pe piața monetară	89
4. Modalități de gestionare și diminuare a tensiunilor manifestate pe piața monetară din România	108
5. Concluzii	116
Listă abrevieri	127
Listă figuri	129
Listă tabele	130
Listă casete	130
Bibliografie selectivă	131

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării
economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor
economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.14. – Evaluarea seniorajului în România. Impactul asupra mix-ului fiscal-monetar

Coordonator: Camelia Băltărețu

Autori: Camelia Băltărețu; dr. Emil Dinga

CUPRINS

Capitolul 1. Problematika seniorajului	4
1.1. Opțiuni pentru finanțarea deficitului bugetar	4
Capitolul 2. Conceptul de Senioraj	8
2.1. Rădăcini istorico-etimologice ale conceptului de senioraj	8
2.2. Definiția seniorajului	8
2.3. Sursele seniorajului total brut	11
Capitolul 3. Construirea unui model analitic „portabil” de calcul al seniorajului	13

3.1. Aspecte teoretico-metodologice	13
3.2. Aspecte empirice pe cazul României	15
Capitolul 4. Calcularea valorii seniorajului în România pe perioada 1994-2013	20
Capitolul 5. Impactul seniorajului asupra mix-ului fiscal-monetar	25
Concluzii	28
Listă figuri	29
Listă grafice	29
Listă tabele	29
Bibliografie selectivă	30

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării
economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor
economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.15. – Ideologie politică și politică fiscală. Cazul României

Coordonator: dr. Tudor Ciumara

Autor: dr. Tudor Ciumara

CUPRINS

Lista tabelelor	4
Lista figurilor	4
Introducere	5
Capitolul 1. Conturarea elementelor definitorii ale politicii fiscale în România	7
Capitolul 2. Conturarea structurii instituționale politice în România	14

Capitolul 3. Analiza corelației dintre doctrina politică și politica fiscală, cu focalizare asupra cazului României	22
Capitolul 4. Evaluarea doctrinei politice ca predictor al politicii fiscale în România	27
Anexă	31
Bibliografie	42

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.15. – Model de comportament al economiei românești. Testarea și calibrarea MOCER-1

Coordonator: dr. Emil Dinga

Autori: dr. Emil Dinga; Camelia Băltărețu

CUPRINS

1. Date de identificare	4
2. Lista blocurilor sectoriale construite în lucrare	6
3. Lista indicatorilor construiți în lucrare	6
4. Introducere	13
5. Semnificația economică a blocurilor sectoriale	18
6. Blocul sectorial 1 (BS1)	20
6.1. Poziționarea structurală a BS1	21
6.2. Poziționarea funcțională a BS1	23

6.2.1. Variabilele de stare	23
6.2.2. Variabilele de intrare	27
6.2.3. Variabilele de ieșire	29
6.2.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	32
6.2.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	33
6.2.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	34
6.2.7. Ecuațiile de balanță exterioară	37
7. Blocul sectorial 2 (BS2)	40
7.1. Poziționarea funcțională a BS2	40
7.1.1. Variabilele de stare	40
7.1.2. Variabilele de intrare	41
7.1.3. Variabilele de ieșire	41
7.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	43
7.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	43
7.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	44
7.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	46
8. Blocul sectorial 3 (BS3)	46
8.1. Poziționarea funcțională a BS3	46
8.1.1. Variabilele de stare	46
8.1.2. Variabilele de intrare	47
8.1.3. Variabilele de ieșire	47
8.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	47
8.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	48
8.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	48
8.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	48
9. Blocul sectorial 4 (BS4)	49

9.1. Poziționarea funcțională a BS4	49
9.1.1. Variabilele de stare	49
9.1.2. Variabilele de intrare	50
9.1.3. Variabilele de ieșire	50
9.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	51
9.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	52
9.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	52
9.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	54
10. Blocul sectorial 5 (BS5)	54
10.1. Poziționarea funcțională a BS5	54
10.1.1. Variabilele de stare	54
10.1.2. Variabilele de intrare	55
10.1.3. Variabilele de ieșire	56
10.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	56
10.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	57
10.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	57
10.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	59
11. Blocul sectorial 6 (BS6)	59
11.1. Poziționarea funcțională a BS6	59
11.1.1. Variabilele de stare	59
11.1.2. Variabilele de intrare	60
11.1.3. Variabilele de ieșire	61
11.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	61
11.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	62
11.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	62
11.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	64

12. Blocul sectorial 7 (BS7)	64
12.1. Poziționarea funcțională a BS7	64
12.1.1. Variabilele de stare	65
12.1.2. Variabilele de intrare	66
12.1.3. Variabilele de ieșire	66
12.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	67
12.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	67
12.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	67
12.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	69
13. Blocul sectorial 8 (BS8)	70
13.1. Poziționarea funcțională a BS8	70
13.1.1. Variabilele de stare	70
13.1.2. Variabilele de intrare	71
13.1.3. Variabilele de ieșire	71
13.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	72
13.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	72
13.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	72
13.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	73
14. Blocul sectorial 9 (BS9)	74
14.1. Poziționarea funcțională a BS9	74
14.1.1. Variabilele de stare	74
14.1.2. Variabilele de intrare	75
14.1.3. Variabilele de ieșire	75
14.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	76
14.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	76
14.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	76

14.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	76
15. Blocul sectorial 10 (BS10)	76
15.1. Poziționarea funcțională a BS10	76
15.1.1. Poziționarea funcțională a BS10	76
15.1.2. Variabilele de intrare	77
15.1.3. Variabilele de ieșire	77
15.1.4. Ecuațiile de identitate (de definiție)	77
15.1.5. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	77
15.1.6. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	77
15.1.7. Ecuațiile de balanță exterioară	77
16. Variabile macroeconomice pentru scrierea ecuațiilor integrate	78
17. Direcții de dezvoltare a modelului MOCER-1	79
Anexă – Alocarea sursei de date statistice pe indicatori	81
Bibliografie	95

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Domeniul strategic:

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării
(economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative

Tema de cercetare:

6.7.16. – Evaluarea fenomenului economic ciclic la nivel mondial pe baza productivității marginale a ocupării

Coordonator: dr. Emil Dinga

Autori: dr. Emil Dinga; Camelia Băltărețu

CUPRINS

Cadrul general al cercetării	3
Capitolul 1. Ipoteza productivității marginale a ocupării (PMO)	4
1.1. Cadrul general al ipotezei. Conceptul de poziție ciclică a economiei	4
1.2. Enunțarea ipotezei	9
1.2.1. Predicatele de suficiență ale indicatorului de măsurare a poziției ciclice	10
1.2.2. Conceptul de impuls monoton stabil de ocupare (IMSO)	10
1.3. Evaluarea calitativă a ipotezei	12

Capitolul 2. O evaluare teoretică a capacității predictive a indicatorului „productivitatea marginală a ocupării”	18
2.1. Introducere	18
2.2. Verificarea calității de predictor a „productivității marginale a ocupării”	18
2.3. Considerații calitative privind capacitatea predictivă a indicatorului „productivitatea marginală a ocupării”	19
Capitolul 3. Determinarea variației generale a unui indicator macroeconomic	24
Capitolul 4. „Lista” ciclurilor economice, pe perioada 1950-2011, în metodologia standard	26
4.1. Considerații metodologice ad-hoc	26
4.2. Construirea seriei de timp pentru PIB	26
Capitolul 5. Construirea seriei de timp pentru productivitatea marginală a ocupării (PMO)	32
Capitolul 6. Verificarea empirică a funcționării predictorului PMO pe perioada 1991-2014	34
6.1. Analiza de corelație	34
6.2. Analiza de poziție ciclică	36
Capitolul 7. „Estimări” ale ciclicității economice pentru intervalul ulterior anului 2015	38
Concluzii	39
Bibliografie selectivă	42
Anexa 1. Ciclurile economice pe perioada 1951-2014	43
Anexa 2. Predicția realizată de PMO pe perioada 1991-2014	49
Index de termeni și de nume	53
Index de figuri	55
Index de tabele	56

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE
NAȚIONALĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”
INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.1 Direcții ale dezvoltării economice durabile a României.
Modele, scenarii, evaluări

Tema de cercetare:

6.1.3. Evaluarea relației dintre specializarea intra-ramură și creșterea economică

Coordonator: dr. Marius-Răzvan Surugiu

Autor: dr. Marius-Răzvan Surugiu

CUPRINS

Capitolul 1. Aspecte privind comerțul internațional, creșterea și interdependența economică a țărilor europene	5
1.1. Introducere	5
1.2. Globalizare, evoluția comerțului internațional și interdependența țărilor membre UE	6
1.3. Teorii clasice cu privire la comerțul internațional	18
1.4. Legislația referitoare la comerțul internațional. Politici, măsuri și reforme din această sferă	20
1.5. Concepte fundamentale privind specializarea intra-ramură. Calculul indicelui Grubel-Lloyd în cazul sectorului pieselor și accesoriilor pentru autovehicule	23

Capitolul 2. Analiza transformărilor și tendințelor din sfera specializării intra-ramură. Efecte asupra creșterii economice	29
2.1. Introducere	29
2.2. Analiza evoluției unor indicatori ai economiei României	30
2.3. Caracteristici ale sectorului pieselor și accesoriilor pentru autovehicule din România	32
2.4. Teorii și modele ale creșterii economice	34
2.5. Trecere în revistă a literaturii de specialitate	36
2.5.1. Evaluarea factorilor determinanți ai creșterii economice	36
2.5.2. Identificarea factorilor determinanți ai specializării intra-ramură	39
2.6. Metodologia adoptată în cadrul lucrării	45
2.7. Evaluarea influenței specializării intra-ramură asupra creșterii economice. Prezentarea modelelor și discutarea rezultatelor	47
Remarci finale	51
Bibliografie	53

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

*6.2.1. Estimarea valorii economice a resurselor cu ciclu lung de regenerare;
metodologie și tehnici de simulare.*

Coordonator: dr. Victor Platon

Colectiv de autori: dr. Victor Platon; dr. Simona Frone; drd. Andreea Constantinescu;
drd. Bogdan Ciocănel; as. Sorina Jurist

CUPRINS

1. Funcțiile pădurii. Importanță și caracteristici	7
1.1. Caracteristici conceptuale și funcții ale ecosistemelor forestiere	7
1.2. Considerații cantitative și calitative privind rolul hidrologic și edafic al pădurilor	10
1.2.1. Mecanismul fluxurilor de apă din precipitații și infiltrarea în solul pădurilor	12
1.2.2. Impactul pădurilor asupra disponibilității (cantității) apei	14
1.2.3. Impactul pădurilor asupra calității apei și a solului	15
1.3. Rolul pădurilor de influențare a schimbărilor climatice	16

2. Evaluarea economică a funcțiilor pădurilor	19
2.1. Serviciile ecosistemice forestiere	19
2.2. Cuantificarea și evaluarea serviciilor ecosistemice forestiere	21
2.2.1. Valoarea economică totală	22
2.2.2. Cuantificarea serviciilor ecosistemice	24
2.3. Metode de evaluare economică a ecosistemelor	25
2.3.1. Metode de evaluare asociate Valorii de Utilizare Directe	26
2.3.2. Metode de evaluare asociate Valorii de Utilizare Indirecte	29
2.3.3. Metode de evaluare asociate Valorii opționale	30
2.4. Metode de evaluare economică a serviciilor ecosistemice forestiere de regularizare	30
3. Metode și concepte de gestionare a pădurilor și ecosistemelor forestiere	34
3.1. Tendințe și abordări privind gestionarea ecosistemelor forestiere	34
3.2. Obiective și efecte ale investițiilor forestiere	36
3.2.1. Principii și obiective la investițiile forestiere	36
3.2.2. Efecte economice și financiare ale investițiilor forestiere	37
3.3. Model matematico-economic de gestiune a resurselor naturale regenerabile	38
4. Caracteristici ale fondului forestier și silviculturii din România	45
4.1. Pădurea și proprietatea	45
4.2. Importanța silviculturii pentru gestionarea durabilă a pădurilor din România	46
4.3. Zonarea funcțională forestieră în România	48
4.4. Evoluția fondului forestier la nivel național	50
4.5. Suprafața și structura actuală a fondului forestier din România	53
5. Analiza datelor și aplicații privind evaluarea economică a funcțiilor pădurilor din România	55

5.1. Comparații și considerații privind valoarea funcțiilor hidrice sau edafice ale pădurilor pe plan mondial, regional și național	55
5.1.1. Evaluări ale SE de regularizare ale pădurilor la nivel mondial și regional	55
5.1.2. Evaluări ale SE de regularizare hidrologice/edafice ale pădurilor din România	63
5.2. Influența fondului forestier asupra sănătății populației	72
Concluzii	77
Anexa 1 Procesul de infiltrare naturală a apei în solul pădurilor	80
Anexa 2 Încadrarea vegetației forestiere în grupe, subgrupe și categorii funcționale ..	81
Anexa 3 Exemplu de schemă de clasificare pentru funcțiile pădurii: model al Parlamentului European (1997) de referință pentru varietate, importanță și interacțiune ale funcțiilor pădurii	84
Anexa 5 Suprafața fondului forestier al României în perioada 1990-2012 (mii hectare)	88
Anexa 6 Volumul de lemn recoltat în perioada 1990 – 2012 (mii metri cubi)	89
Anexa 7 Suprafața fondului forestier pe regiuni de dezvoltare (mii hectare)	90
Anexa 8 Volumul de lemn recoltat pe regiuni de dezvoltare (mii metri cubi)	91
Anexa 9 Decedați, pe regiuni de dezvoltare (număr persoane)	92
Bibliografie	93

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.3. Cercetări privind dezvoltarea și utilizarea deplină a capitalului uman, precum și dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere, inovare și inteligență

Tema de cercetare:

6.3.5. Noi provocări privind convergența sistemelor cercetării-dezvoltării și inovării în cadrul UE. Posibilitățile României de a diminua decalajele din acest domeniu

Coordonator: dr. Steliana Sandu

Colectiv de autori: Steliana Sandu; Zizi Goschin; Cornel Ionescu; Irina Anghel;
Gloria Goschin

CUPRINS

Introducere	1
1. Etape ale materializării ideii de convergență a CDI în Uniunea Europeană	5
1.1. Nașterea și dezvoltarea ideii de convergență a CDI	5
1.2. Aria Europeană a Cercetării premisa a convergenței reale a sistemelor europene de cercetare	7
2. Convergența reală a sistemelor CDI	14
2.1. Materializarea ideii de convergență a CDI în perioada 2000-2006	14
2.2. Concluzii	20

3. Efectele crizei economice asupra convergenței sistemelor CDI din Europa	22
4. Strategia „Europa 2020” – o nouă etapă în realizarea convergenței CDI în UE	24
5. Programul ORIZONT 2020, o altă etapă importantă în procesul de convergență	28
6. Estimarea gradului de convergență a sistemului CDI din România cu cel din UE în perioada 1999- 2005	29
6.1. Modelele de tip „catching-up”	29
6.2. Indicatori	30
6.3. Seriile de date utilizate în model	31
6.4. Ecuațiile modelului	34
6.5. Estimarea timpului necesar pentru ca România să atingă media UE-15 a Indicelui Sintetic al Inovării	36
6.6. Concluzii	39
7. Estimarea convergenței pe bază de clustere	40
7.1. Metodologia clusterizării bazate pe k-medii	40
7.2. Metoda clusterizării ierarhice	41
7.2.1. Metodologie	41
7.2.2. Setul de indicatori și datele incluse în model	41
7.2.3. Rezultatele obținute în urma clusterizării datelor prin metoda k-medii și ierarhică bazată pe centroizi	42
7.3. Estimarea convergenței pe baza distanței Minkovski	44
7.4. Concluzii	45
8. Evaluarea Convergenței Sigma în domeniul CDI	45
8.1. Metoda de cercetare	45
8.2. Rezultate și interpretare	46
8.3. Concluzii	52
8.4. Anexe	54
9. Inovarea socială – aspect important al convergenței CDI	66

9.1. Conceptualizarea inovării sociale. O abordare din perspectiva sociologiei economice	66
9.1.1. Introducere	66
9.1.2. Despre inovarea socială	66
9.1.3. Inovarea socială în UE	68
9.1.4. Ce înseamnă în fapt acest concept?	69
9.2. Inovarea socială și performanța inovațională a României versus UE	72
9.2.1. Introducere	72
9.2.2. Delimitări conceptuale. Definiții, caracteristici, clasificare, proces, actori, politici	74
9.2.3. Măsurarea inovării sociale	82
9.2.4. Inovarea socială, creșterea economică și performanța inovațională	84
9.3. Evaluarea potențialului inovării sociale de a contribui la diminuarea decalajelor de performanță inovațională dintre România și Uniunea Europeană	89
9.4. Concluzii	96
Bibliografie	98

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

**6.3. Cercetări privind dezvoltarea și utilizarea deplină a capitalului uman,
precum și dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere, inovare și inteligență**

Tema de cercetare:

6.3.9. Rolul ISD în sistemele de inovare integrate, cu privire specială asupra României

Coordonator: dr. Andreea-Clara Munteanu

Autor: dr. Andreea-Clara Munteanu

CUPRINS

1. Direcții actuale de cercetare	3
1.1. Teorii ale ISD	3
1.2. Sursele de finanțare a ISD	13
1.3. Modalități de evaluare a activității CTN utilizate pe plan mondial	18
1.4. Indicatori de evaluare a ISD	27
1.5. Eficiența ISD premisă de bază a competitivității și creșterii economice	32
2. Rolul ISD în formarea spilloverurilor inovative	50
3. Relația dintre ISD și inovativitate	58
Remarci concluzive	
71	

Bibliografie	80
--------------------	----

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominală

Tema de cercetare:

6.5.1. Guvernanța funcționării euro. Spre o monedă globală (3)

Coordonatori: dr. Valeriu Ioan-Franc; dr. Napoleon Pop

Autori: dr. Valeriu Ioan-Franc; dr. Napoleon Pop

CUPRINS

Realități și constrângeri
Temă în continuare din 2012-2013

Un punct de vedere: Acad. Mugur Isărescu	4
Capitolul 7. Realitățile momentului și ale vremurilor	7
7.1. De unde pornim: pro memoria	10
7.2. Disparități în adâncire, argument al pierderii încrederii	17
7.3. Etica financiară	25
7.4. Zodia anchetelor, preludiul unui deznodământ?	30
7.5. Politicul și sistemul financiar	37
7.6. Soarta unei monede virtuale: bitcoin	41

Capitolul 8. Provocările convergenței spre o monedă globală	47
8.1. Reziliența globală	49
8.1.1. Statistica cantitativă și noul limbaj	49
8.1.2. Zodia îngrijorărilor, a avertismentelor	53
8.2. Obsesia inflației și reversul ei	59
8.2.1. Conduita politicilor economice pe fondul unei cereri negative	60
8.2.2. Din nou despre băncile centrale	64
8.3. Repoziționări ale actorilor economici	67
Capitolul 9. Din nou la drum în căutarea monedei globale	74
9.1. Cum se vede azi modelul occidental	77
9.2. Piața - o nouă religie?	79
9.3. Din nou despre divinizarea pieței	83
9.4. Micile speranțe	86
Epilog	93
Sinteza autorilor spre o monedă globală: I - Preliminarii; II - Calea posibilă; III - Realități și constrângeri	101
Bibliografie.....	120

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

*6.6.2. Datoria internă și externă a României.
Provocări și factori de influență pe termen scurt, mediu și lung*

Coordonator: prof. univ. dr. Gheorghe Zaman, MCA

Autori: prof. univ. dr. Gheorghe Zaman; dr. George Georgescu

CUPRINS

1. Ipoteze de lucru ale abordării problematicei studiului	3
1.1. La nivel global și european	3
1.2. La nivelul României	4
2. Problema sustenabilității datoriei în dezbaterile internaționale și europene	5
3. Evoluția datoriei externe a României comparativ cu alte țări europene pe parcursul ultimului deceniu	8
4. Vulnerabilitățile datoriei externe în cazul României	12
4.1. Dinamica și structura datoriei externe în perioada postaderare	12

4.2. Eficiența macroeconomică a datoriei externe	15
4.3. Componente ale cadrului macroeconomic de reducere a vulnerabilității datoriei externe a României	18
5. Datoria externă în primele 9 luni din 2014 și perspective de evoluție a acesteia pe termen mediu	25
6. Remarci concluzive.....	30
Bibliografie	34
Anexe	37

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

6.8.4. Analiza disparităților regionale din România

Coordonator: dr. Zizi Goschin

Autor: dr. Zizi Goschin

CUPRINS

Introducere	3
1. Literatura de specialitate	4
2. Metodologia de analiză privind inegalitățile și convergența inter și intraregională	6
3. Rezultate	10
3.1. Concentrarea PIB în interiorul regiunilor de dezvoltare ale României	11
3.2. Gradul de concentrare a PIB pe regiuni de dezvoltare și pe județe	13
3.3. Tendințe ale nivelului de inegalitate a repartiției PIB pe regiuni și județe	14
3.4. Tendințe ale nivelului de inegalitate a repartiției ISD pe regiuni și județe	20
4. Concluzii	23

Bibliografie selectivă	25
------------------------------	----

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

*6.8.5. Dezvoltarea economică endogenă la nivel regional
– aspecte teoretice și practice*

Coordonator: dr. Daniela Antonescu

Colectiv de autori: dr. Daniela Antonescu; prof. univ. dr. Gheorghe Zaman,
Membru corespondent al Academiei Române; dr. George
Georgescu; prof. univ. dr. Zizi Goschin; drd. Florina Popa

CUPRINS

Introducere	8
1. Dezvoltarea endogenă în teoriile macroeconomice	10
1.1. Evoluția teoriei creșterii economice	10
1.2. Factorii creșterii endogene la nivel macroeconomic	12
1.3. Modele macroeconomice ale creșterii endogene	18
1.4. Concluzii	23

2. Dezvoltarea endogenă în teoriile regionale	25
2.1. Noua Geografie Economică și endogenitatea	25
2.2. Factori specifici ai dezvoltării endogene la nivel regional	26
2.3. Principalele teorii și modele ale dezvoltării endogene la nivel regional	31
2.4. Concluzii	35
3. Identificarea inegalităților economice la nivel regional – premisă a unei creșteri endogene durabile	38
4. Evoluții generale	38
4.1. Tendințe la nivel regional	40
4.2. Analiza inegalităților regionale cu ajutorul tehnicilor econometrice	42
4.2.1. Analiza intensității modificărilor structurale relative la nivel regional ...	42
4.2.2. Evaluarea inegalităților regionale cu ajutorul indicelui Theil	44
4.2.3. Evaluarea inegalităților regionale cu ajutorul coeficienților Gini/Struck	45
4.2.4. Analiza inegalităților regionale cu ajutorul dispersiei	49
5. Investițiile străine directe – sursa endogenă - exogenă a dezvoltării regionale	51
5.1. Aspecte generale, abordări conceptuale	51
5.2. Analiza empirică a ISD-urilor	54
5.2.1. La nivel regional, în Uniunea Europeană	54
5.2.2. La nivel regional, în România	56
5.2.3. Analiza grafică.....	58
5.2.4. Analiza pe baza regresiei	58
5.3. Concluzii	60
6. Creșterea regională endogenă în România	61
6.1. Introducere	61
6.2. Progresul tehnic – factor exogen în modelele neoclasice de creștere economică	61

6.3. Progresul tehnic în modelele de creștere economică endogenă. Modelul lui Romer	65
6.4. Concluzii	69
7. Principalii factori ai creșterii endogene la nivelul regiunilor de dezvoltare	70
7.1.1. Regiunea Nord Est	71
7.1.2. Regiunea Sud Est	72
7.1.3. Regiunea Sud Muntenia	72
7.1.4. Regiunea Sud Vest	73
7.1.5. Regiunea Vest	74
7.1.6. Regiunea Nord Vest	74
7.1.7. Regiunea Centru	75
7.1.8. Regiunea București-Ilfov	76
8. Model de determinare a potențialului de creștere a economiei românești în relație cu Productivitatea Totală a Factorilor, în perioada 2012-2015	77
8.1. Productivitatea totală a factorilor la nivelul Uniunii Europene	77
8.2. Productivitatea totală a factorilor – aplicație pentru România	79
8.3. Concluzii	108
9. Finanțarea dezvoltării endogene la nivel regional și județean. Particularități. Tendințe. Provocări	109
9.1. Ipoteze de lucru ale abordării problematicei studiului	109
9.2. Repere ale gradului de intermediare financiară în România	110
9.3. Evoluția creditării bancare în România la nivel de județe	112
9.4. Subfinanțarea cercetării - dezvoltării, obstacol major al activării potențialului endogen în profil teritorial	114
9.5. Investițiile Străine Directe în profil județean: concentrare și divergență	116
9.6. Fondurile structurale și de coeziune: situația la nivel de județe	117
9.7. Bugetele locale: capacitate slabă de finanțare a investițiilor	119
9.8. Unele concluzii și remarci finale	120

10. Orientări strategice în actuala perioada de programare	121
10.1. Agenda teritorială 2020 și orientări strategice	121
10.2. Programul Operațional Regional	126
11. Concluzii finale	127
Bibliografie	129
Anexe	133

Cuprins-Figuri

Figura 1: Principalii factori ai creșterii endogene	15
Figura 2: Creșterea economică în modelul neoclastic	20
Figura 3: Sursele de creștere în modelele creșterii endogene	21
Figura 4: Modelul Stimson-Stough-Salazar	28
Figura 5: Schimbările de paradigmă în factorii de dezvoltare regională (și în politici regionale)	31
Figura 6: Creșterea PIB-ului național și regional în perioada 2003-2013 (% față de anul anterior)	41
Figura 7: Productivitatea muncii regională raportată la media națională, în perioada 2000-2011 (% față de anul anterior)	41
Figura 8: Evoluția sectorului primar la nivel regional (populația ocupată) - %, 1996-2012	43
Figura 9: Evoluția sectorului secundar la nivel regional (populația ocupată) - %, în perioada 1996-2012	43
Figura 10: Evoluția sectorului terțiar la nivel regional (populația ocupată), 1996-2012 (%)	44
Figura 11: Evoluția coeficientului Theil la nivel regional, în perioada 2000-2011	45
Figura 12: Evoluția coeficienților Gini/Struck - indicatorul PIB regional - perioada 1995-2010	46
Figura 13: Concentrarea populației pe medii urban/rural	47
Figura 14: Concentrarea firmelor la nivel regional, în perioada 2008-2011	47

Figura 15: Evoluția coeficienților Gini aferenți sectorului de afaceri, în perioada 2008-2011	47
Figura 16: Evoluția coeficienților forței de muncă-în perioada 2008-2011	48
Figura 17: Concentrarea bugetelor locale, 2008-2011	48
Figura 18: Evoluția coeficientului Gini la nivel sub-regional, în perioada 2000-2011 (cu municipiul București)	49
Figura 19: Evoluția concentrării la nivel sub-regional, în perioada 2000-2011 (fără municipiul București)	49
Figura 20: Dispersia ratelor de creștere a PIB regional, productivității muncii și ocupării la nivel regional, în perioada 2003-2012	50
Figura 21: Factori regionali de atractivitate pentru ISD-uri	54
Figura 22: Fluxul de ISD-uri la nivelul UE-27, în perioada 2007-2011	55
Figura 23: Efectele firmelor străine asupra productivității firmelor locale	55
Figura 24: Evoluția ISD-urilor în România, în perioada 2000-2012	56
Figura 25: Repartizarea ISD-urilor la nivel regional, în perioada 1991-2012	57
Figura 26: Evoluția ISD-urilor la nivel regional, în perioada 2003-2011 (mil. euro)	57
Figura 27: Relația evoluției ratelor anuale de creștere a PIB total și a ISD-urilor, în perioada 2003-2012	58
Figura 28. Reprezentarea schematică a modelului lui Romer	66
Figura 29: Factorii dezvoltării endogene regionale	70
Figura 30: Evoluția productivității totale a factorilor în EU-28, în perioada 2000-2015	78
Figura 31: Tendințe ale ratei de creștere a TFP în statele membre UE	79
Figura 32: Evoluția PIB observat în perioada 2000-2012	81
Figura 33: Evoluția populației ocupate în perioada 2000-2012	82
Figura 34: Evoluția capitalului în perioada 2000-2012.....	82
Figura 35: Evoluția ptf observat, ajustat și prognozat	83
Figura 36: Evoluția factorului n ajustat și prognozat	83

Figura 37: Evoluția PIB în perioada 2004-2011	86
Figura 38: Evoluția populației ocupate în perioada 2004-2011	87
Figura 39: Evoluția capitalului în perioada 2004-2011	87
Figura 40: Evoluția ptf ajustat, 2004-2011, și a ptf* prognozat în perioada 2012-2015 ..	87
Figura 41: Determinarea n ajustat 2004-2011 , și n* prognozat 2012-2013	87
Figura 42: Evoluția PIB în perioada 2004-2011	88
Figura 43: Evoluția populației ocupate 2004-2011	90
Figura 44: Evoluția capitalului 2004-2011	90
Figura 45: Evoluția ptf ajustat 2004-2011 și a ptf* prognozat 2012-2013	91
Figura 46: Evoluția n ajustat 2004-2011 n* prognozat 2012-2015	91
Figura 47: Evoluția PIB în anii 2004-2011	93
Figura 48: Evoluția populației ocupate în perioada 2004-2011	93
Figura 49: Evoluția capitalului în perioada 2004-2011	93
Figura 50: Evoluția ptf observat, ptf ajustat și ptf*prognozat în perioada 2012-2013 ...	94
Figura 51: Evoluția n ajustat 2004-2011 și n* prognozat în perioada 2012-2013	94
Figura 52: Evoluția PIB în perioada 2004-2011	96
Figura 53: Evoluția populației ocupate și capitalului în perioada 2004-2011	96
Figura 54: ptf observat 2004-2011, ptf ajustat 2004-2011 și prognozat 2012-2015	96
Figura 55: n observat și n ajustat 2004-2011, prognozat 2012-2015	96
Figura 56 : Evoluția PIB în perioada 2004-2011	98
Figura 57: ptf observat și ajustat 2004-2011 și ptf* prognozat 2012-2013	98
Figura 58: Evoluția n ajustat 2004+2011 și n*prognozat 2012-2013	98
Figura 59: Evoluția PIB, populația ocupată și capital în perioada 2004-2011	100
Figura 60: Evoluția ptf observat și ajustat 2004-2011 și prognozat 2012-2013	100
Figura 61: Evoluția n ajustat 2004-2011 și prognozat 2012-2013	100
Figura 62: Evoluția PIB, a populației ocupate și a capitalului în perioada 2004-2011 .	102

Figura 63: Evoluția ptf observat, ptf ajustat 2004-2011 și ptf* prognozat 2012-2013 ...	102
Figura 64: Evoluția n ajustat 2004-2011 și n* prognozat 2012-2013	102
Figura 65: Evoluția PIB, a populației ocupate și a capitalului în perioada 2004-2011 .	104
Figura 66: Evoluția ptf ajustat 2004-2011 și prognozat 2012-2013	104
Figura 67: Evoluția n ajustat 2004-2011 și n* prognozat 2012-2013	104

Cuprins - Tabele

Tabelul 1: Procese macroeconomice cu rol asupra dezvoltării endogene la nivel național	39
Tabelul 2: Rezultatele estimării parametrilor funcțiilor de producție agregate de tip Cobb-Douglas incluzând cheltuieli de CD	68
Tabelul 3: Prognoza PIB și a factorilor determinanți 2013-2015	85
Tabelul 4: Contribuția factorilor la creșterea PIB potențial	85
Tabelul 5: Centralizare date la nivel național - PIB, capital, forța de muncă ocupată și ptf, 2013-2015	85
Tabelul 6: Contribuția factorilor la creșterea PIB potențial	85
Tabelul 7: Produsul Intern Brut (mld. Lei)	86
Tabelul 8: Centralizare date prognozate - BUCUREȘTI-ILFOV	89
Tabelul 9: Contribuția factorilor la realizarea PIB prognozat (2013 față de 2012)	89
Tabelul 10: Centralizare date prognozate - Regiunea CENTRU	92
Tabelul 11: Contribuția factorilor la realizarea PIB prognozat (2013 față de 2012)	92
Tabelul 12: Centralizare date prognozate - Regiunea SUD-VEST OLTENIA	95
Tabelul 13: Contribuția factorilor la realizarea PIB prognozat (2013 față de 2012)	95
Tabelul 14: Centralizare date prognozate - Regiunea VEST	97
Tabelul 15: Contribuția factorilor la realizarea PIB prognozat (2013 față de 2012)	98
Tabelul 16: Centralizare date prognozate Regiunea SUD-MUNTENIA	99
Tabelul 17: Contribuția factorilor la realizarea PIB prognozal (2013 față de 2012)	99
Tabelul 18: Centralizare date prognozate Regiunea NORD-EST	103

Tabelul 19: Centralizare date prognozate - Regiunea NORD-VEST	103
Tabelul 20: Contribuția factorilor la realizarea PIB prognozat (2013 față de 2012)	103
Tabelul 21: Centralizare date prognozate - Regiunea SUD-EST	105
Tabelul 22: Contribuția factorilor la realizarea PIB prognozat (2013 față de 2012)	105
Tabelul 23: Gradul de intermediere financiară în România comparativ cu alte țări în anul 2012	109
Tabelul 24: Evoluția gradului de intermediere financiară în România, în perioada 2008-2013	109
Tabelul 25: Gruparea județelor în funcție de indicele valorii creditelor în lei în anul 2013 față de 2008*	110
Tabelul 26: Evoluția creditelor restante în perioada 2008 - 2013 (% în total credite) ...	111
Tabelul 27: Evoluția structurii pe surse de finanțare a investițiilor nete, realizate în perioada 2008-2012	112
Tabelul 28: Gruparea județelor în funcție de distribuția cheltuielilor de cercetare - dezvoltare în anul 2012	113
Tabelul 29: Gruparea județelor în funcție de ponderea în total ISD-uri (stoc la data de 31.12.2013)	114
Tabelul 30: Decalaje privind fondurile structurale și de coeziune pe locuitor	116
Tabelul 31: Decalaje privind cheltuielile pe locuitor din bugetele locale	117

Cuprins - Anexe

Anexa 1: Modele de creștere endogenă de tip AK	133
Anexa 2: Modele de creștere endogenă cu cercetare-dezvoltare	135
Anexa 3: Evoluția structurii populației ocupate la nivel regional (%), în perioada 1996-2012	137
Anexa 4: Coeficientul Theil calculat pe baza PIB regional total	137
Anexa 5: Ratele de creștere ale PIB total și regional înainte de integrarea în UE	137
Anexa 6: Ratele de creștere ale PIB total și regional post-criză	138
Anexa 7: Evoluția ratei ocupării la nivel regional, în România, 2002-2012	138
Anexa 8: Ratele de creștere a ocupării la nivel regional, 2003-2012	138

Anexa 9: Productivitatea muncii la nivel regional, în perioada 2000-2011 (Euro/salariat)	138
Anexa 10: Ratele de creștere a productivității muncii regionale (% față de anul anterior)	139
Anexa 11: Ratele de creștere a PIB-ului național și regional	139
Anexa 12: Ratele de creștere a ocupării regionale: deviația standard față de media națională, înainte și după integrarea în UE	139
Anexa 13: Ratele de creștere a productivității muncii regionale: deviația standard față de media națională, înainte și după integrarea în UE	139
Anexa 14: Rezultatele estimării funcției de producție Cobb-Douglas incluzând cheltuielile de CD, anual, 2001-2011	140
Anexa 15: Evoluția soldului mediu anual al creditelor în lei*	145
Anexa 16: Evoluția soldului mediu anual al creditelor în valută*	146
Anexa 17: Evoluția soldului mediu anual al creditelor totale (în lei și valută)*	147
Anexa 18: Evoluția creditelor restante în perioada 2008 - 2013 (% în total credite)	148
Anexa 19: Evoluția decalajelor PIB pe locuitor în perioada 2007 - 2013	149
Anexa 20: Structura cheltuielilor de cercetare - dezvoltare pe județe (%)	150
Anexa 21: ISD și cheltuielile de CD pe județe, pe locuitor și decalaje față de media națională	151
Anexa 22: Fondurile structurale și de coeziune la nivel județean*	152
Anexa 23: Cheltuielile bugetelor locale în profil teritorial în anul 2012	153
Anexa 24: Aplicație practică	154
Nivel național	154
Tabel nr. 1. Bază de date pentru calculul valorilor logaritmice la: PIB, populație ocupată, capital	154
Tabel nr. 2. Bază de date pentru calculul ptf observat	154
Tabel nr. 3. Calculul ptf ajustat și ptf* prognozat	154
Tabel nr. 4. Calculul n ajustat și n* prognozat	155
Nivel regional	155

Regiunea București-Ilfov	155
Tabel nr. 5. Bază de date pentru calculul valorilor logaritmăte la: PIB, populație ocupată, capital	155
Tabel nr. 6. Calculul ptf observat	155
Tabel nr. 7. Calculul ptf ajustat și ptf* prognozat	156
Tabel nr. 8. Calculul n ajustat și n* prognozat	156
Regiunea Centru	156
Tabel nr. 9. Bază de date pentru calculul valorilor logaritmăte la: PIB, populație ocupată, capital	156
Tabel nr. 10. Calculul ptf observat	157
Tabel nr. 11. Calculul ptf ajustat și ptf* prognozat	157
Tabel nr. 12. Calculul n ajustat și n* prognozat	157
Regiunea Sud-Vest Oltenia	157
Tabel nr. 13. Bază de date pentru calculul valorilor logaritmăte la: PIB, populație ocupată, capital	157
Tabel nr. 14. Calculul ptf observat	158
Tabel nr. 15. Calculul ptf ajustat și ptf* prognozat	158
Tabel nr. 16. Calculul n ajustat și n* prognozat	159
Regiunea Vest	159
Tabel nr. 17. Bază de date pentru calculul valorilor logaritmăte la: PIB, populație ocupată, capital	159
Tabel nr. 18. Calculul ptf ajustat și ptf* prognozat	159
Tabel nr. 19. Calculul n ajustat și n* prognozat	160
Regiunea Sud-Muntenia	160
Tabel nr. 20. Bază de date pentru calculul valorilor logaritmăte la: PIB, populație ocupată, capital	160
Tabel nr. 21. Calculul ptf observat	160
Tabel nr. 22. Calculul ptf observat și ptf ajustat și ptf* prognozat	161

Tabel nr. 23. Calculul n observat și n^* prognozat	161
Regiunea Nord-Est	161
Tabel nr. 24. Bază de date pentru calculul valorilor logaritmăte la: PIB, populație ocupată, capital	161
Tabel nr. 25. Calculul ptf observat	162
Tabel nr. 26. Calculul ptf observat și ptf* prognozat	162
Tabel nr. 27. Calculul n observat și n^* prognozat	162
Regiunea Nord-Vest	163
Tabel nr. 28. Bază de date pentru calculul valorilor logaritmăte la: PIB, populație ocupată, capital	163
Tabel nr. 29. Calculul ptf observat	163
Tabel nr. 30. Calculul ptf ajustat și ptf* prognozat	163
Tabel nr. 31. Calculul n ajustat și n^* prognozat	164
Regiunea Sud-Est	164
Tabel nr. 32. Bază de date pentru calculul valorilor logaritmăte la: PIB, populație ocupată, capital	164
Tabel nr. 33. Calculul ptf ajustat și ptf* prognozat	164
Tabel nr. 34. Calculul n ajustat și n^* prognozat	165

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

**6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii
economico-sociale și politice**

Tema de cercetare:

*6.11.3. Relațiile industriale și remunerarea forței de muncă în România
în perioada 1948-1999*

Coordonator: dr. Florin Marius Pavelescu

Autori: dr. Florin Marius Pavelescu, asist. cercet. Patrick Ștefan Mehedințeanu

CUPRINS

Cuvânt înainte	3
1. Evoluția cadrului legislativ-instituțional referitor la remunerarea forței de muncă și a relațiilor industriale în perioada 1948-1999	4
1.1. Aspecte conceptual-metodologice ale periodizării evoluției cadrului instituțional legislativ relativ la funcționarea pieței forței de muncă în perioada 1948-1999	4
1.2. Caracteristici ale legislației muncii în perioada de trecerea de la economia de piață preponderent agrară la economia de comandă (1948-1962)	5
1.3. Îmbunătățiri ale legislației muncii în perioada 1963-1976	11

1.4.Principalele modificări ale legislației muncii în perioada 1977-1989	14
1.5. Transformările cadrului-instituțional-legislativ al pieței forței de muncă în perioada 1990-1999	16
2. Evoluția economiei și dinamica salariului mediu în perioada 1950-1999	18
2.1. Perioada 1950-1962	18
2.2. Perioada 1963-1976	23
2.3. Perioada 1977-1990	29
2.4. Perioada 1991-1999	35
3. Evoluții ale relațiilor industriale în intervalul 1948-1999	40
3.1. Repere ale relațiilor industriale în perioada economiei de comandă	40
3.2. Caracteristici ale relațiilor industriale în cursul anilor 1990	41
4. Aprecieri concluzive	45
Anexe statistice	46
5. Bibliografie	74

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

**6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii
economico-sociale și politice**

Tema de cercetare:

6.11.6. Contribuția minorităților naționale la dezvoltarea economică a României

Coordonator: prof. univ. dr. Emilian M. Dobrescu

Autori: prof. univ. dr. Emilian M. Dobrescu; Cornelia Dumitru

CUPRINS

Introducere	3
Albanezii	16
Armenii	26
Aromânii	40
Bulgarii	44
Carașovenii	49
Ceangăii	52
Cehii	58
Croații	59

Evreii	61
Germanii	74
Grecii	88
Italienii	93
Bibliografie selectivă	97

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

6.2.5. Fuziuni și achiziții în mineritul mondial

Coordonator program: dr. Florela Stoian

Colectiv de autori: dr. Florela Stoian; dr. Dana Ghițac, dr. Brândușa Covaci

CUPRINS

Capitolul I - Evoluția producției de minereuri neferoase în ultimii ani	1
1.1. Dificultăți cu care se confruntă industria minieră de neferoase	10
1.2. Principalele măsuri ce se impun în sectorul minier	11
Capitolul II - Evoluții și tendințe pe piețele principalelor metale neferoase în ultimii ani	13
2.1. Evoluția cotațiilor principalelor metale neferoase la Bursa de Metale de la Londra	14
2.2. Previziuni privind prețurile metalelor neferoase	25
Capitolul III - Fuziuni și achiziții în sectorul minier	29
3.1. Sectorul aurului	35

3.2. Sectorul aluminiului	36
3.3. Sectorul cuprului	42
3.4. Sectorul plumbului, zincului și argintului	44
3.5. Sectorul nichelului	46
Concluzii	49
Bibliografie	52

Cuprins tabele

Tabelul 1. Cei mai mari producători de bauxită la nivel mondial în 2003 și 2013	3
Tabelul 2. Cei mai mari producători de cupru la nivel mondial în 2003 și 2013	5
Tabelul 3. Cei mai mari producători de zinc minier la nivel mondial în 2003 și 2013	6
Tabelul 4. Cei mai mari producători de plumb minier la nivel mondial în 2003 și 2013.	7
Tabelul 5. Cei mai mari producători de nichel minier la nivel mondial în 2003 și 2013 .	8
Tabelul 6. Cei mai mari producători de cositor minier la nivel mondial în 2003 și 2013	8
Tabelul 7. Previziuni privind prețul metalelor neferoase în perioada 2014-2018	25
Tabelul 8. Situația achizițiilor și fuziunilor companiilor miniere în perioada 2003 – 2013	33
Tabelul 9. Cele mai importante achiziții din sectorul minier mondial din anul 2013 ...	33
Tabelul 10. Valoarea achizițiilor din sectorul minier mondial pe regiuni	35
Tabelul 11. Cele mai importante achiziții în sectorul aurului din 2013	35
Tabelul 12. Cele mai importante achiziții în sectorul aluminiului din 2013	37
Tabelul 13. Proveniența importurilor de bauxită ale Chinei în 2022	41
Tabelul 14. Cele mai importante achiziții miniere în sectorul cuprului în 2013	43
Tabelul 15. Cele mai importante achiziții în sectorul plumbului, zincului și argintului în 2013	44
Tabelul 16. Principalele achiziții în sectorul nichelului în 2013	46

Cuprins grafice

Grafic 1. Evoluția cotațiilor medii anuale ale aluminiului în perioada 2003 – 2013 (\$/t)	15
Grafic 2. Evoluția cotațiilor medii anuale ale cuprului la LME în perioada 2003 – 2013 (\$/t)	17
Grafic 3. Evoluția cotațiilor medii anuale ale zincului la LME în perioada 2003 – 2013 (\$/t)	19
Grafic 4. Evoluția cotațiilor medii anuale ale plumbului la LME în perioada 2003 – 2013 (\$/t)	21
Grafic 6. Evoluția cotațiilor medii anuale ale nichelului la LME în perioada 2003 – 2013 (\$/t)	22
Grafic 7. Evoluția cotațiilor lunare ale nichelului la LME în anul 2014 comparativ cu 2013 (\$/t)	23
Grafic 5. Evoluția cotațiilor medii anuale ale cositorului la LME în perioada 2003 – 2013 (\$/t)	24
Grafic 8. Previziuni privind proveniența importurilor de bauxită ale Chinei în 2022 (%)	42

Anexe

Anexa 1. Evoluția producției miniere a principalelor metale neferoase în perioada 2003-2013	9
Anexa 2. Evoluția cotațiilor lunare ale metalelor neferoase în perioada 2003 – 2013	28

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

**6.3. Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere,
inovare și inteligență**

Tema de cercetare:

*6.3.6. Activitatea de inovare și brevetare, factor de competitivitate internațională
a Uniunii Europene*

Coordonator program: dr. Ecaterina Stănculescu

Colectiv de autori: dr. Ecaterina Stănculescu; dr. Lucia Iordache; dr. Anca
Dragomirescu; Odette-Andreea Marinache

CUPRINS

1. Relația inovare-competitivitate internațională	1
2. Performanța actuală a Uniunii Europene și a statelor membre în domeniul inovării	3
2.1. Performanța UE și a statelor membre în cadrul Uniunii Inovației	3
2.2. Politica comunitară și națională din domeniul inovării	6
2.2.1. Evoluții recente în politica comunitară CDI	6
2.2.2. Repere ale politicilor naționale favorabile dezvoltării sectorului CDI	8

2.2.3. Infrastructura, obiectiv major al politicii UE în domeniul inovării	9
2.2.4. Politica privind carierele în domeniul TIC și importanța acesteia pentru sectorul CDI	18
2.3. Comparatie între UE-27 și principalii săi concurenți de pe piața internațională, din punctul de vedere al inovării	21
3. Competitivitatea internațională a statelor membre UE în funcție de activitatea de inovare desfășurată	24
3.1. Evaluarea competitivității internaționale a statelor membre UE	24
3.2. Studii de caz privind performanța inovațională și de competitivitate a unor state membre UE	25
3.2.1. Suedia	26
3.2.2. Danemarca	27
3.2.3. Germania	28
3.2.4. Finlanda	29
3.2.5. Olanda	30
3.2.6. Marea Britanie	31
3.2.7. Cehia	33
3.2.8. Ungaria	34
3.2.9. Polonia	35
3.2.10. Bulgaria	37
4. România, un progres lent în activitatea de inovare și în competitivitatea internațională	38
4.1. Stimulente pentru activitatea CDI	40
4.2. Strategia privind cercetarea și inovarea din România în perioada 2014-2020 ...	41
4.2.1. Obiectivele generale și specifice	44
4.2.2. Direcții principale de acțiune	45
4.2.3. Susținerea specializării inteligente	45
4.2.4. Direcții de cercetare fundamentală	46

4.2.5. Ținte prioritare în CDI românească	47
5. Inovarea în sectorul public din Uniunea Europeană și statele membre	48
5.1. Definirea sectorului public	48
5.2. Importanța economică a sectorului public, în general, și a administrației publice, în particular	49
5.3. Definirea inovării în sectorul public	50
5.4. Tendințe recente și provocări ale procesului de inovare în sectorul public din Uniunea Europeană	51
5.5. Cadrul de evaluare al EPSIS	53
5.5.1. Cadrul conceptual	53
5.5.2. Legăturile dintre indicatori	56
5.5.3. Indicatori EPSIS – definiții și rezultate pentru cei mai importanți indicatori	59
5.6. Inovarea în sectorul public, factor important al îmbunătățirii performanței firmelor	62
5.6.1. Sectorul afacerilor, beneficiarul inovării din sectorul public	62
5.6.2. Rolul reglementărilor guvernamentale asupra activității firmelor	64
5.6.3. Rezultatele raportului Innobarometer 2012	66
6. Inovarea industrială din Uniunea Europeană	69
6.1. Reindustrializarea Uniunii Europene, o direcție necesară și posibilă	69
6.2. Principalele probleme de politică industrială asupra cărora trebuie să se insiste în viitor	73
6.3. Rezultatele inovării din industria UE reflectate în cererile de brevete de la European Patent Office (EPO)	77
6.4. Cele mai importante trei sectoare industriale inovatoare la nivelul UE	83
6.4.1. Industria aeronautică	83
6.4.2. Industria auto	87
6.4.3. Industria farmaceutică	93

7. Concluzii	97
Bibliografie	106

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității

Tema de cercetare:

*6.4.7. – Marea Neagră la confluența intereselor noilor factori mondiali în domeniul energiei.
Provocări pentru România*

Coordonator: dr. Mariana Papatulică

Colectiv de autori: dr. Mariana Papatulică; Petre Prisecaru; dr. Alina Dumitrescu;
acad. dr. Paul Calanter

CUPRINS

Capitolul 1. Analiza potențialului de resurse al zonei extinse a Mării Negre, Mării Caspice, Mediteranei de Est și Orientului Mijlociu	3
1.1. Poziția geopolitică a României pe axa mărilor: Marea Caspică – Marea Neagră – Marea Mediterană	4
Figura 1.1. Poziția României pe plan geostrategic	6
1.2. Potențialul de gaze naturale din Orientul Mijlociu și Apropiat (Mediterana de est) și perspectivele valorificării acestuia	7
Figura 1.2. Țările riverane bazinului caspic	10

1.3. Bazinul caspic – conotații economice și geopolitice	9
1.4. Perspectiva finalizării unui acord între Iran și statele occidentale în problema nucleară și impactul previzibil asupra piețelor	14
1.5. Rolul țărilor din Mediterana de est (Cipru, Israel) în aprovizionarea viitoare cu energie (gaz) a Europei (UE)	19
1.6. Interacțiunile potențiale dintre România și zona de sud a Caucazului	20
1.7. Premise favorizante pentru România, din perspectivă energetică, rezultate din poziționarea în zona Mării Negre	21
Capitolul 2 Implicarea României ca promotor și/sau factor de suport al politicilor și inițiativelor la Marea Neagră. Conflictul ruso-ucrainian și posibilul impact geopolitic asupra zonei	23
2.1. Introducere	23
2.2. Inițiative privind o strategie energetică europeană comună în zona Mării Negre	24
- Sinergia Mării Negre	25
- Parteneriatul Estic	27
- Raportul privind strategia UE la Marea Neagră	28
2.3. Situația activităților petroliere offshore din Marea Neagră (inclusiv Marea de Azov) în contextul noului statut al Crimeii	29
2.4. Posibile implicații, din perspectiva energetică, ale conflictului ruso-ucrainian asupra României	30
Capitolul 3 Implicarea principalilor actori energetici mondiali (SUA, UE, Rusia) în geostrategia și geopolitica resurselor din zona largită a Mării Negre ..	34
3.1. Principalii actori energetici mondiali din zona extinsă a Caspicii și Mării Negre	34
3.2. Dependența UE de importurile de gaze naturale	37
3.3. Soluții privind creșterea securității ofertei de hidrocarburi/gaz a Europei Centrale și de Est după eșecul proiectului Nabucco	39
3.4. Noi coridoare de transport al gazului natural (în curs de execuție sau în stadiu de proiect) către Europa	39

3.4.1. Conducte terestre	40
Tabelul 3.1. Coridorul Sudic de transport al gazelor naturale casnice către Europa	41
3.4.2. Terminale de GNL ale UE	44
Tabelul 3.2. Principalele terminale de regazeificare din Europa Centrală și de Est	46
3.5. Scenarii de reducere/substituire a importurilor UE de gaz din Rusia pe termen scurt sau mediu	47
a. Planul Polonez de uniune energetică a UE	50
b. Planul Sanford C. Bernstein & Co	53
c. Planul Breugel	55
3.6. Relațiile Rusia-UE, în domeniul energiei: de la dialog, la parteneriat energetic. Evoluția actuală și perspective	59
Tabelul 3.3. Ponderea importurilor de gaze din Rusia, în consumul statelor europene membre și non-membre UE, în 2012	60
Figura 3.1. Importurile UE de gaze și petrol după țara de origine în 2009	65
3.7. Modalități de erodare a sistemului Gazprom de stabilire a prețurilor de export al gazului natural în Europa	65
Capitolul 4 Noua strategie energetică a UE. ce rol ocupă zona Mării Negre, în această strategie?	71
4.1. Elemente definitorii ale noii strategii energetice a UE	71
4.2. Considerații pe marginea principalelor obiective propuse de noua strategie energetică a UE	75
Capitolul 5 Modalități de sporire a securității energetice a României prin valorificarea potențialului propriu de resurse de hidrocarburi (gazele din Marea Neagră, gaze de șist) și prin implicarea în proiecte economice strategice de diversificare a surselor de import	82
5.1. Opțiuni privind asigurarea securității ofertei de gaze a României	82
5.2. Principalele direcții strategice de dezvoltare a unor noi surse de gaze pentru România	86

Figura 5.1. Traseul conductei South Stream	87
5.3. Soluții de racordare a României la rețelele de conducte pentru transportul gazelor naturale	95
5.4. Gazele de șist din Europa Centrală și de Est -o amenințare geostrategică pentru Rusia	98
5.5. Argumente în favoarea dezvoltării gazelor de șist în România	99
5.6. Rolul viitor al gazului de șist în asigurarea securității energetice a României	105
5.7. Concluzii	108
Bibliografie	112

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominal

Tema de cercetare:

6.5.3. Tendințe definitorii în economia mondială și raportul de forțe dintre marile puteri (II)

Coordonator: dr. Simona Moagăr Poladian

Colectiv de autori: dr. Simona Moagăr Poladian; Simona Poladian; Rodica Velciu;
Nela Miru; Mariana Țăranu; Ionela Bălțătescu; George Dumitrescu;
Andrei Rădulescu; Andreea Drăgoi; Alexandra Rusu

CUPRINS

Capitolul I Transformări recente în structura investițiilor și comerțului mondial pe principalele grupe și pe țări	1
1.1. Investițiile la nivel global și european. Inițiative de integrare megaregională și implicațiile lor sistemice asupra acordurilor bilaterale	1
Grafic 1. Total valoare active	1
Grafic 2. Ieșirile de ISD în perioada 2011-2013 (%)	2
Grafic 3. Intrările de ISD în perioada 2011-2013 (%)	2

Grafic 4. Evoluția ISD în cadrul G20, APEC, TTIP, NAFTA și BRICS, în perioada 2005-2013 (mld. \$)	4
1.2. Eficiența investițiilor străine directe și creșterea gradului de integrare regională.....	8
Tabelul 1. Evoluția prin indici de creștere a volumului indicatorilor: PIB, exporturi, vânzările și volumul activelor filialelor străine ale TNC și formarea brută de capital fix la nivel global, în perioada 1990-2013	9
1.3. Analiza modificărilor în ierarhia țărilor și structura exporturilor de bunuri și servicii în 2013	10
Grafic 5. Ponderea exporturilor pe regiuni în total exporturi mondiale, în 2013 (%) ...	11
Tabelul 2. Gradul de integrare regională a exporturilor în 2013	11
Grafic 6. Primii 10 exportatori mondiali în 2013 (mld. \$ și %)	12
Grafic 7. Evoluția volumului valoric de părți și subansamble, în perioada 1996-2012, în mld. \$	14
Anexa: Evoluția exporturilor mondiale de bunuri și servicii pe principalele grupe de țări	15
1.4. Sistemul monetar internațional – evoluții recente	16
Bibliografie	25
Capitolul II Uniunea Europeană și provocările sale	26
2.1. Evoluția datoriilor publice în perioada 2008-2013	26
Anexa: Uniunea Europeană – Evoluția datoriei publice în perioada 2000-2013 în % din PIB.....	30
Grafic 1. – Evoluția datoriei publice în perioada 2008-2013 în statele membre ale Uniunii Europene	32
Grafic 2. Statele membre ale Uniunii Europene cu cele mai mici datorii publice înregistrate în perioada 2008-2013	33
Grafic 3. Statele membre ale Uniunii Europene cu datorii publice medii înregistrate în perioada 2008-2013	34
Grafic 4. Statele membre ale Uniunii Europene cu cele mai ridicate datorii publice înregistrate în perioada 2008-2013	35

2.2. UE-SUA: negocierea parteneriatul transatlantic pentru comerț și investiții	36
2.2.1. Acordul comercial UE - SUA – semnificații și susținere	36
2.2.2. Parteneriatul transatlantic pentru comerț și investiții: impact economic	38
Tabel 1. Locul SUA în ierarhia principalilor parteneri în domeniul investițiilor străine directe în UE (milioane euro)	39
Grafic 1. Comerțul total UE – Statele Unite (milioane euro)	39
Tabel 2. Comerțul SUA-UE, principalii indicatori	39
Tabel 3. Locul SUA în ierarhia principalilor parteneri comerciali ai UE	40
2.2.3. Puncte cheie abordate în negocierea acordului de liber schimb între UE și SUA	42
2.3. Parteneriatul Uniunea Europeană-Statele Unite ale Americii	51
Concluzii	60
Bibliografie	61
Capitolul III Aspecte economice și geopolitice privind fundamentele, modul de funcționare și stadiul cooperării în cadrul grupării BRICS	64
3.1. Introducere	64
3.2. Puncte tari și puncte slabe ale grupării din perspectiva economică	65
Grafic 1. PIB-ul real la nivelul țărilor BRICS în perioada 1980-2015 (schimbări procentuale anuale)	66
Grafic 2. Investițiile totale la nivelul țărilor BRICS în perioada 1980-2015 (în % din PIB)	68
Grafic 3. Balanța contului curent la nivelul țărilor BRICS în perioada 1980-2015 (în % din PIB)	69
Grafic 4. Soldul bugetar la nivelul țărilor BRICS în perioada 1980-2015 (în % din PIB)	69
Grafic 5. Datoria publică la nivelul țărilor BRICS în perioada 1980-2015 (în % din PIB)	70
Grafic 6. Rata șomajului la nivelul țărilor BRICS în perioada 1980-2015 (în % din populația activă, medii anuale)	71

Grafic 7. Evoluția ratei inflației la nivelul țărilor BRICS în perioada 1980-2015 (măsurată prin indicele armonizat al prețurilor de consum, medii anuale, în %)	72
3.3. Comentarii privind gradul scăzut de integrare a economiilor BRICS	73
3.3.1. China, lider al economiilor emergente	70
Grafic 8. Exporturile de bunuri ale țărilor BRICS în perioada 1948-2013 (USD) și exporturile de produse de tehnologie înaltă în 1996-2012 (în % din exporturile de produse prelucrate)	74
Grafic 9. Numărul de CTN din țările BRICS comparativ cu SUA, UE, Japonia și alte economii, potrivit listei „Global 2000” pentru 2013	75
Tabelul 1. Prezentare comparativă a unor indicatori la nivelul țărilor BRICS pentru 2013	76
3.3.2. Complementaritățile dintre economiile BRICS sunt evidente, însă gradul lor de integrare se menține la un nivel scăzut	77
Graficul 10. BRICS - Pozițiile în schimburile comerciale reciproce și valoarea acestora în 2013 (miliarde EUR)	78
3.4. Determinanți de natură geopolitică în evoluția relațiilor de cooperare dintre țările BRICS	79
3.5. Succint comentariu privind premisele extinderii grupării BRICS	82
3.6. Concluzie	83
Bibliografie	83
Capitolul IV Centura economică a Drumului Mătăsii- o nouă abordare a relațiilor internaționale din partea Chinei cu accent pe dezvoltarea comerțului și infrastructurii chineze	87
4.1. Lansarea conceptului de „centură economică”	87
Grafic 1. Centura Economică a Drumului Mătăsii	88
Tabelul 1. Clasamentul primelor cinci destinații de export pentru țările vizate să facă parte din CEDM (% din total exporturi)	91
Tabelul 2. Centralizatorul exporturilor în cadrul CEDM	92

Tabelul 3. Clasamentul celor mai importante cinci țări de proveniență a importurilor de export pentru țările vizate să facă parte din CEDM (% din total importuri)	93
Tabelul 4. Centralizatorul importurilor în cadrul CEDM	94
4.2. Inițiative similare ale marilor puteri. noul drum al mătăsii	95
Grafic 3. Rețeaua Nordică de Distribuție a SUA	96
4.3. Uniunea eurasiatică și drumul mătăsii	97
4.3.1 Analiza șanselor de succes ale celor trei inițiative de integrare ale marilor puteri (centura economică a drumului mătăsii, Uniunea Eurasiatică și noul drum al mătăsii)	98
Tabelul 5. Clasamentul primilor 20 de parteneri comerciali al Kazahstanului (exporturi și importuri)	99
Tabelul 6. Clasamentul primilor 20 de parteneri comerciali al Uzbekistanului (exporturi și importuri)	100
Tabelul 7. Clasamentul primilor 20 de parteneri comerciali al Turkmenistanului (exporturi și importuri)	102
Tabelul 8. Clasamentul primilor 20 de parteneri comerciali al Kârgâzstanului (exporturi și importuri)	104
Tabelul 9. Clasamentul primilor 20 de parteneri comerciali al Tadjikistanului (exporturi și importuri)	106
Tabelul 10. Centralizatorul punctajelor înregistrate de China, Federația Rusă și SUA în comerțul cu țările din Asia Centrală	107
4.3.2. Centura economică-oportunitate deschisă pentru dezvoltarea Asiei	108
Anexa 1. Importurile din China ale țărilor vizate să facă parte din CEDM (\$ 10.000)	109
Anexa 2. Exporturile în China ale țărilor vizate să facă parte din CEDM (\$ 10.000)	110
Bibliografie	111
Capitolul V Federația Rusă – parteneriate economice și noi strategii geo-politice	112
5.1. Evoluția economiei ruse în 2014, previziuni pentru 2015, în contextul crizei din Crimeea	112

Graficul 1. Evoluția ritmului de creștere al PIB total și pe componentele sale principale în Federația Rusă în perioada 2009-2015 (în %)	113
Graficul 2. Evoluția cursului de schimb al rublei rusești în raport cu dolarul american și moneda euro în perioada 2010-2014	114
Graficul 3. Expunerea principalelor bănci rusești la tensiunile climatului economic din Ucraina (ca pondere din totalul activelor expuse ale fiecărei bănci în 2013)	115
5.2. Proiectul Uniunii Eurasiatice	115
5.3. Anexarea Crimeei – implicații asupra parteneriatului comercial cu Uniunea Europeană	117
5.3.1. Relația UE – Federația Rusă: de la parteneriatul estic la sancțiuni economice reciproce	118
Graficul 4. Locul Federației Ruse în clasamentul principalilor parteneri comerciali ai UE (miliarde de dolari)	119
Graficul 5. Surplusul comercial înregistrat de Federația Rusă în schimburile comerciale cu UE (miliarde de euro), în perioada 2002-2012	119
Graficul 6. Structura importurilor Federației Ruse din UE în 2013 (% din total)	120
5.3.2. Sancțiunile economice impuse de Federația Rusă – efecte asupra economiei UE	120
Graficul 7. Principalele destinații de export ale produselor agricole ale UE-28 în 2013 (miliarde de euro)	121
Tabelul 1. Măsuri excepționale de sprijinire a sectorului agricol european, ca urmare a embargoului instituit de Federația Rusă	122
Graficul 8. Ponderea Federației Ruse în totalul categoriilor de importuri energetice ale UE-28 în 2014 (în %)	123
Graficul 9. Locul Federației Ruse în clasamentul mondial al atragerii de ISD	124
Graficul 10. Privire de ansamblu asupra fluxului ISD (inward și outward) ale UE către Rusia în perioada 2010-2013 (miliarde de euro)	125
5.4. Relația Federația Rusă – SUA: Tensiuni și riscuri în condițiile crizei din Ucraina	125

Graficul 11. Locul SUA în structura importurilor Federației Ruse în 2013 (pe țări, în % din total)	126
5.5. Stadiul relațiilor economice dintre Federația Rusă și China	129
Graficul 13. Evoluția importurilor Federației Ruse din China, în perioada 2000-2013 (milioane dolari)	130
Graficul 14. Evoluția exporturilor Federației Ruse către China, în perioada 2000-2013 (milioane dolari)	131
Concluzii	127
Bibliografie	133
Anexe	134
Principalele 30 de țări exportatoare de mărfuri de pe glob în 2012 și 2013	135
Principalele 30 de țări importatoare de mărfuri de pe glob în 2012 și 2013	136
Evoluția ponderii PIB-ului mondial, a exporturilor mondiale de bunuri și servicii și a populației globului pe grupuri de țări și principale țări	137
Uniunea Europeană – Evoluția ritmului de creștere economică în perioada 2013-2015	138
Uniunea Europeană – Evoluția ratei inflației în perioada 2013-2015	139
Uniunea Europeană- Evoluția ratei șomajului în perioada 2013-2015	140
Uniunea Europeană –Evoluția situației balanței de plăți curente în perioada 2013-2015	142
Evoluția situației balanței de plăți curente ale principalelor țări ale lumii în perioada 2012-2015	142

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominal

Tema de cercetare:

6.5.4. Decalaje socioeconomice intra-europene în perioada de post-aderare a României la UE

Coordonator: prof. univ. dr. Virginia Câmpeanu

Colectiv de autori: dr. Virginia Câmpeanu; dr. Andreea Drăgoi; dr. Lucia Iordache;
drd. Cristina Bâlgăr; dr. Mihai Bratu

CUPRINS

Introducere	1
Partea I	5
Convergența economică reală	5
Decalaje economice „istorice” (1870-2013) și decalaje sociale între România, alte țări Central și Est Europene nemembre ale zonei euro și Uniunea Europeană	5
Capitolul I	6
Convergența economiilor- cheia uniunii economice și monetare	6
1. Tratatul de la Maastricht și criteriile de realizare a Uniunii Economice și Monetare .	6

1.1. Etapele de realizare a Uniunii Economice și Monetare	8
1.2. Criteriile Tratatului de la Maastricht pentru trecerea la euro	9
1.2.1. Criteriile de convergență nominală pentru trecerea la Euro	10
1.2.2. Dinamica Zonei Euro	12
1.2.3. Criteriul convergenței reale	13
2. Schimbare de paradigmă în măsurarea convergenței reale	13
2.1. Măsurarea convergenței reale	13
2.2. Critica indicatorului PIB/locuitor, ca măsură a nivelului de trai, în literatura europeană și internațională	13
2.3. Noua viziune privind măsurarea progresului economic și/ sau social	15
Concluzii	16
Bibliografie	17
Capitolul II	18
România: divergență sau convergență economică reală cu Uniunea Europeană?	18
1. Evoluția decalajelor economice sau lungul drum al convergenței economice reale în Uniunea Europeană	18
1.1. România în context european: profil economic și social	18
1.2. Analiza tendințelor de convergență sau divergență economică reală în Europa, în perioada 1870-2013	21
1.2.1. Perspectiva istorică 1870-2000 arată creșterea decalajelor economice între România și Europa timp de circa 100 de ani sau divergență economică reală	21
1.2.2 Decalaje economice istorice, din perioada comunismului, între România și alte țări Central și Est-Europene membre CAER	28
2. Mutații semnificative spre convergența economică reală în perioada de pre și postaderare a țărilor Central și Est Europene la UE	29
2.1. Viteza convergenței economice reale sau convergența beta	30
2.1.1. Creșterea cumulată a PIB real/ țară în 2002-2013	31
2.1.2. Indicele vitezei de creștere a PIB/ locuitor și diminuare a decalajelor	32

2.1.3 Reducerea raportului între PIB/ locuitor în UE-28 și PIB/ locuitor în țările TCEE-6, 2004-2013	34
2.2. Convergența sigma sau reducerea dispersiei nivelurilor PIB per capita între țările CEE -6 , UE-28 și Zona euro	35
2.2.1. Reducerea decalajelor economice ale României față de UE-28 și alte țări din TCEE-6	35
2.2.2. Diminuarea diferențialului de PIB/ locuitor (PCS) dintre UE-28 și TCEE-6	37
2.3. Reducerea diferențialului de PIB/ locuitor- factor important în conturarea calendarului României pentru adoptarea euro	39
Concluzii	41
Bibliografie	42
Capitolul III	44
Extinderea analizei convergenței reale a statelor membre UE-28 sub aspect social-calitativ	44
1.1. Tipologia indicatorilor globali compoziți	44
1.2. Progresul social al țărilor central și est europene, în pregătirea adoptării monedei euro	48
1.2.1. Locul TCEE-6 în ierarhia mondială și europeană privind progresul social	49
1.2.2. Locul României în ierarhia mondială și europeană privind progresul social	50
2.1. Analiza comparativă a performanțelor României în funcție de dimensiunile Indicelui de Progres Social	50
2.2. Corelații între progresul social și dezvoltarea economică	51
Corelații între progresul social și dezvoltarea economică în România și alte țări Central și Est Europene (TCEE-6)	52
Concluzii:	54
Bibliografie	55

Partea II	56
Convergența economică reală a unor state central și est europene membre UE-28 în pregătirea adoptării monedei unice	56
Capitolul IV	57
Polonia în pregătirea adoptării monedei unice	57
1. Profilul socioeconomic al Poloniei	57
2. Convergența nominală a economiei poloneze. Evaluarea stadiului de îndeplinire durabilă a criteriilor de la Maastricht	63
3. Perspectiva adoptării euro rămâne incertă pentru Polonia	70
4. Convergența economică reală - diminuarea decalajelor economice ale Poloniei față de UE-28 și Zona Euro	72
4.1. Viteza de creștere a PIB sau convergența beta	73
4.1.1. Dinamica PIB real în Polonia comparativ cu media UE-28	77
4.1.2. Creșterea cumulată a PIB real în Polonia	77
4.1.3. Evoluția PIB/locuitor PCS (euro) în perioada 1995-2013	77
4.1.4. Nivelul PIB pe locuitor PCS în Polonia	78
4.2. Convergența sigma sau dispersia PIB/ locuitor în Polonia	79
4.2.1. Evoluția ponderii PIB pe locuitor din Polonia în PIB mediu al UE și al Zonei Euro	79
4.2.2. Analiza evoluției diferențialelor înregistrate între PIB pe locuitor din Polonia și media PIB pe locuitor din UE	80
4.3. Indicele de Progres Social al Poloniei	81
Bibliografie	82
Capitolul V	84
Republica Cehă	84
Convergența economică în pregătirea adoptării monedei unice	84
1. Profilul social - economic al Republicii Cehe	84

1.1. Evoluții ale indicatorilor macroeconomici în perioada post aderare	85
1.2. Implicații ale crizei economice și financiare internaționale asupra dezvoltării economice a Republicii Cehe	87
1.3. Bilanțul primilor 10 ani de la aderarea Republicii Cehe la UE.....	90
2. Convergența nominală a economiei cehe. Evaluarea stadiului de îndeplinire durabilă a criteriilor de la Maastricht	92
3. Perspectivele aderării Republicii Cehe la Zona Euro	97
4. Convergența economică reală- diminuarea decalajelor economice față de UE-28 și UE.	98
4.1. Viteza de creștere a PIB sau convergența beta	98
4.1.1. Dinamica PIB real în Republica Cehă comparativ cu media UE-28	98
4.1.2. Evoluția PIB/locuitor PCS (euro) în perioada 1995-2013	99
4.2. Reducerea decalajelor între PIB/locuitor (PCS) din Republica Cehă, comparativ cu media UE-28 și Zona Euro-18, în perioada 2002-2013	100
4.3. Progresul social al Republicii Cehe și analiza convergenței sociale	100
4.3.1. SPI- Locul Republicii Cehe în ierarhia mondială și europeană privind progresul social	100
4.3.2. Corelații între progresul social și dezvoltarea economică în Republica Cehă	102
Concluzii	104
Bibliografie	106
Capitolul VI	107
Ungaria	107
Convergența economică în pregătirea adoptării monedei unice	107
1. Principalele aspecte ce caracterizează profilul socioeconomic al Ungariei	108
1.1. Evoluții ale indicatorilor macroeconomici în perioada post aderare	109
1.2. Efectele crizei financiare asupra principalilor indicatori macroeconomici cu relevanță pentru convergența nominală a Ungariei	111

2. Convergența nominală în Ungaria. Evaluarea stadiului de îndeplinire durabilă a criteriilor de la Maastricht	114
3. Calendarul adoptării euro: în prezent Ungaria nu mai are o țintă oficială	118
4. Convergența economică reală în Ungaria- diminuarea decalajelor economice față de UE-28 și ZE.	119
4.1. Viteza de creștere a PIB sau convergența beta	119
4.1.1. Dinamica PIB real în Ungaria comparativ cu media UE-28 și ZE-18	119
4.1.2. Creșterea cumulată a PIB real în Ungaria	120
4.1.3. Evoluția PIB/locuitor PCS (euro) în perioada 2004-2013	121
4.1.4. Nivelul PIB pe locuitor, PCS în Ungaria	122
4.2. Convergența sigma sau dispersia PIB/ locuitor în Ungaria	124
4.2.1. Evoluția ponderii PIB pe locuitor din Ungaria în PIB mediu al UE și al Zonei Euro	124
4.2.2. Analiza evoluției diferențialelor înregistrate între PIB pe locuitor din Ungaria și media PIB pe locuitor din UE	126
4.3. Progresul social al Ungariei și analiza convergenței sociale	127
4.3.1. Locul Ungariei în ierarhia mondială și europeană privind progresul social (în conformitate cu SPI)	127
4.3.2. Corelații între progresul social și dezvoltarea economică în Ungaria ...	129
Concluzii	131
Bibliografie:	132
ANEXE	133
Anexa 1 Bulgaria.....	134
Anexa II. 1: PIB pe locuitor PCS (euro) în țările TCEE-6, nemembre ale zonei euro, UE-28 și ZE-18 în 2004-2013	141
Anexa III.1: TCEE: Indicele competitivității globale (GCI), 2014-2015 și comparații cu 2013-2014	142

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominal

Tema de cercetare:

6.5.5. Tendințe privind evoluția economiei mondiale și a comerțului internațional

Coordonator: dr. Cornel Albu

Colectiv de autori: Cornel Albu; Ana-Cristina Bălgăr; Mihai Bratu; Daniel Bulin; Paul Calander; Andreea Drăgoi; Edith Dobre; Alina Ligia Dumitrescu; George Cornel Dumitrescu; Agnes Ghibuțiu; Lucia Iordache; Odette Marinache; Nela Miru; Sarmiza Pencea; Simona Poladian; Andrei Rădulescu; Alexandra Rusu; Dragoș Sălăgean; Mirela Simion; Ecaterina Stănculescu; Monica Oehler-Șincai; Ovidiu Trufin; Rodica Velciu

CUPRINS

Capitolul 1

Evoluția conjuncturii economiei mondiale, a OCDE, a Uniunii Europene, a BRICS
în 2013 și perspectivele acestea în 2014-2015 2

1.1. Evoluția conjuncturii economiei mondiale	2
1.2. Evoluția conjuncturii economice pe ansamblul țărilor membre OCDE	8
1.3. Evoluția conjuncturii economice pe ansamblul Uniunii Europene și zonei euro	12
1.4. Evoluția conjuncturii economice pe ansamblul țărilor BRICS	16

Capitolul 2:

Tendențe în evoluția comerțului internațional în 2013 și perspectivele pentru 2014-2015	33
2.1. Evoluția comerțului internațional cu bunuri și servicii în 2013	34
2.1.1. Particularități ale evoluției comerțului internațional cu bunuri	35
2.1.2. Tendențe regionale în evoluția volumului comerțului cu bunuri	39
2.1.3. Evoluția comerțului cu bunuri în termeni nominali	40
2.1.4. Tendențe în evoluția comerțului internațional cu servicii	44
2.2. Perspectivele evoluției comerțului internațional în 2014-2015	47
2.3. Evoluții recente și tendințe în sistemul comercial internațional	51
2.3.1. Evoluții recente în sistemul comercial multilateral: rezultatele Conferinței ministeriale a OMC din decembrie 2013	52
2.3.2. Proliferarea exponențială a acordurilor comerciale preferențiale: inițiative majore, rezultate incerte și implicații	54
2.3.3. Continuarea neabătută a procesului de liberalizare unilaterală versus perpetuarea protecționismului comercial	61

Capitolul 3:

Evoluția situației valutare-financiare în 2013	67
3.1. Piața valutară	68
3.2. Piețe de capital	70

Capitolul 4:

Evoluția conjuncturii economice în principalele țări membre ale OCDE, U.E. și BRICS în anul 2013 și previziunile acestora în 2014-2015	76
---	----

4.1. Statele Unite ale Americii	76
4.2. Japonia	84
4.3. Germania	90
4.4. Marea Britanie	102
4.5. Franța	112
4.6. Italia	117
4.7. Canada	123
4.8. Olanda	126
4.9. Belgia	131
4.10. Elveția	135
4.11. Suedia	138
4.12. Finlanda	144
4.13. Norvegia	148
4.14. Spania	151
4.15. Portugalia	159
4.16. Turcia	165
4.17. Grecia	174
4.18. Polonia	181
4.19. Republica Cehă	186
4.20. Ungaria	192
4. 21. Slovacia	197
4.22. Bulgaria	202
4.23. Slovenia	205
4.24. Serbia	208
4.25. Croația	212
4.26. China	215

4.27. Rusia	232
4.28. India	242
4.29. Brazilia	249
4.30. Mexic	260
4.31. Republica Africa de Sud	263
4.32. Indonezia	268
Anexe	272
Anexa Nr. 1: Uniunea Europeană – Evoluția ritmului de creștere a PIB în perioada 2010-2015	273
Anexa nr. 2: Uniunea Europeană – evoluția cererii interne în perioada 2010-2015	273
Anexa nr. 3: Uniunea Europeană – evoluția volumului investițiilor productive în perioada 2010-2015	274
Anexa nr. 4: Uniunea Europeană – evoluția ratei inflației (măsurată prin indicele armonizat al prețurilor de consum) în perioada 2010-2015	275
Anexa nr. 5: Uniunea Europeană – evoluția ratei șomajului în perioada 2010-2015 ...	276
Anexa nr. 6: Uniunea Europeană – evoluția soldului bugetar în perioada 2010-2015	276
Anexa nr. 7: Uniunea Europeană – evoluția datoriei publice în perioada 2010-2015	277
Anexa nr. 8: Uniunea Europeană – evoluția volumului exporturilor de mărfuri și servicii în perioada 2010-2015	278
Anexa nr. 9: Uniunea Europeană – evoluția volumului importurilor de mărfuri și servicii în perioada 2010-2015	279
Anexa nr. 10: Uniunea Europeană – evoluția soldului balanței de plăți curente în perioada 2010-2015 (miliarde euro)	279
Anexa nr. 11: Uniunea Europeană – evoluția soldului balanței de plăți curente în perioada 2010-2015 (în % din PIB)	280

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominal

Tema de cercetare:

*6.5.6. Principalele tendințe ale producției, comerțului și prețurilor unor produse de bază,
materii prime și produse industriale pe plan mondial
(serii statistice pe termen mediu și lung)*

Coordonator: dr. Maria Cartas

Colectiv de autori: dr. Maria Cartas; Emilia Bălan; dr. Brândușa Covaci;
dr. Anca Dragomirescu; Simona Zamșa

CUPRINS

Volumul 1

*Piața globală a materiilor prime - evoluții recente și noi provocări
pentru economia mondială produse agricole*

I. Piața globală a materiilor prime - evoluții recente și noi provocări pentru economia mondială	4
1. Evoluții recente pe piața globală a materiilor prime	4
1.1. Caracterizarea contextului global al dezvoltării	5

1.2. Caracteristici tehnice ale evoluțiilor de pe piețele fizice ale produselor de bază	10
1.2.1. Piața energiei (petrol, energie electrică, gaz)	10
1.2.2. Piața materiilor prime agricole	11
1.2.3. Piața materiilor prime industriale	11
1.3. Financiarizarea crescândă a piețelor materiilor prime	13
1.4. Creșterea rolului economiilor emergente cu dezvoltare rapidă în consumul mondial de produse de bază	14
1.5. Poziția Chinei pe piața globală a materiilor prime	17
1.6. Dinamica prețurilor internaționale și factorii determinanți	21
2. Principalele provocări pe piața globală a materiilor prime	29
2.1. Exploatarea uleiurilor și a gazelor din șisturi bituminoase	30
2.2. Schimbarea climatică	31
2.3. Evoluțiile de pe piața energiei regenerabile (energia eoliană, energia solară, biocombustibili)	33
2.4. Importanța crescândă a metalelor și pământurilor rare	35
II. Produse agricole	38
1. Cereale	38
2. Zahăr	64
3. Cafea	76
4. Cacao	89
5. Bumbac	95

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominal

Tema de cercetare:

*6.5.6. Principalele tendințe ale producției, comerțului și prețurilor unor produse de bază,
materii prime și produse industriale pe plan mondial
(serii statistice pe termen mediu și lung)*

Coordonator: dr. Maria Cartas

Colectiv de autori: dr. Maria Cartas; dr. Florela Stoian; dr. Anca Dragomirescu;
Eufrosina Mereoru; Dana Ghițac; Dragoș Sălăgean

CUPRINS

Volumul 2 - Metale

I. Piața Oțelului	4
II. Aluminiu	18
III. Cupru	64
IV. Plumb și Zinc	103
V. Nichel	159

VI Cositor	169
VII. Deșeuri Neferoase	188
VIII. Aur	193

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominal

Tema de cercetare:

*6.5.6. Principalele tendințe ale producției, comerțului și prețurilor unor produse de bază,
materii prime și produse industriale pe plan mondial
(serii statistice pe termen mediu și lung)*

Coordonator: dr. Maria Cartas

Colectiv de autori: Mariana Papatuliță; Cristina Codrean (anal. statistică); tehnoed.
Cornelia Prohanca

CUPRINS

Volumul 3 - Țiței, gaze naturale

I. Țiței	4
1. Producția mondială de țiței	4
2. Consumul mondial de țiței	7
3. Comerțul mondial cu țiței	11
4. Evoluția prețurilor internaționale ale țițeiului	12

5. Cauzele creșterii prețului țițeiului	14
6. Perspective pe termen lung ale cererii și ofertei de țiței	16
II. Gaze naturale	18
1. Evoluția rezervelor, producției și consumului de gaze naturale pe plan mondial în perioada 2003-2013	18
2. Consumul mondial de gaze naturale	22
3. Comerțul internațional cu gaze naturale. Particularități ale piețelor și prețurilor gazelor naturale	24
4. Perspectivele piețelor gazului	31
5. Prognoza pe termen lung a lui „British Petroleum”, privind piețele gazului natural	33
6. Perspective privind securitatea ofertei de gaz a UE	34
7. Surse de aprovizionare cu gaz a Uniunii Europene	37
Bibliografie	38

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominal

Tema de cercetare:

6.5.7. Evoluții ale parteneriatului la scara spațiului geoeconomic și strategic
Asia-Pacific în contextul globalizării

Coordonator: dr. Marcel Moldoveanu

Colectiv de autori: dr. Marcel Moldoveanu; dr. Florin Bonciu;
dr. Iulia Monica Oehler-Șincai; Mirela Simion

CUPRINS

Cuvânt înainte	1
Capitolul I	
Evoluția relațiilor economice internaționale: între deziderate și realități	1
1. Dinamica globalizării	1
1.1. Coordonate definitorii ale globalizării	1
1.2. Explozia tehnologică și informațională	2
1.3. Cooperare internațională și Parteneriat	5

2. Evoluții și tendințe în economia mondială	10
2.1. O lume în schimbare – o privire spre viitor	10
2.2. Evoluții și tendințe ale economiei mondiale pe termen scurt	12
2.3. Evoluții și tendințe ale economiei mondiale din perspectiva termenului mediu și lung	19
2.3.1. O lume totuși convergentă	19
2.3.2. O lume între semnele întrebării și atenționării	24
2.3.3. Economia circulară: o posibilă soluție pe termen mediu și lung	28

Capitolul II

Cooperare și parteneriat geoeconomic și strategic în spațiul Asia-Pacific	31
2.1. Dimensiunea economică globală și regională a zonei Asia – Pacific	31
2.2. Perspectivele unui Secol XXI dominat de Asia	33
2.3. Forumul de Cooperare Economică Asia-Pacific (Asia Pacific Economic Cooperation – APEC)	40
2.3.1 Coordonate economice și geopolitice	40
2.3.2. Locul APEC în economia mondială și în fluxurile comerciale și de investiții străine directe	41
2.3.3. Mecanisme de funcționare	49
2.3.4. Strategia cooperării: programe și planuri de acțiune	50
2.4. Parteneriatului Transpacific – un acord comercial al Secolului XXI	52
2.4.1. Contextul geopolitic al negocierilor privind Parteneriatul Transpacific ..	54
2.4.2. Relația dintre Parteneriatul Transpacific și Acordurile de comerț liber, bilaterale și regionale existente în zona Asia – Pacific	57

Capitolul III

Asia de Est, Sud-Est și Sud în procesul integrării regionale și globale	60
3.1. Radiografie asupra locului și rolului Asiei în economia mondială	60
3.2. Particularități și interdependențe la nivelul economiilor asiatice	66
3.2.1. Caracteristici ale economiilor asiatice	66

3.2.2. Trăsături ale procesului de integrare la nivelul Asiei	76
3.3. Comentarii privind participarea Asiei la lanțurile globale ale valorii	88
3.4. ASEAN – nucleul procesului de integrare regională	96
3.4.1. Scurt istoric al constituirii grupării	96
3.4.2. Comunitatea economică a ASEAN	100
3.4.3. Aprecieri privind relațiile dintre ASEAN și UE	103
Concluzii	110
Bibliografie	116

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominal

Tema de cercetare:

6.5.8. Reechilibrarea economica a Chinei și implicațiile ei externe.
Provocări și oportunități pentru Uniunea Europeană și România
I. Dezvoltarea bazată pe investiții și export

Coordonator: dr. Sarmiza Pencea

Colectiv de autori: dr. Sarmiza Pencea; dr. Ecaterina Stănculescu; dr. Andreea Drăgoi;
dr. Iulia Monica Oehler-Șincai; drd. Ana Cristina Bâlgăr;
dr. Marcel Moldoveanu

CUPRINS

Introducere	4
Capitolul I:	7
De la „extaz” la „agonie”: modelul economic chinez în pragul reformării	7
1.1. O privire de ansamblu	7
1.2. Particularități ale modelului chinez de dezvoltare	10
1.3. Etapele evolutive ale modelului chinez (1978-prezent)	13

1.4. De ce a funcționat modelul de dezvoltare bazat pe investiții și orientat spre export în cazul particular al Chinei?	15
1.5. Reușite și eșecuri	18
1.6. Spre reechilibrare economică și construcția unui nou model de dezvoltare	20
Bibliografie	23
Capitolul II	25
Analiza investițiilor ca motor al creșterii	25
De la abordările trecutului și consecințele lor la noi politici	25
2.1. Necesitatea „Marii reechilibrări”	25
2.2. Tranziția economiei chineze de la modelul axat pe exporturi și investiții la o creștere mai echilibrată, susținută de consumul intern	26
2.3. Riscuri și avantaje ale dezvoltării axate pe investiții	30
2.4. Analiza investițiilor în active fixe (IAF) pe baza datelor statistice oficiale	33
2.4.1. Studiu de caz: Investițiile din sectorul imobiliar chinez	36
2.4.2. Studiu de caz: Investițiile din infrastructură și noul „Drum al mătăsii” .	42
2.5 În loc de concluzii: dezvoltare axată pe investiții, pe consum, sau pe ambele, dar în prezența inovării?	45
Bibliografie selectivă	47
Capitolul III:	49
Finanțarea investițiilor în economia chineză	49
3.1. Finanțarea internă	49
3.1.1. Piața bancară chineză – prezentare de ansamblu, evoluții, probleme sistemice	49
3.1.2. Probleme ale creditării interne	51
3.1.3. Politica ratei dobânzii.....	54
3.1.4. Reforma sectorului bancar chinez	57
3.1.5. Fenomenul „Shadow banking” – evoluție, amploarea actuală si riscuri. Politici vizând reglementarea si controlul sectorului	59

3.1.6. Problema datoriilor – cauze, particularități, riscuri	64
3.1.7. Deschiderea sectorului bancar pentru investitori străini – perspective, impact extern	66
3.1.8. Concluzii	67
Bibliografie:	69
3.2. Finanțarea externă. rolul investițiilor străine directe în susținerea creșterii economice a Chinei	70
3.2.1. Introducere	70
3.2.2. Investițiile străine directe – factor de susținere a creșterii în China	72
3.2.2.1. Evoluția și impactul politicilor privind investițiile străine directe ...	73
3.2.2.2. Poziția actuală a Chinei în peisajul investițional mondial și provocări curente	85
3.2.3. Investițiile directe ale Chinei în străinătate	94
3.2.3.1. Implicațiile procesului de reechilibrare economică asupra investițiilor externe ale Chinei	95
3.2.3.2. Principalele motivații ale firmelor chineze de a investi în străinătate	96
3.2.3.3. Rolul și poziția investițională a Chinei în plan mondial	98
3.2.3.4. Investițiile Chinei în Uniunea Europeană	99
3.2.3.5. Implicații ale investițiilor chineze în UE: beneficii și riscuri	100
Bibliografie:	104
Capitolul IV:	106
Comerțul exterior al Chinei. Analiza exportului ca motor al creșterii	106
4.1. Unul dintre cele mai dinamice sectoare ale economiei chineze	106
4.1.1. Progres istoric în domeniul comerțului exterior cu bunuri și servicii ...	106
4.1.2. Dezvoltarea comerțului exterior și modernizarea economiei chineze ...	107
4.2. Reforma comerțului exterior chinez	109

4.3. Realizarea unei dezvoltări sustenabile a comerțului exterior în contextul dezechilibrelor acestuia	110
4.3.1. Dezvoltare bazată pe resurse	110
4.3.2. Istoria recentă a dezvoltării comerțului exterior chinez	111
4.3.3. Întărirea competitivității comerțului exterior	113
4.3.4. Promovarea cooperării internaționale în industriile emergente de importanță strategică.	114
4.4. Construirea unor parteneriate economice și comerciale multilaterale pe baza avantajului reciproc	114
4.5. Promovarea dezvoltării comerțului exterior pe baze echitabile	115
4.6. Contribuția comerțului exterior chinez la dezvoltarea economiei mondiale ..	118
4.7. Comerțul exterior al Chinei, în perioada 2000-2013	119
4.7.1. Analiză de ansamblu	119
4.7.2. Comerțul exterior China-UE	125
4.7.3. Comerțul exterior China-România	126
4.8. Concluzii	128
Bibliografie	130
Capitolul V:	130
Impactul probabil al decelerării ritmului investițiilor și al comerțului exterior din economia chineză asupra restului actorilor de pe scena globală	130
Bibliografie	138
Anexa 3.2.I: Evoluția fluxurilor și stocurilor anuale de ISD receptate/generate de China în perioada 1979-2013 (în mld. USD)	139

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominal

Tema de cercetare:

6.5.9. Perspectivele post criză ale industriei metalurgice pe plan mondial

Coordonator: dr. Anca Dragomirescu

Colectiv de autori: dr. Anca Dragomirescu dr. Iulia Monica Oehler-Șincai;
dr. Emilia Manole; as. cercet. Eufrosina Mereoru; dr. Doina Turcu,
consultant Ministerul Economiei: consilier principal

CUPRINS

Capitolul I

Prezentare generală a economiei Uniunii Europene. Strategia Europa 2020	1
1.1. Criza economică în Uniunea Europeană	1
1.2. Noua strategie energetică europeană 2011-2020	9
1.3. Puncte cheie pentru noua strategie energetică	13
1.4. Crearea unui sistem energetic cu carbon redus	15
Concluzii	19

Capitolul II

Analiza pieței oțelului în perioada 2012-2014	22
2.1. Evoluția producției de oțel pe plan mondial în perioada 2012-2014	22
2.2. Evoluția consumului de oțel pe plan mondial, în 2012- 2013	26
2.3. Evoluția prețurilor laminatelor din oțel pe piața internațională în perioada 2012–2013 și trim. I 2014	27
2.4. Perspective pe piața mondială a oțelului în anul 2014	29
2.5. Previziuni asupra consumului aparent de oțel	30
2.6. Prețurile oțelului în anul 2014	32

Capitolul III

Importanța eficientizării energetice în industria siderurgică	33
3.1. Introducere	33
3.2. Indicii producției industriale	36
3.3. Resursele de energie	40
3.4. Eficiența energetică a României	41

Capitolul IV

Tendențe în industria siderurgică din România	53
4.1 Evoluția producției și consumului de oțel al României în perioada 2007-2013	53
4.2. Evoluția sectoarelor consumatoare de oțel	55
4.3. Evoluția producției siderurgice	56
4.4. Soluții propuse de Deloitte pentru evitarea unui colaps economico-social în România	58

Capitolul V

Comentarii privind influența Chinei asupra piețelor internaționale ale metalelor	61
5.1. Cadrul general al evoluției cererii și ofertei de metale	61
5.2. „Factorul China”	63

5.3. Evoluția economiei chineze și impactul acesteia asupra cererii globale de metale	64
5.4. China și folosirea metalelor ca garanție în sectorul bancar „din umbră”: un fenomen care stârnește îngrijorare la nivel mondial	74
5.5. China continuă să dețină monopolul pe piața metalelor rare, dar oferta începe să se diversifice	76
Concluzie	79
Bibliografie capitol	81
Capitolul VI	
China-primul producător mondial de oțel	84
6.1. Producția de oțel a Chinei	84
6.2. Comerțul internațional cu oțel al Chinei	89
Concluzii	90
Concluzii	92
Bibliografie	97

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominal

Tema de cercetare:

6.5.10. Competitivitatea, criteriu de convergență reală

Coordonator: dr. Radu Gheorghiu; Răzvan Voinescu

Colectiv de autori: Răzvan Voinescu; Manuela Unguru; Cristian Moisoiu;
Radu Gheorghiu; Adrian Ciobotaru

CUPRINS

1. Introducere	4
2. Competitivitatea internațională a economiilor. Abordări teoretice și conținut cu relevanță practică	6
Competitivitatea internațională a economiilor și justificarea prezenței acesteia preocupările actuale	7
Introducere	6
Originile conceptului de competitivitate internațională a economiilor	7
Mercantilismul	7

Adam Smith și avantajul absolut	8
David Ricardo și avantajul comparativ	9
Eli Heckscher și Bertil Ohlin, înzestrarea relativă cu factori de producție	10
Controverse teoretice contemporane privind competitivitatea internațională a economiilor	10
Paul R. Krugman, o critică a conceptului de competitivitate internațională a economiilor	11
Abordări teoretice moderne în sprijinul conceptului de competitivitate intențională a economiilor	11
Competitivitatea internațională a economiilor. Instrumente de măsură și politici publice	12
Măsurarea competitivității internaționale a economiilor. Indicatori și factori determinanți	12
Michael Porter și diamantul competitivității	13
Raportul global al competitivității, 2014-2015. Uniunea Europeană și Roma	14
Politici publice comune de stimulare a competitivității internaționale a economiilor	18
Măsurarea competitivității în Uniunea Europeană	20
Direcții și domenii strategice în politici de competitivitate ale Uniunii Europene	21
Concluzii	25
3. Convergența economică reală. Factori determinanți și politici publice	27
Introducere	27
Cadrul teoretic privind convergența economică	27
Convergența economică românească, trasee posibile și factori determinanți	30
Estimări recente privind evoluția economică a României pe termen lung	30
Trei scenarii privind orizontul de timp necesar României pentru a elimina decalajul față de media europeană	32
Convergența economică și politicile publice	36

Capcana venitului mediu	36
Soluții posibile de evitare a capcanei venitului mediu	39
Convergența României spre media europeană. Obiective prioritare de politici publice	39
Concluzii	41
4. Impactul noilor valuri tehnologice asupra structurii lanțurilor globale de valoare și strategii de competitivitate emergente	44
Introducere	44
Paradigme divergente? Lanțurile globale de valoare și specializarea inteligentă	45
Inovarea și provocările sale pentru logica lanțurilor globale de valoare și specializarea inteligentă	46
Somonii, castorii și norii însoțitori: un rezumat al argumentului	49
5. Bibliografie	51
6. Anexe	55
Figuri și tabele	
Figura 1 Indicatori ai competitivității internaționale	12
Figura 2 Factori ai competitivității internaționale	13
Figura 3 Diamantul competitivității, Porter	14
Figura 4 Cei doisprezece piloni ai competitivității, GCI, 2014	15
Figura 5 Analiza comparativă a competitivității SUA-China	16
Figura 6 Analiza comparativă a competitivității România-economii europene emergente și în dezvoltare din UE28	18
Figura 7 Politica de competitivitate a UE	19
Figura 8 Echivalența între factorii competitivității GCI - UE	20
Figura 9 UE și SM, de la competitivitate spre convergență economică	25
Figura 10 Proiecțiile pentru rata de creștere a PIB-lui din România reflectate de diferite studii	30

Figura 11 Proiecțiile din studiile recente pentru ratele de creștere a PIB/capita al României	31
Figura 12 Trei scenarii privind convergența României la UE28 în perioada 2010-2060	33
Figura 13 Simulările PIB/capita al României în cele trei scenarii (UE28 = 100)	33
Figura 14 Descompunerea creșterii PIB în contribuții ale factorilor 2010-2060	34
Figura 15 Descompunerea creșterii PIB (media 2010-2060)	35
Figura 16 Etapele instalării capcanei venitului mediu	36
Figura 17 România. Obiective strategice de competitivitate și convergență în documente programatice	36
Figura 18 Surse ale valori și strategii de competitivitate în analiza LGV și SI	41
Figura 19 Provocări tehnologice la adresa surselor tradiționale de valoare	49
Tabel 1 Top 10 mondial GCI, 2014	16
Tabel 2 Top 10 UE28 în GCI, 2014	16
Tabel 3 Statele Membre, după nivel de dezvoltare și competitivitate, GCI 2014-2015 .	17
Tabel 4 Programele UE pentru stimularea IMM-urilor	23
Tabel 5 Indicatori de competitivitate a politici industriale a Uniunii Europene	55
Tabel 6 Indicatori de competitivitate în inovare	56

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominal

Tema de cercetare:

*6.5.11. Modificări în perspectiva clasică a adoptării euro. provocări pentru România
și alte state membre ale UE cu derogare de la adoptarea monedei unice.
Perspectivele post criză ale industriei metalurgice pe plan mondial*

Coordonator: dr. Eugen Andreescu; Rodica Velciu

Colectiv de autori: Cornel Albu; Napoleon Pop; Andrei Rădulescu; Rodica Velciu

CUPRINS

Prefață	I
Capitolul I	
România: reluarea proiectului de adoptare a euro	1
1.1. Mesajul politic: semnificații și interpretare	1
1.2. Abordarea publică: liant și aliat al adoptării euro	7
1.3. Rapoartele Barre, Werner și Delors: importanța lor pentru dezbateră publică	15

Capitolul II

Criza euro și criza zonei euro	18
2.1. Provocările zonei euro	18
2.2. Criza financiară, un test al monedei unice	20
2.3. Evoluția crizei zonei euro și măsuri de relansare a creșterii economice	22
2.4. Penalizarea statelor cu deficit bugetar „excesiv”: o problemă controversată ...	28

Capitolul III

Evaluarea gradului de realizare a convergenței economice de către statele din Europa Centrală și de Est. raportul de convergență al BCE – 2014	33
3.1. Convergența economică și juridică	34
3.1.1. Criteriul stabilității prețurilor	35
3.1.2. Criteriul sustenabilității fiscale	36
3.1.3. Criteriul stabilității cursului de schimb	36
3.1.4. Criteriul convergenței ratelor dobânzilor pe termen lung	37
3.1.5. Convergența juridică (compatibilitatea legislației naționale cu tratatele)	38
3.2. Stadiul îndeplinirii criteriilor convergenței economice de către statele din Europa Centrală și de Est	39
3.2.1. Stabilitatea prețurilor	39
3.2.2. Sustenabilitatea finanțelor publice	41
3.2.3. Stabilitatea cursului de schimb	42
3.2.4. Ratele dobânzilor pe termen lung	43
3.3. Sinteze pe țări	44
3.3.1. Bulgaria	44
3.3.2. Republica Cehă	46
3.3.3. Croația	48
3.3.4. Ungaria	50

3.3.5. Polonia	52
3.3.6. România	54
3.3.7. Lituania	56
Concluzii	62
Anexe	67
Anexa nr. 1: Uniunea Economică și Monetară (UEM), considerente pe marginea rapoartelor comisiei, care au dus la crearea Uniunii Economice și Monetare	68
Anexa nr. 2: „Raportul Barre”	70
Anexa nr. 3: „Raportul Werner”	73
Anexa nr. 4: „Raportul Delors”	79
Anexa nr. 5: Evoluția soldului bugetar în țările membre ale zonei euro în perioada 2010-2014	85
Anexa nr.6: Evoluția datoriei publice în țările membre ale zonei euro în perioada 2010-2014	86
Anexa nr.7: Uniunea Europeană - evoluția soldului balanței comerciale în perioada 2011 -2015	86
Anexa nr. 8: Cele mai recente declarații oficiale privind adoptarea monedei euro	87
Bibliografie selectivă	92

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominal

Tema de cercetare:

*6.5.12. Uniunea Europeană: reorientări ale politicii comerciale după intrarea în vigoare
a tratatului de la Lisabona.
Poziția României*

Coordonator: dr. Iulia Monica Oehler-Șincal

Colectiv de autori: dr. Iulia Monica Oehler-Șincal; dr. Agnes Ghibuțiu;
dr. Sarmiza Pencea; dr. Cornel Albu; Rodica Velciu; dr. Daniel
Bulin

CUPRINS

Abrevieri	4
Capitol introductiv	
Nevoia de schimbare în planul politicii comerciale a Uniunii Europene	6
Capitolul 1	
Contextul internațional al politicii comerciale a Uniunii Europene	12

1.1. Schimbările dinamice din peisajul comercial global și provocările la adresa sistemului comercial multilateral	14
1.1.1. Creșterea importanței și rolului țărilor în dezvoltare/emergente în economia și comerțul mondial. Implicațiile pentru OMC	16
1.1.2. Expansiunea dinamică a rețelelor globale de producție și repercusiunile pentru sistemul comercial multilateral	20
1.2. Evoluțiile recente în sistemul comercial multilateral	25
1.2.1. Perspectivele reînnoite pentru multilateralismul comercial	25
1.2.2. Creșterea interesului pentru abordările plurilaterale	27
1.3. Intensificarea regionalismului comercial: o provocare majoră la adresa OMC	33
1.3.1. Proliferarea exponențială a acordurilor comerciale preferențiale	33
1.3.2. Relevanța noilor acorduri comerciale preferențiale pentru comerțul și investițiile globale	37
1.3.3. Implicațiile acordurilor comerciale preferențiale pentru sistemul comercial multilateral	41
Bibliografie	46
Capitolul 2	
Evoluții, mutații și tendințe în comerțul mondial cu bunuri	48
2.1. Peisajul economic și comercial global în continuă schimbare	48
2.1.1. Determinanți structurali și conjuncturali ai mutațiilor din comerțul mondial cu bunuri	48
2.1.2. Specificul integrării regionale asiatice	50
2.1.3. Rolul economiilor emergente în impulsivizarea comerțului internațional	52
2.1.4. Câteva riscuri care pot afecta comerțul internațional pe termen lung	53
2.2. Dinamica fluxurilor comerciale internaționale de bunuri	54
2.3. Evoluția structurii și orientării geografice a comerțului cu bunuri	58

2.4. Privire de ansamblu asupra orientării geografice a fluxurilor comerciale de bunuri ale UE	62
Bibliografie	67
Capitolul 3	
UE și acordurile comerciale din noua generație	69
3.1. Prioritățile UE în negocierea de acorduri comerciale din noua generație	69
3.2. Parteneriatul transatlantic pentru comerț și investiții (TTIP)	74
3.2.1. TTIP, cadrul pentru consolidarea relației de cooperare dintre UE și SUA	74
3.2.2. Argumente în favoarea TTIP	75
3.2.3. Argumente contra TTIP	78
3.2.4. Parteneriatul transatlantic în date	80
3.2.5. Concluzii	81
Bibliografie	82
3.3. Acordul Uniunea Europeană-China în domeniul investițiilor	83
3.3.1. Primul acord bilateral de sine stătător, negociat de UE în materia investițiilor reciproce	83
3.3.2. Context și oportunitate	84
3.3.3. Obiective, puncte-cheie și clauze problematice în negocierea Acordului bilateral de investiții dintre UE și China	86
3.3.3.1. Obiective	86
3.3.3.2. Puncte-cheie de soluționat	87
3.3.4. Clauze problematice în negociere	88
3.3.5. Concluzii	90
Bibliografie	91
3.4. Acordul UE-Mercosur	92
3.4.1. Piedici în calea schimbului de oferte de acces pe piață	92
3.4.2. Brazilia, principalul partener comercial al UE din cadrul Mercosur	93

3.4.3. Succint comentariu privind Argentina și lupta acesteia cu „fondurile-vultur”	95
3.4.4. Venezuela, în afara negocierilor acordului de liber schimb UE-Mercosur	96
3.4.5. Concluzii	98
Bibliografie	99
3.5. Comentarii privind acordurile încheiate de UE cu Canada și Coreea de Sud	100
3.5.1. Acordul economic și comercial cuprinzător UE-Canada (CETA)	100
Bibliografie	105
3.5.2. Acordul de Liber Schimb UE – Coreea de Sud	106
Bibliografie	110
Capitolul 4	
Participarea UE și a României la rețelele globale de producție	
4.1. Principalele tendințe ale comerțului cu bunuri al României	111
4.2. Specializarea verticală – concept, mecanisme și determinanți	118
4.3. Măsurarea gradului de specializare pe verticală cu ajutorul bazei de date privind comerțul cu valoare adăugată (TVA)	121
4.3.1. Trecere în revistă a literaturii de specialitate privind specializarea pe verticală în comerțul UE	121
4.3.2. Principalii indicatori ai TVA	122
4.3.3. Indicii de specializare pe verticală la nivelul UE și României	123
Bibliografie	126
Concluzii	129
Notă	141
Anexe	142

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară

6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare.
Convergență reală și nominal

Tema de cercetare:

6.5.13. Provocări ale politicilor sociale și economice în țările Europei Centrale și de Est

Coordonator: drd. Ionela Bălțătescu

Colectiv de autori: drd. Ionela Bălțătescu; George Cornel Dumitrescu; Emilia Bălan;
Odette Andreea Marinache; Mariana Camelia; Țăranu;
Alexandra Rusu – asist. cercet.

CUPRINS

Introducere	3
Capitolul 1	4
Problema inegalității veniturilor și politicile redistributive	4
1.1. Problema inegalității veniturilor în țările ECE	4
1.2. Cauzele inegalităților și politicile redistributive	9
Bibliografie	15

Capitolul 2	17
Rolul politicilor comunitare în domeniul ocupării forței de muncă și al protecției sociale în țările ECE	17
2.1. Reglementări legislative și strategii europene privind politicile sociale	17
2.2. Politici privind piața muncii în țările din Europa Centrală și de Est	20
2.3. Instrumente și programe comunitare pentru ocuparea forței de muncă și protecție socială	25
2.4. Piața muncii și protecția socială în țările central și est europene - de la Strategia Lisabona la Strategia Europa:2020	28
2.5. Protecția socială.....	32
Bibliografie.....	36
Capitolul 3	38
3.1. Republica Cehă	38
3.2. Slovacia	42
3.3. Polonia	50
3.4. Ungaria	53
3.5. Slovenia	60
3.6. Țările Baltice	76
3.7. România	93
3.8. Bulgaria	97
Bibliografie.....	106
Concluzii	108

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară

6.6. Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării economiilor și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor economico-sociale și sistemelor instituționale

Tema de cercetare:

6.6.8. Uniunea Bancară: O nouă dimensiune a guvernantei economice a Uniunii Europene.

Coordonator: dr. Petre Prisecaru

Colectiv de autori: dr. Petre Prisecaru; dr. Andreea Drăgoi; dr. Alina Dumitrescu;
dr. Paul Calanter; Mariana Papatulică

CUPRINS

Capitolul 1

Progresele realizate în ultimele 12 luni în direcția creării

Uniunii Bancare Europene	1
1.1. Mecanismul Unic de Supraveghere.	1
1.2. Analiza calității activelor și testele de stres	4
1.3. Mecanismul Unic de Rezoluție	8
1.4. Armonizarea schemelor de garantare a depozitelor	12

1.5. Opinii și concluzii privind realizarea uniunii bancare	17
Capitolul 2	
Analiza dinamicii și schimbărilor în politica ajutorului de stat a UE și a implicațiilor sale pentru domeniul bancar	26
2.1. Politica ajutoarelor de stat în UE. Scurtă definire, obiective, reorientări în contextul crizei economice și financiare internaționale	26
2.1.1. Politica ajutoarelor de stat – garantul minimizării intervenției statului în economie	26
2.1.2. Obiective generale ale controlului acordării de ajutoare de stat în UE: ajutoare de stat mai puține și mai bine orientate	28
2.1.3. Ajutoarele de stat și criza economică și financiară internațională – reorientarea unui sistem	29
2.2. Ajutoarele de stat – instrument de asigurare a stabilității și sustenabilității sectorului financiar – bancar din Uniunea Europeană	30
2.2.1. Reforma cadrului legislativ al ajutoarelor de stat în contextul crizei economice și financiare internaționale – pilon fundamental pentru stabilizarea sectorului bancar comunitar	30
2.2.2. Tipuri de ajutoare de stat acordate pentru susținerea băncilor și instituțiilor financiare din UE afectate de criză	32
2.2.2.1. Ajutoare de stat pentru salvarea băncilor	32
2.2.2.2. Ajutoare de stat pentru restructurarea băncilor	33
2.2.2.3. Garanțiile	34
2.3. Cauționarea externă sau ajutoarele de stat acordate în statele membre pentru salvarea și restructurarea instituțiilor financiar-bancare aflate în dificultate	35
2.3.1. Ponderea ajutoarelor de stat acordate pentru salvarea și restructurarea sectorului financiar-bancar în totalul ajutoarelor de stat acordate în statele membre	36
2.3.2. Subvenționarea sectorului financiar-bancar prin ajutoare de stat în perioada 2009 -2014 – „istoria unui succes”?	37

2.4. Implicații ale noii paradigme de reglementare a ajutoarelor de stat acordate sectorului financiar-bancar asupra arhitecturii Uniunii Bancare	38
2.4.1. Realizarea uniunii bancare - implicații privind ajutoarele de stat	39
2.4.2. Ajutoarele de stat și rolul lor în reforma structurală a sectorului bancar european	41
2.5. Concluzii	45
Capitolul 3	
Uniunea bancară și statele din zona non-euro	49
3.1. Introducere	49
3.2. Impactul Uniunii bancare asupra zonei-non-euro	50
3.2.1. Impactul Mecanismul Unic de Supraveghere (SSM) asupra statelor din zona non-euro	50
3.2.2. Pozițiile oficialilor din statele din zona non-euro privind uniunea bancară	52
3.2.3. Avantajele și dezavantajele uniunii bancare pentru statele non-euro	55
3.3. Integrarea statelor din zona non-euro în uniunea bancară și riscurile majore ale sistemului bancar al UE	57
3.4. Concluzii	64
Capitolul 4	
Politica principalelor bănci centrale și instrumentele utilizate	69
4.1. Introducere	69
4.2. Banca Centrală Europeană (BCE)	69
4.2.1. Obiectivul politicii BCE	70
4.2.2. Deciziile de politică monetară	70
4.2.3. Instrumentele utilizate	71
4.2.3.1. Operațiuni pe piața monetară	71
4.2.3.2. Facilități permanente	71

4.2.3.3. Rezervele minime obligatorii pentru instituțiile de credit	72
4.2.4 Politici adoptate în urma crizei economice	72
4.3. Federal Reserve	74
4.3.1. Obiective pe termen lung și strategia privind politica Federal Reserve	74
4.3.2. Instrumentele politicii	75
4.3.2.1. Operațiuni pe piața monetară	75
4.3.2.2. Rata de actualizare	75
4.3.2.3. Rezerve minime obligatorii	76
4.3.2.4. Dobânzi pe soldurile rezervelor obligatorii și balanțele excedentare	76
4.3.2.5. Acorduri „reverse repo” (Overnight Reverse Repurchase Agreements)	77
4.3.2.6. Depozite la termen	77
4.3.3. Politici adoptate în urma crizei economice	78
4.4. Banca Populară a Chinei	80
4.4.1. Instrumente indirecte bazate pe prețuri	81
4.4.1.1. Dobânzile la creditare și la depozit ale Băncii Populare a Chinei	81
4.4.1.2. Rezerve minime obligatorii	81
4.4.1.3. Operațiunile pe piața monetară	82
4.4.2. Instrumente directe bazate pe criteriul cantității	82
4.4.2.1. Orientare oficială	82
4.4.2.2. Creditarea directă a Băncii Populare a Chinei	82
4.4.3. Politici adoptate în urma crizei economice	83
4.5. Banca Japoniei	84
4.5.1. Stabilitatea prețurilor și „ținta de 2% privind stabilitatea prețurilor”	84
4.5.2. Politica monetară și operațiunile pe piața monetară	85

4.5.3. Reuniunile de Politică Monetară	85
4.5.4. Politici adoptate în urma crizei economice	85
4.6. Concluzii	87
Capitolul 5	
România și Uniunea Bancară	89
5.1. Sistemul bancar din România	89
5.1.1. Situația generală a sistemului bancar din România	89
5.1.2. Supravegherea instituțiilor de credit de către BNR	91
5.1.3. Clasamentul sau ierarhia băncilor în România	93
5.1.4. Vulnerabilitățile și riscurile sistemului bancar românesc	93
5.1.5. Băncile românești și testele de stres	96
5.2. Participarea României la uniunea bancară	97

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară

**6.7. Dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor de prognoză economică și socială.
Modele, scenarii, analize numerice și calitative**

Tema de cercetare:

*6.7.17. Piețele principalelor produse alimentare: simularea evoluțiilor acestora în baza
modelului AGMEMOD. Studiu de caz România*

Coordonator: dr. Manuela Unguru

Colectiv de autori: dr. Manuela Unguru; Răzvan Voinescu; Cristian Moisoiu;
Radu Gheorghiu

CUPRINS

Introducere	5
Exploatațiile agricole din România comparativ cu UE	6
1. Tabloul exploatațiilor agricole aflate de recensământul agricol	6
Dimensiunea exploatațiilor agricole	6
Specializarea exploatațiilor agricole	10
Înzestrarea CU capital a exploatațiilor agricole. Accesul la tehnologie	12

Forța de muncă	14
Productivitatea	16
Aspecte relevante de analiza RICA	16
Veniturile fermelor	17
Factorii de producție	21
2. Modelele de tip AGMEMOD	24
Context	24
Cadre de modelare	24
Avantaje și dezavantaje	28
3. Modelul AGMEMOD pentru România	28
Ecuatiile modelului	29
Actualizarea bazei de date	30
Validarea bazei de date	30
Reestimarea ecuațiilor	31
Culturi arabile	31
Animale și produse animaliere	32
Lapte și produse lactate	33
Prețurile	34
4. Tendințele pe piețelor agroalimentare la orizont 2020 prin prisma modelului AGMEMOD	35
Ipotezele modelului	35
Scenarii pentru măsurile politicii agricole	36
Modificări structurale evidențiate de proiecțiile modelului	39
Cereale	39
Carne	40
Lapte și produse din lapte	41
Bibliografie	43

5. Direcții viitoare de dezvoltare a modelului AGMEMOD.	
Potențialul de plante energetice	45
Plantele energetice în politicile europene	45
Potențialul României de plante energetice	47
Argumente în favoarea culturilor de plante energetice	49
Dezavantaje ale culturilor de plante energetice	50
Concluzii	51
Bibliografie	52
6. Tehnologii emergente în agricultură. O analiză semantică a știrilor relevante	52
Introducere	52
Analiza semantică a știrilor tehnologice pentru domeniul generic „Agricultură” .	54
Etapile metodologiei de analiză	54
Constituirea corpusului de știri	55
Dezvoltarea scenariului semantic	56
Disponerea termenilor cu potențial de semnalare a unor tehnologii emergente	57
Extragerea textelor care conțin cuvinte menite din câmpurile cheie din domeniile de interes	58
Analiza știrilor socioeconomice termenilor specifici și selectarea celor relevante .	59
Rezultatele analizei semantice a tehnologiilor aplicabile domeniului „Agricultură – Alimente – Băuturi”. Domeniul și tehnologiile relevante	59
Domenii ICT și automatizări	60
Biologie	80
Paradigme	88
Bibliografie	98
7. Anexe	100
Anexa 1: Raportul final al modelului AGMEMOD pentru România în GAMS	100
Anexa 2: Dicționar de tehnologii emergente	101

Figuri și tabele

Figura 1: Evoluția suprafeței medii a unei exploatații agricole în perioada 2005-2010 (ha)	7
Figura 2: Specializarea exploatațiilor agricole în România, 2010 (pondere număr de exploatații/categorie de specializare în total număr exploatații)	11
Figura 3: Producția agricolă a exploatațiilor agricole	18
Figura 4: Productivitatea exploatațiilor agricole (FNVA/AWU)	20
Figura 5: Venit net pe exploatație familială (euro)	20
Figura 6: Venitul net pe exploatație familială în unități de muncă familială	20
Figura 7: Plăți decuplate (euro)	21
Figura 8: Total active (euro)	22
Figura 9: Media capitalului exploatațiilor (euro)	22
Figura 10: Ponderea investițiilor nete în capital fermei (%)	23
Figura 11: Echipamente (euro)	23
Figura 12: Structura generală a modelului AGMEMOD	26
Figura 13: Interdependențele modelului	26
Figura 14: Modul de operare și pașii în modelul AGMEMOD	27
Figura 15: Crearea unui scenariu al modelului AGMEMOD	35
Figura 16: Alocarea pragurilor naționale pentru sprijin direct în agricultură	37
Figura 17: Tipurile de măsuri și sprijin finanțate prin pilonul 1 al PAC	38
Figura 18: Modificarea consumului de carne, kg/pc, 2005-2020	40
Figura 19: Modificarea consumului de carne, kg/pc, 2005-2020	41
Figura 20: Randamentul producției de lapte, 2005 și 2020	41
Figura 21: Consumul de unt, kg/pc, 2005 și 2020	41
Figura 22: Procese de conversie a biomasei	46
Figura 23: Ciclul de viață al tehnologiilor	53

Figura 24: Etapele construcției unui scenariu de evoluție tehnologică prin analiza semantică a știrilor relevante	55
Figura 25: Domeniile scenariului semantic	57
Figura 26: Dezvoltarea dicționarului cu ajutorul programului Tropes	57
Figura 27: Termeni cu potențial de semnalare a unor tehnologii emergente în domeniul „Agro” (exemplu 1)	58
Figura 28: Termeni cu potențial de semnalare a unor tehnologii emergente în domeniul „Food” (exemplu 2)	58
Figura 29: Vizualizarea statistică a unui termen	59
Figura 30: Termeni relaționați câmpului semantic „Robots” (454 ocurențe)	64
Figura 31: Termeni relaționați câmpului semantic „Drone” (362 ocurențe)	68
Figura 32: Termeni relaționați câmpului semantic „Radar” (106 ocurențe)	69
Figura 33: Termeni relaționați câmpului semantic „Satellite data” (78 ocurențe)	70
Figura 34: Termeni relaționați câmpului semantic „Sensor” (464 ocurențe)	76
Figura 35: Termeni relaționați câmpului semantic „RFID” (11 ocurențe)	76
Figura 36: Termeni relaționați câmpului semantic „Biometrics” (20 ocurențe)	78
Figura 37: Termeni relaționați câmpului semantic „GMO” (105 ocurențe)	82
Figura 38: Termenii relaționați câmpului semantic „Genetically designed food” (42 ocurențe)	82
Figura 39: Termenii relaționați câmpului semantic „In vitro meat” (25 ocurențe)	83
Figura 40: Biologie sintetică	88
Figura 41: Termenii relaționați câmpului semantic „Urban farming” (107 ocurențe) ..	90
Figura 42: Termenii relaționați câmpului semantic „Vertical farming” (75 ocurențe) ..	90
Figura 43: Termenii relaționați câmpului semantic „Hydroponics” (97 ocurențe)	93
Figura 44: Termenii relaționați câmpului semantic „Indoor farming” (12 ocurențe) ...	93
Figura 45: Termenii relaționați câmpului semantic „Precision farming” (32 ocurențe)	95
Figura 46: Termenii relaționați câmpului semantic „Drip irrigation” (13 ocurențe)	96

Tabel 1: Exploatațiile agricole după dimensiune, 2010 (număr de exploatații/clasă de mărime)	7
Tabel 2: Exploatațiile agricole după dimensiune, 2010 (suprafață utilizată în hectare/clasă de mărime)	8
Tabel 3: Exploatațiile agricole după dimensiune, 2010 (output standard în hectare/clasă de mărime)	9
Tabel 4: Specializarea exploatațiilor agricole, 2010 (număr de exploatații/categorii de calizare)	10
Tabel 5: Specializarea exploatațiilor agricole, 2010 (număr de exploatații/categorii de calizare)	10
Tabel 6: Suprafețele agricole irigabile pe clase de mărime, 2010 (hectare)	11
Tabel 7: Suprafețele agricole irigate în medie, în ultimii trei ani pe clase de mărime, 2010 (hectare)	13
Tabel 8: Forța de muncă din exploatațiile agricole, 2010 (persoane)	14
Tabel 9: Forța de muncă din exploatațiile agricole, 2010 (unități anuale de muncă)	15
Tabel 10: Ecuațiile comportamentale din submodelul Cultură de cereale	24
Tabel 11: Ecuațiile comportamentale din submodelul Cultură de rapiță	24
Tabel 11: Ecuațiile comportamentale din submodelul Animale și produse animale	29
Tabel 12: Submodel Produse lactate	29
Tabel 13: Indicatori statistici privind cultura de rapiță în România	29
Tabel 14: Câmpuri semantice și tehnologii în domeniile Agricultură, Alimente și Băuturi	48
Tabel 15: Roboți „Agro” (AgBots)	59
Tabel 16: Drone pentru agricultură	60
Tabel 17: Imagini radar (radar images)	64
Tabel 18: Senzori pentru culturi	68
Tabel 19: Echipamente biometrice pentru animale	70
Tabel 20: Cloud pentru agricultură	77
Tabel 21: Sisteme integrate (swarm)	78

Tabel 22: Alimente proiectate genetic (genetically designed food)	79
Tabel 23: Carne „in vitro”/cultivată	80
Tabel 24: Biologie sintetică	82
Tabel 25: Agricultură pe verticală	83
Tabel 26: Agricultură de interior (indoor farming)	88
Tabel 27: Agricultură de precizie	90
Tabel 28: Tehnologii de precizie în creșterea animalelor (Precision Livestock Farming)	96

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară

6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România

Tema de cercetare:

*6.8.6. Uniunea Europeană: Dezvoltarea rurală, factor de minimizare
a disparităților regionale*

Coordonator: dr. Andreea Drăgoi

Colectiv de autori: Emilia Bălan; drd. Ana-Cristina Bâlgăr; dr. Mihai Bratu;
dr. Virginia Câmpeanu; dr. Andreea Drăgoi; dr. Lucia Iordache;
Nela Miru

CUPRINS

Capitolul I

Argument privind convergența obiectivelor politicii de dezvoltare rurală cu cele ale politicii de dezvoltare regională în UE -28	1
I.1. Contribuția Politicii Agricole Comune la impulsionarea dezvoltării rurale în Uniunea Europeană	1
I.2. Prioritățile noului cadru de finanțare 2014 -2020	3

I.3. Analiză a convergenței obiectivelor Politicii de Dezvoltare Rurală cu cele ale Politicii de Dezvoltare Regională	5
---	---

Capitolul II

Impulsionarea dezvoltării zonelor rurale în România în contextul politicii de dezvoltare rurală a UE	12
II.1. Analiza comparativă a caracteristicilor și importanței regiunilor predominant rurale din România, Uniunea Europeană și statele membre	12
II.2. Politica de dezvoltare rurală a Uniunii Europene, factor de dezvoltare a regiunilor predominant rurale și de reducere a decalajelor intra-europene ..	21
II.2.1. Politica Agricolă în Uniunea Europeană	21
II.2.2. Reformele PAC – impactul asupra reorientării politicii de dezvoltare rurală	23
II.2.3. Întărirea politicii de dezvoltare rurală înainte de extinderea spre Est a Uniunii Europene	27
II.3. Strategia națională de dezvoltare rurală	35
II.3.1. Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 - 2013	35
II.3.2. Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020	36
II.4. Impactul Reformei PAC pentru ciclul financiar 2014-2020 asupra României: avantaje și dezavantaje	37

Capitolul III

Privire de ansamblu asupra politicii de dezvoltare regională în UE. Obiective și direcții de acțiune în noul cadru de finanțare 2014-2020	41
III.1. Politica de Dezvoltare Regională a UE – scurt istoric	41
III.2. „Lecții învățate” în contextul de finanțare 2007 – 2013	42
III.3. Reforma politicii de dezvoltare regională și Strategia Europa 2020	46
O Politică de Dezvoltare Regională reformată pentru atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020	46

III.4. Obiective și direcții de acțiune ale politicii de dezvoltare regională în noul Cadru de Finanțare 2014 -2020	48
III.5. Abordări strategice ale Politicii de Dezvoltare Regională și contribuția lor la atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020	50
III.5.1. Abordare strategică privind reducerea emisiilor de carbon	50
III.5.2. Strategiile de specializare inteligentă	50
III.5.3. Instrumentele de Finanțare ale Politicii de Dezvoltare Regională: sprijin pentru ocupare și incluziune socială	51
Capitolul IV	
Decalaje privind dezvoltarea regională între statele membre ale UE	52
IV.1. Creșterea disparităților economice, sociale și teritoriale în contextul crizei economice din Uniunea Europeană	52
IV.1.1. Criza a suspendat procesul de reducere a disparităților regionale, în ceea ce privește performanța economică și standardele de viață	53
IV.1.2. Șomajul, sărăcia și excluderea socială au crescut ca urmare a crizei economice	57
IV.2. Impactul utilizării fondurilor alocate Politicii de Coeziune a UE pentru a atenua efectele crizei economice	59
IV.2.1. Creșterea eficienței în finanțarea proiectelor de dezvoltare regională prin Politica de Coeziune a Uniunii Europene	60
IV.2.2. În perioada 2007 – 2013, au fost alocate fonduri record prin Politica de Coeziune, în contextul lărgirii UE și al crizei economice	60
IV.3. Provocările pentru finanțarea programelor Politicii de Coeziune a UE, în perioada 2014 – 2020, în vederea reducerii disparităților regionale	62
Capitolul V	
Agricultura sustenabilă – factor de impulsionare al dezvoltării regionale în România .	65
V.1. Conceptul de agricultură sustenabilă	65
V.2. Teritoriu, structura regională și populația României	67
V.3. Rolul agriculturii în economia României	69

V.3.1. Ponderea agriculturii în produsului intern brut	69
V.3.2. Valoarea adăugată brută din agricultură în România	70
V.3.3. Investițiile din agricultura românească	71
V.3.4. Forța de muncă implicată în agricultură	72
V.4. Economia regiunilor	73
V.4.1. Produsul intern brut regional și ponderea agriculturii	73
V.4.2. Nivelul de dezvoltare al regiunilor din România	74
V.4.3. Valoarea adăugată brută din agricultură	76
V.4.4. Populația ocupată din agricultură pe regiuni de dezvoltare	77
V.5. Veniturile agricultorilor pe zone de dezvoltare regionale	78
V.5.1. Agricultura regională	80
V.5.2. Producția agricolă	82
V.6. Sectorul zootehnic	86
V.7. Industria alimentară	88
V.8. Strategii guvernamentale de eficientizare a agriculturii, a orientării acesteia spre sustenabilitate și dezvoltare regională	91

Capitol VI

Impactul programelor de dezvoltare rurală din statele membre asupra reducerii decalajelor de dezvoltare regională pe ansamblul UE	97
VI.1. Contribuția politicii de dezvoltare rurală la reducerea disparităților de dezvoltare regională: programe pentru incluziune socială, reducerea sărăciei, creșterea competitivității economice a regiunilor rurale	97
VI.2. Programele de dezvoltare rurală ale statelor membre - privire de ansamblu UE-28	99
VI.3. Studiu de caz: Programele de dezvoltare rurală în Franța: obiective și alocări financiare în perioada 2007 -2013	100
VI.4. Contribuția LEADER la reducerea disparităților de dezvoltare regională în perioada 2007 -2013	103

VI.4.1. Contribuția programelor de dezvoltare rurală la sprijinirea dezvoltării regionale prin investiții destinate tinerilor fermieri din UE	104
VI.4.2. Dezvoltare la nivel regional de tip bottom-up	105
VI.5. Concluzii privind creșterea dezvoltării regionale prin programele de dezvoltare rurală	111
VI.5.1. Implicații ale abordării de tip bottom-up prin programele LEADER	111
VI.5.2. Programele de dezvoltare rurală și creșterea incluziunii sociale	112
VI.5.3. Sărăcia în zonele rurale	113
Capitolul VII	
Concluzii	116
Bibliografie	127
Anexe	132
Anexa 1: Cadru financiar pentru perioada 2014 – 2020, alocări pe principalele politici comune	133
Anexa 2: UE – 28 - Bugetul alocat agriculturii și dezvoltării rurale pentru îndeplinirea obiectivelor din Strategia Europa 2020	136
Anexa 3: Fondurile alocate politicii regionale și de coeziune	136
Anexa 4: Contribuția Comisiei Europene pentru dezvoltarea regională în fiecare stat membru, în perioada 2007 -2013 (%)	137
Anexa 5: Finanțarea dezvoltării regionale în România – Programul Operațional "Asistență Tehnică"	138
Anexa 6: Programul Operațional Regional	139
Anexa 7: Alocări bugetare prin ESIF în statele membre UE- 27 în perioada 2014- 2020 (milioane euro)	140
Lista casetelor	
Caseta II 1. Elementele de reformă a Noii Politici Agricole Comune	28
Caseta VI 1 Studiu de caz: Program de dezvoltare rurală cu contribuție în dezvoltarea regională	99

Caseta VI 2 Studiu de caz: Programul de dezvoltare a întreprinderilor adresat tinerilor antreprenori din Suedia rurală	104
Caseta VI 3 Studiu de caz LEADER: Coordonarea îngrijirii la domiciliu în mediul rural	110
Listă figuri	
Figura I 1 Evoluția Politicii Agricole Comune – etape și obiective	2
Figura I 2 Priorități ale dezvoltării rurale în UE - 28 în perioada 2014 -2020	4
Figura I 3 Convergența obiectivelor de dezvoltare rurală și a celor de dezvoltare regională în cadrul de finanțare 2007 – 2013 (milioane de euro, la prețurile din 2007)	6
Figura I 4: Obiective din programele de dezvoltare rurală ale SM care pot contribui la dezvoltarea regională	9
Figura I 5. Direcții de dezvoltare ale PAC în perioada 2014-2020 care pot contribui la reducerea decalajelor interregionale	10
Figura III 1. Etape istorice ale Politicii de Dezvoltare Regională în UE	42
Figura III 2. Probleme ale finanțării Politicii de Dezvoltare Regională în perioada 2007 –2013	44
Figura III 3. Elemente principale ale reformei Politicii de Dezvoltare Regională și congruența lor cu obiectivele Strategiei Europa 2020	47
Figura V 1: Sistemul alternativ al unei ferme agricole	66
Figura VI 1: Avantaje și dezavantaje ale modelului bazat pe descentralizare competenței în dezvoltarea regională	106
Figura VI 2. Avantaje și dezavantaje ale modelului bazat pe descentralizare competenței de selecție a proiectelor și efectuarea plăților	107
Figura VI 3 Avantaje și dezavantaje ale modelului bazat pe descentralizarea aprobării proiectelor	109
Figura VI 4 Contribuția programelor de dezvoltare rurală din cadrul la strategiile de dezvoltare regională - implicații pentru România	111
Listă grafice	
Graficul II 1. Comparații între evoluția suprafeței arabile în România și UE, 1961-2013	14

Graficul II 2. Evoluția populației rurale în România și UE, 1961-2013	15
Grafic III 1. Obiective în cadrul Politicii de Dezvoltare Regională în perioada 2014 -2020 (% din bugetul total)	49
Grafic IV 1 Acoperirea NGA pe tipuri de zone (urban/rural), la sfârșitul anului 2011 (% din total gospodării, în fiecare tip de zonă)	56
Grafic IV 2 Ponderea populației care trăiește în lipsuri materiale severe, în orașe și zone rurale, în 2008 și 2012	58
Grafic V 1: Ponderea valorii adăugate brute din agricultură	71
Grafic V 2: Contribuția agriculturii la formarea valorii adăugate brute	77
Grafic V 3: Evoluția veniturilor totale medii lunare ale agricultorilor	79
Grafic V 4: Distribuția principalelor culturi de câmp și a legumelor	83
Grafic V 5: Distribuția principalelor culturi de câmp și a legumelor	84
Grafic VI 1: Distribuția pe axe a cheltuieli totale cu PDR în UE-28 în perioada 2007-2013	100
Grafic VI 2: Distribuția pe axe a cheltuielilor totale cu PDR în Franța în perioada 2007-2013	101
Grafic VI 3: Axa 1 – Progresele înregistrate în Franța până în 2012 versus obiective propușe pentru perioada 2007-2013	102
Grafic VI 4: Axa 3 - Rezultatele obținute în Franța până în anul 2013, în comparație cu obiectivele pentru perioada 2007-2013	103
Listă Tabele	
Tabel II 1. Importanța zonelor rurale în România comparativ cu UE-27, UE-15 și UE-N12 (noile state membre), funcție de teritoriu și populație (în % din total în 2010)	13
Tabel II 2. Importanța zonelor rurale în România comparativ cu UE-27, funcție de VAB și locuri de muncă (în % din total în 2010)	16
Tabel II 3. România, evoluția producției agricole și a valorii adăugate brute	17
Tabel II 4. Dezvoltarea economică a sectorului agricol (primar) din UE-27 în 2012	17
Tabel II 5 Dezvoltarea economică a sectoarelor neagricole în statele membre UE-27, 2012	18

Tabel II 6. PIB/ locuitor în UE-27 și statele membre, 2005-2010	20
Tabel II 7. Sistemul degresiv și de modulare. Reducere procentuală din plățile directe	29
Tabel II 8 Avantaje ale Reformei PAC pentru România în perioada 2014-2020	38
Tabel II 9 Dezavantaje pentru România în baza Reformei PAC pentru 2014-2020	39
Tabel IV 1 Modificări ale PIB pe locuitor, productivității și ratei de ocupare a forței de muncă, pe tipologia urban-rural, în perioadele 2000 - 2008 și 2008 – 2011	55
Tabel IV 2 Rata șomajului în regiunile UE-28, între 2000 și 2013	57
Tabel V 1 Ponderea agriculturii, silviculturii și pisciculturii în produsul intern brut al României, în perioada 1995 – 2014	69
Tabel V 2 Investițiile nete din agricultură și ponderea lor în totalul investițiilor	71
Tabel V 3 Populația ocupată în agricultură și ponderea ei	73
Tabel V 4 Produsul intern brut regional	74
Tabel V 5 Produsul intern brut regional pe locuitor	75
Tabel V 6 Populația ocupată din agricultura României,.....	78
Tabel V 7 Suprafața agricolă teritorială după modul de folosință, în 2013	81
Tabel V 8 Principalele culturi de câmp din punct de vedere al suprafeței cultivate și a producției, la nivel regional, în perioada 2010 - 2013	85
Tabel V 9 Structura efectivelor de animale, pe principale categorii,	87

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

**6.3. Capitalul uman. Dezvoltarea economică bazată pe cunoaștere,
inovare și inteligență**

Tema de cercetare:

6.3.8. Incluziune socială și economie socială

Coordonator: Sorin Cace

Colectiv de autori: dr. Sorin Cace; dr. Simona Stănescu; dr. Cristina Tomescu;
dr. Adriana Neguț; dr. Alexandra Gheondea Eladi;
dr. Iulian Stănescu; dr. Eugen Glăvan; dr. Flavius Mihalache;
Luminița Ionescu

CUPRINS

I. Rezumat	4
II. Evaluarea politicilor sociale de incluziune a romilor	5
II.1. Sănătatea	5
II.2. Locuirea	18
II.3. Concluzii și recomandări	30
III. Cadrul teoretic de cercetare a statului bunăstării	34

III.1. Scurt istoric al statului bunăstării	34
III.2. Tipologii ale statului bunăstării	39
III.3. Concepte relevante pentru analiza statului bunăstării	42
IV. Economia socială si integrarea socială a romilor	55
IV.1. Introducere.....	55
IV.2. Valențele sociale al economiei sociale și rolul ei în incluziunea socială a romilor	56
IV.3. Politici sociale adresate romilor	59
IV.4. Economia socială și dezvoltarea comunităților de romi	64
IV.5. Best practice în proiecte de economie sociala destinate romilor	67
IV.5. Concluzii și recomandări	70
V. Riscul de excluziune socială în rândul persoanelor ocupate	72
V.1. Introducere	72
V.2. Definiții ale excluziunii sociale	73
V.3. Incluziunea socială – obiectiv european	75
V.4. Riscul de excluziune socială în rândul persoanelor ocupate	78
V.5. Concluzii	83
VI. Absorbția Fondurilor Structurale în perioada 2007-2013. Lecții învățate privind Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane.	85
VI.1. Introducere	85
VI.2. Administrarea Fondurilor Structurale în România	88
VI.3. Evaluarea și monitorizarea	89
VI.4. Concluzii	94
Anexa 1. Ghid interviu pentru Manageri de Proiect	96
Anexa 2. Ghid de interviu pentru reprezentanții Organismelor Intermediare	98
VII. Suportul public privind cheltuielile sociale	99

VII.1. Introducere	99
VII.2. Metodologie	100
VII.3. Statul social și funcțiile sale	100
VII.4. Atitudini și reprezentări ale românilor față de rolul statului	103
VII.5. Concluzii	114
VIII. Incluziunea socială în mediul rural	116
VIII.1. Introducere	116
VIII.2. Situația mediului rural românesc	117
VIII.3. Concluzii	122
IX. Categori de populație rurală vulnerabilă pe piața muncii	125
IX.1. Introducere și metodologie.....	125
IX.2. Situația ocupării în mediul rural	126
IX.3. Categori vulnerabile de populație rurală pe piața muncii	130
IX.4. Concluzii	133
X. Impactul migrației forței de muncă în străinătate asupra rolurilor parentale și asupra copiilor rămași în țară	137
X.1. Introducere și obiective	137
X.2. Impactul migrației în străinătate asupra rolurilor parentale și copiilor rămași acasă	137
X.2 Concluzii	148

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

**6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii
economico-sociale și politice**

Tema de cercetare:

6.11.2. Sociologia românească după 1944

Coordonator: prof. dr. Cătălin Zamfir, m.c. A.R.

Colectiv de autori: prof. dr. Cătălin Zamfir, m.c. A.R.; Iancu Filipescu; Simona Ilie;
Măriuca Iordache; Simona Stănescu; Cătălin Zamfir; Elena Zamfir

CUPRINS

Sociologia românească: 1900-2010
O istorie socială a Sociologiei Românești

Introducere: O analiză sociologică a istoriei sociologiei românești	1
Câteva precizări metodologice:	2
Capitolul 1. O analiză sociologică a sociologiei românești	5
1.1. Sociologia românească în dificilul secol XX	5
1.2. Istoria teoriilor sau istoria socială a sociologiei	6
1.3. Sociologia: instrument al funcționării societății sau al schimbării sociale	7

1.4. 14 faze ale istoriei sociologiei românești	8
1.5. Succesiunea dramatică a generațiilor de sociologi	11
1.6. Dinamica sociologiei: publicistica 1900-2010	12
Partea I. Sociologia românească: 1900 – 1947	16
Capitolul 2. Construcția instituțională și publicistica socială	16
2.1. Publicistica socială în perioada 1900-1947	16
2.2. Debutul sociologiei românești: 1890-1918	17
2.3. Explozia sociologiei: 1919-1943	18
2.4. Programul gustian: sociologia militans	21
2.5. 1944 -1947 – O sociologie eroică: Încotro România?	23
2.5.1. Publicațiile în perioada 1944-1947	23
2.5.2. Programul lui Dimitrie Gusti pentru perioada post-război	25
2.5.3. Un obiectiv global al sociologiei: realizarea unei hărți sociologice a României	26
Cercetarea de la Hodac	28
Cercetarea de la Runc	28
Partea a II-a. Sociologia în perioada comunistă: 1948-1989	30
Capitolul. 3. Noul context: instaurarea și colapsul comunismului	30
Capitolul 4. Sociologia gustiană subterană (1948-1958)	32
4.1. Desființarea sociologiei	32
4.2. Producția sociologică: 1948-1958	34
4.3. Pe ce teme a fost publicistica în această perioadă?	35
Capitolul 5. 1959 – 1965: 7 ani de pregătire a relansării sociologiei	38
5.1. O cută a istoriei favorabilă sociologiei	38
5.2. Relansarea politică a sociologiei: 1959	39
5.3. Resursele relansării sociologiei	40
Institute care au organizat cercetări sociologice	42

5.4. Publicistica în perioada 1959-1965	43
Capitolul 5. 1966-1971: Explozia sociologiei românești	46
5.1. Publicistica sociologică	46
5.2. Dezvoltare instituțională modestă și ezitantă	49
Capitolul 6. 1972-1977 – confuzia politică și ideologică	54
6.1. Soarta instituțiilor cu profil sociologic	54
6.2. Producția sociologică: 1972-1977	57
Capitolul 7. 1978-1989: Cum a supraviețuit sociologia	62
7.1. Producția sociologică: 1978-1989	62
7.2. Fuga de realitatea socială: epistemologie, metodologie, „marea” teorie	63
Capitolul 8. Profilul sociologiei românești în perioada comunistă	64
8.1. Întemeietorii relansării sociologiei românești	64
8.2. Trei surse profesionale ale sociologiei românești în perioada comunistă: „marxismul”, tradiția gustistă și sociologia occidentală	67
8.3. Două paradigme în competiție: sociologia socialistă și sociologia de inspirație gustiană și occidentală, de orientare reformistă	73
8.4. Vocația reformistă a sociologiei românești în perioada comunistă	78
Partea a III-a. Sociologia românească în perioada tranziției	81
Capitolul 9. Tranziția: ce fel de cunoaștere a avut nevoie	81
9.1. 1989: O nouă deschidere pentru România	81
9.2. Ce au crezut mulți sociologi că ar fi rolul lor?	81
9.3. Pentru ce model de schimbare a optat România?	82
9.4. Ce fel de competență avea nevoie programul tranziției?	84
Capitolul 10. Sociologia românească la începutul tranziției	86
10.1. Starea sociologiei românești la începutul lui 1990	86
10.2. Dezvoltarea instituțională a sociologiei	86

10.3. Producția publicistică sociologică: 1990-2010	90
Capitol 11 Asistența socială: o istorie dramatică	92
11.1. Asistența socială în prima jumătate a secolului XX	92
11.2. Asistența socială în regimul socialist	93
11.3. Relansarea asistenței sociale în 1990	94
Partea III-a Teme majore ale sociologiei	99
Capitolul 12. Sat, oraș, sociologie economică	99
12.1. Satul	99
12.2. Industrializare/ întreprindere/ muncă	103
12.3. Sociologia economiei	107
12.4. Orașul	108
Capitolul 13. Sistem politic, alegeri electorale, sondaje de opinie, sociologia tranziției	111
13.1. Analiza sociologică a sistemului politic	111
13.3. Opinie publică: sondaje și anchete	114
13.4. Politicile sociale: funcțiile sociale ale statului	115
13.5. Sociologia românească a tranziției	117
Capitolul 14. România în lume/ în Europa	121
14.1. Geopolitica/ sociologia frontierei, poziția României în contextul internațional	121
14.2. Europa/ Uniunea Europeană	122
Capitolul 15. Calitatea vieții, stil de viață, standard de viață, venituri, consum	124
15.1. Calitatea vieții: umanizarea societății	124
15.2. Consum și venituri	128
Capitolul 16. Schimbare socială/ schimbare social proiectată, viitor	129
16.1. Sociologia schimbării sociale	129

16.2. Paradigma schimbării „de către noi”: sociologia constructivă, sociologia schimbării proiectate	131
16.3. Dezvoltare socială	133
16.4. Știința conducerii	134
16.5. Plan/ proiect/ strategie/ evaluare/ monitorizare/ eficiență	134
16.6. Sociologia viitorului	136
Capitolul 17. Servicii publice: educație, sănătate	138
17.1. Școală, educație, învățământ	138
17.2. Starea de sănătate și sistemul de sănătate	139
Capitolul 18. Servicii publice: educație, sănătate	141
18.1. Școală, educație, învățământ	141
18.2. Starea de sănătate și sistemul de sănătate	142
Capitolul 19. Probleme sociale: copii, tineri, romi, delincvență, corupție	144
19.1. Copiii	144
19.2. Tineretul	145
19.3. Sărăcia	146
19.4. Situația social-economică a populației de romi	151
19.5. Tema etniilor și a relațiilor interetnice	153
19.6. Femei egalitatea de șanse	154
19.7. Sexualitate/ exploatare/ abuz/ homosexualitate	155
19.8. Delincvența	155
Capitolul 20. Cultură, valori, comunicare	157
20.1. Cultura ca temă de analiză și instrument al dezvoltării	157
20.2. Sociologia valorilor	160
20.3. Comunicare	161
20.4. Religie	161
Capitolul 21. Profiluri: comunalitate/ distinctivitate	163

Capitolul 22. 2014: o nouă șansă a sociologiei românești – 9 direcții-ipoteză	168
Anexe 1	170
Anexe 2	174

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale

Tema de cercetare:

6.13.1. Evaluarea politicilor sociale și opțiuni de dezvoltare

Coordonator: prof. dr. Cătălin Zamfir, m.c. A.R.

Colectiv de autori: acad. Cătălin Zamfir, m.c. A.R. ; dr. Daniel Arpinte;
dr. Monica Șerban; dr. Cosmin Briciu; dr. Mihnea Preotesei;
dr. Iulian Stănescu; dr. Cristina Tomescu;
dr. Ștefan Ștefănescu, cerc. asoc.; Ionuț Anghel, asist. cercet.;
Dana Eremia, asist. cercet.;

CUPRINS

Procesul de regionalizare – descentralizare, o analiză pe trei dimensiuni	5
Introducere	5
Ce presupune procesul de regionalizare-descentralizare?	5
Descentralizarea și decalajele de dezvoltare teritoriale.....	13
Perspectiva populației asupra descentralizării	21
Concluzii	26

Bibliografie.....	30
Raționalitatea politicilor, programelor și proiectelor pentru îmbunătățirea situației minorității rome	31
Contextul actual în domeniul politicilor de suport pentru rome	31
Programele continue de îmbunătățire a situației romilor din Sud-Estul Europei	34
Bibliografie.....	44
Politicile sociale din România în contextul priorităților europene privind coeziunea socială	48
Tendințe la nivelul Uniunii Europene în domeniul politicilor sociale	48
Analiza strategiei de utilizare a fondurilor europene pentru domeniul incluziunii sociale	49
Abordare confuză a domeniului asistenței sociale.....	52
Concluzii	53
Bibliografie.....	53
Oportunități vs. dificultăți de integrare pe piața muncii a tinerilor absolvenți din România: șomaj și subocupare	55
Politici și studii de tineret	56
Tinerii absolvenți între șomaj și subocupare	58
Absolvent pe piața muncii	58
Oportunități și dificultăți: absolvenții și piața muncii	62
Bibliografie	65
România - paradoxul unei politici dezvoltate de imigrare în absența imigrării	67
Principalele dezvoltări la nivelul politicii românești de imigrare	68
Discuții și concluzii	75
Bibliografie	76
Politici sociale pentru copii și familii cu copii	77
Introducere	77

Tendințe generale în România – principalele probleme	77
Analize sectoriale – evoluții demografice și din sfera familiei	81
Analize sectoriale – sărăcia copilului	84
Recomandări	89
Bibliografie	92
Analiza politicilor sanitare	97
Creșterea cheltuielilor cu sănătatea în toate sistemele de sănătate	99
Faze ale procesului de elaborare al politicilor publice în sănătate	103
Noul management public. Spargerea monopolului public.	106
Caracteristici ale politicilor de sănătate	107
Capacitatea politicului de a reforma instituțiile	110
Concluzii	114
Opinia populației României privind eficiența unor sisteme naționale de servicii	116
Introducere	116
Notații și aspecte metodologice	116
Evaluarea comparativă a sistemelor publice	118
Opinia unor grupuri țintă	120
Concluzii	123
Bibliografie	125
Sărăcie și dezvoltare comunitară	126
Definirea temei. Obiective propuse	126
Introducere	126
Modernizare- dezvoltare socială. Repere teoretice	127
Dezvoltarea socială în contextul evoluției socioeconomice postcomuniste	128
Restructurare-dezindustrializare în postcomunismul românesc	132
Concluzii	136

Bibliografie 138

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale

Tema de cercetare:

*6.13.2. Standardul de viață al populației din România
Tendințe în intervalul 1990-2013*

Coordonator: dr. Mariana Stanciu

Colectiv de autori: dr. Mariana Stanciu; dr. Adina Mihăilescu; dr. Cristina Humă

CUPRINS

I. Starea socială și factorii cu impact asupra standardului de viață, în intervalul 1990-2013	5
1. Repere demografice	5
2. Copiii din România	8
3. Reducerea masivă a ocupării din România	11
4. Produsul Intern Brut al României ca premisă a creșterii bunăstării generale	18
5. Influențe ale producției agricole asupra PIB-ului României	24
6. România în topul competitivității mondiale	26
7. Dezvoltarea umană în România	27
8. Nevoia de reformă în educație	28

II. Resursele economice ale populației	32
1. Tendințe ale veniturilor. Creșterea inegalităților	32
2. Valoarea netă a posesiunilor populației din România	37
3. Sărăcia din România în context european	38
III. Consumul de bunuri și servicii al populației	43
1. Cheltuielile de consum ale gospodăriilor din România	43
2. Înzestrarea gospodăriilor cu bunuri de folosință îndelungată	50
3. Autoconsum	51
4. Modul de locuire	52
IV. Concluzii	63
I. Accesul populației din România la apa potabilă	73
1. Apa – drept al omului și condiție pentru realizarea altor drepturi umane	73
2. Utilizările apei	75
3. Accesul populației la apă potabilă	77
4. Accesul populației din România la un sistem public de alimentare cu apă potabilă/serviciul public de alimentare cu apă potabilă	80
5. Utilizarea apei de sectorul casnic	81
6. Consumul de apă și sănătatea umană	84
7. Consumul de apă din surse proprii și sănătatea populației din România	86
8. Atitudinea cetățenilor față de calitatea surselor de apă	87
9. Politica în domeniul consumului uman de apă	87
10. Concluzii	88
Bibliografie	90
I. Introducere	93
Capitolul 1. Standardul de viață privit din perspectivă istorică, socioeconomică și legislativă	94
1.1. Standardul de viață privit din perspectivă istorică și socioeconomică	94

Capitolul 2. Minimul de trai, o constantă a activității de cercetare	99
2.1. Minimul de trai analizat în datele Institutului Național de Statistică și în programul de cercetare Diagnoza Calității Vieții din Institutul de Cercetare a Calității Vieții	101
Capitolul 3. Minimul de trai, opțiune de lucru în politicile sociale	103
3.1. Sărăcia în urban (familii de salariați și de pensionari) și tipuri de venituri	104
3.2. Sărăcia în rural - structuri de familii (agricultori, pensionari) și tipuri de venituri	110
II. Concluzii	114
Bibliografie	115
ANEXE	
1. Niveluri minime de trai pentru mediul urban	117
2. Niveluri minime de trai pentru mediul rural	120
3. Structura și valoarea coșului de consum corespunzător minimului de trai decent și de subzistență pentru familia de doi salariați cu doi copii în întreținere, și doi pensionari, din mediul urban, în luna martie 2012	123
4. Structura și valoarea coșului de consum corespunzător minimului de trai decent și de subzistență pentru familia de doi agricultori cu doi copii în întreținere, și doi vârstnici, din mediul rural, în luna martie 2012	124
5. Structura cheltuielilor totale de consum pentru minimul de trai decent de trai la o familie de doi salariați cu doi copii în întreținere, și doi pensionari, din mediul urban (ICCV) comparativ cu consumul mediu lunar al unei familii de salariați și de pensionari (INS), în luna martie 2010	125
6. Structura cheltuielilor totale de consum pentru minimul de trai decent la o familie de doi agricultori cu doi copii în întreținere, din mediul rural (ICCV) comparativ cu consumul mediu lunar al unei familii de agricultori (INS), în luna martie 2010	126
7. Baza de date cu dinamica reală a diferitelor categorii de venituri ale populației în perioada 1989 – 2013	127
7.1. Dinamica reală a salariului mediu net la nivelul economiei naționale în luna octombrie, anii 1989 – 2013 (1989 = 100%)	127

7.2. Dinamica reală a salariului minim în luna octombrie, anii 1989 – 2013 (1989 = 100%)	129
7.3. Dinamica reală a alocației pentru primul și al doilea copil în luna octombrie, anii 1989 – 2013 (1989 = 100%)	131
7.4. Dinamica reală a indemnizației de șomaj în luna octombrie, anii 1991 – 2012 (1991 = 100%)	134
7.5. Pensia minimă de stat 2010 – 2013	136
7.6. VMG după număr de persoane – Legea din 2004	136
7.7. Alocația de susținere a familiei – Legea 61/1993 republicată în 2012	136
7.8. Dinamica reală a pensiei medii nete de asigurări sociale de stat în luna octombrie, anii 1989 – 2013 (1989 = 100%)	137
7.9. Dinamica reală a pensiei medii nete de asigurări sociale de stat din agricultură în luna octombrie, anii 1990 – 2012 (1990=100%)	139
8. Baza de date cu situația diferitelor categorii de venituri ale populației salariate raportate la minimul decent de trai și minimul de subzistență, din mediul urban	141
8.1. Familia monoparentală (1 adult întreținător) cu 1 copil, 1989 – 2000	141
8.2. Familia monoparentală (1 adult întreținător) cu 1 copil, 2001 – 2013	142
8.3. Familia monoparentală (1 adult întreținător) cu 2 copii, 1989 – 2000	143
8.4. Familia monoparentală (1 adult întreținător) cu 2 copii, 2001 – 2013	144
8.5. Familia monoparentală (1 adult întreținător) cu 3 copii, 1989 – 2000	145
8.6. Familia monoparentală (1 adult întreținător) cu 3 copii, 2001 – 2013	146
8.7. Familia de 2 adulți, 1989 – 2000	147
8.8. Familia de 2 adulți, 2001 – 2013	148
8.9. Familia de 2 adulți cu 1 copil în întreținere, 1989 – 2000	149
8.10. Familia de 2 adulți cu 1 copil în întreținere, 2001 – 2013	150
8.11. Familia de 2 adulți cu 2 copii în întreținere, 1989 – 2000	151
8.12. Familia de 2 adulți cu 2 copii în întreținere, 2001 – 2013	152
8.13. Familia de 2 adulți cu 2 copii în întreținere, 1989 – 2000	153

8.14. Familia de 2 adulți cu 2 copii în întreținere, 2001 – 2013	154
8.15. Familia de 2 adulți cu 3 copii în întreținere, 1989 – 2013	155
9. Baza de date cu situația diferitelor categorii de venituri ale populației salariate raportate la minimul decent de trai și minimul de subzistență, din mediul rural	156
9.1. Familia monoparentală (1 adult întreținător) cu 2 copii, 1990 – 2000	156
9.2. Familia monoparentală (1 adult întreținător) cu 2 copii, 2001 – 2013	157
9.3. Familia de 2 adulți, 1990 – 2000	158
9.4. Familia de 2 adulți, 2001 – 2013	159
9.5. Familia de 2 adulți cu 1 copil în întreținere, 1990 – 2000	160
9.6. Familia de 2 adulți cu 1 copil în întreținere, 2001 – 2013	161
9.7. Familia de 2 adulți cu 2 copii în întreținere, 1990 – 2000	162
9.8. Familia de 2 adulți cu 2 copii în întreținere, 2001 – 2013	163
9.9. Familia de 2 adulți cu 3 copii în întreținere, 1990 – 2013	164
10. Baza de date cu situația pensiei de asigurări sociale de stat, raportată la minimul decent de trai și minimul de subzistență al unei familii de pensionari, din mediul urban	165
10.1. Familia constituită din 1 pensionar, 1989 – 2000	165
10.2. Familia constituită din 1 pensionar, 2001 – 2013	166
10.3. Familia constituită din 2 pensionari, 1989 – 2013	167
11. Baza de date cu situația pensiei de asigurări sociale de stat, raportată la minimul decent de trai și minimul de subzistență al unei familii de pensionari, din mediul rural	168
11.1. Familia constituită din 1 pensionar, 1989 – 2000	168
11.2. Familia constituită din 1 pensionar, 2001 – 2012	169
11.3. Familia constituită din 2 pensionari, 1989 – 2012	170

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale

Tema de cercetare:

6.13.3. Dinamica sistemului de asistență socială în România

Coordonator: dr. Elena Zamfir

Colectiv de autori: Elena Zamfir; Daniel Arpinte; Simona Maria Stănescu;
Ciprian Ilie Bădescu; Dan Banciu; Georgiana-Virginia Bonea;
Adina Dragotoiu; Sebastian Fitzek; Livius Manea; Alina Marinoiu;
Adina Mihăilescu; Luminița Ionescu; Lavinia Onica-Chipea;
Mariana Stanciu; Ștefan Corneliu Ștefănescu; Mihaela Alida Tomiță;
Alexandra Vîlcu

CUPRINS

Despre autori	5
Prefață	8
Asistența socială față în față cu societatea riscurilor, din perspectiva politicilor sociale europene	9
Rolul asistenței sociale în societatea modernă: funcții și caracteristici	9
Opțiunile guvernanților în politicile de asistență socială	12

Politicile sociale, ca preocupare a UE	15
Asistența socială, din perspectiva noii legi	24
Dezvoltarea prin programe	27
Asistență de urgență versus asistență specializată	29
Evaluarea politicilor sociale în sistemul de asistență socială	32
Asistența socială ca practică și formare profesională: standarde profesionale, evaluare, monitorizare și supervizare	36
Asistență socială și societatea	36
Perspective de analiză ale sistemului de asistență socială	38
Evaluare, monitorizare și supervizare	39
Instituția monitorizării sistemului național al asistenței sociale	40
Funcțiile monitorizării sistemului de asistență socială	41
Supervizarea în acord cu standardele profesiei și a celor din sistemul specializat al serviciilor	41
De ce este importantă asistența socială	44
Supraincluziunea – cazul beneficiilor pentru persoane cu dizabilități	47
Repere ale profesiei de asistent social	51
Dimensiuni ale cooperării internaționale. Programe academice universitare în domeniul asistenței sociale	54
Analiza evoluției recente a beneficiilor de asistență socială gestionate de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice	55
Introducere	55
Cadrul conceptual	56
Sistemul contributiv versus sistemul non-contributiv	56
Context european	58
Cadrul legal privind asistența socială, în perioada comunistă	59
Cadrul legal privind asistența socială în perioada post-comunistă	60
Construcție instituțională	62

Imagine detaliată a beneficiilor de asistență socială din România	64
Analiza ansamblului prestațiilor sociale gestionate de Ministerul Muncii	72
Concluzii	75
Cadrul normativ al asistenței sociale în România	77
Normele cadru - legi generale ale asistenței sociale în sistemul de drept românesc	77
Legislația specială în domeniul asistenței sociale	81
Politicile publice și rolul asistentului social din România în noua construcție europeană	105
Note introductive privind locul și rolul specialistului de asistență socială în politicile publice	105
Dezbateri teoretice și delimitarea conceptelor	105
Abordări sistemice a politicilor publice	107
Politicile publice și Asistența Socială din România. Exemple de bune practici	110
Concluzii	113
Analiza impactului suportului programelor externe de finanțare pentru dezvoltarea sistemului de asistență socială	114
Dezvoltarea unor servicii slab relevante	116
Impactul FSE pentru dezvoltarea sistemului de asistență socială	116
Concluzii	118
Opinia populației României privind eficiența unor sisteme naționale de servicii	121
Introducere	121
Notații și aspecte metodologice	121
Evaluarea comparativă a sistemelor publice	123
Opinia unor grupuri țintă	125
Concluzii	128
Distribuția riscurilor în societatea românească și efectele sale asupra politicilor de protecție socială	131

Costul de oportunitate al reformei sistemului de protecție și de asistență socială și legea efectului minimizat	131
Câteva precizări conceptuale și metodologice	132
Trei sisteme de protecție socială de intervenție și două opțiuni	133
Distribuția rarității în Occident și în țările postcomuniste	135
Scena și actorii reformării sistemului. Structura inegalitară a protecției sociale în Europa. Cum și cât de mult își protejează statele europene propriile popoare	137
Intervenția statului și legea dublei distribuirii	140
Estimarea prin metoda Monte Carlo a riscului ca o familie să devină săracă	146
Aspecte metodologice	146
Rezultatele simulărilor în cazul familiilor monoparentale ce locuiesc în mediul urban	147
Concluzii parțiale	150
Protecția familiei și a copilului – problemă decisivă pentru sistemul de asistență socială	151
Grupul vulnerabil al familiilor cu copii din România 1989 - 2013	155
Dinamica politicilor sociale	155
Metoda normativă utilizată în ICCV	155
Minimul de trai analizat în datele INS și programul de cercetare „Diagnoza Calității Vieții” din ICCV	159
Măsuri de politică economică și socială luate în intervalul 1989 -2013	161
Dinamica prestațiilor sociale	166
Concluzii	170
Familia monoparentală grup social vulnerabil	179
Familia monoparentală - grup social vulnerabil	179
Persoanele cu dizabilități	190
Introducere	190

Definiția dizabilității ca o categorie administrativă	190
Accesul în categoria administrativă „invaliditate”	192
Accesul în categoria administrativă „dizabilitate” („handicap”)	196
Drepturi conferite în urma accesului în categoriile administrative	198
Concluzii	206
Asistența socială și prevenirea formelor de agresivitate în mediul penitenciar	209
Penitenciarul ca instituție socială totală	209
Semnificații și sensuri ale agresivității în mediul penitenciar	210
Tipuri și forme de agresivitate specifice mediului penitenciar	211
Factori de risc care favorizează agresivitatea în mediul penitenciar	213
Implicarea asistenței sociale în prevenirea și diminuarea agresivității din penitenciare	218
Violența în relația de cuplu: întrebări și răspunsuri	219
Introducere	219
Scopul și locul sociometodologic al prezentului studiu în „corola” de cercetări științifice privind violența în relația de cuplu	219
Scurtă definire a violenței în relația de cuplu	222
Principalii factori favorizanți ai violenței în relația de cuplu	223
Tipologia agresorului	223
Statistica relevantă din România privind cazurile de violență în relația de cuplu și setul legislativ	223
Principalele rezultate ale cercetării	227
Concluzii	228
Probațiunea și asistența socială pentru justiție	230
Considerații introductive	230
Contextul național și European pentru asistența infractorilor	231
Probațiunea, o prezență dinamică în comunitățile locale	235

Asistența socială adresată persoanelor vârstnice din Romania	237
Fenomenul îmbătrânirii populației, nevoile de protecție socială și modelul general al tranziției sănătății	237
Tendințe demografice și rata dependenței de vârstă în UE	239
Venituri și cheltuieli ale persoanelor vârstnice din România	245
Incidența sărăciei în rândurile populației vârstnice din România în context european	252
Protecția socială a persoanelor vârstnice	257
Beneficii și servicii acordate persoanelor vârstnice din România	261
Metoda Coordonării Deschise a sistemelor de pensii din Uniunea Europeană și impactul acesteia asupra asistenței sociale	269
Concluzii	270
Spre o politică socială integrată - necesitatea unor servicii de calitate pentru tinerii cu risc de marginalizare	275
Ce reprezintă o politică socială de incluziune pentru tinerii în dificultate	275
Tineri cu risc de marginalizare: diagnoză, intervenție și schimbare socială	284
Direcții de acțiune pentru integrarea tinerilor cu risc de marginalizare	286
Tinerii postinstituționalizați. nevoi, riscuri și recomandări	288
Introducere	288
Importanța comunităților locale și exemple de bună practică în asistarea tinerilor postinstituționalizați	290
Concluzii	295
Bibliografie	296

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale

Tema de cercetare:

6.13.4. Riscuri sociale și inechități

Coordonator: Manuela Sofia Stănculescu

Colectiv de autori: Manuela Sofia Stănculescu; Simona Ilie; Octav Marcovici;
Monica Marin; Constantin Dan Rădulescu

CUPRINS

- Vol. I -

Cuprins	2
Listă grafice	3
Lista tabele	5
Introducere	6
2. Comunități dezavantajate	7
2.1. Definirea comunităților dezavantajate	7
2.2. Identificarea comunităților dezavantajate	10
2.3. Capacitate financiară și dezvoltare comunitară	19

2.3.1. Introducere	19
2.3.2. Concepte cheie și definiții	19
2.3.3. Metodologie	21
2.3.4. Analiza datelor	22
2.3.4.1. Capacitatea financiară	23
2.3.4.2. Dezvoltarea comunei	26
2.3.5. Concluzii	29
3. Răspunsul politicilor sociale	30
3.1. Politica de tineret din România: 15 ani de la prima evaluare internațională	30
3.1.1. Introducere	30
3.1.2. Obiective	32
3.1.3. Abordarea metodologică	32
3.1.4. Politica de tineret în România anilor '90	33
3.1.5. Constatările grupului de experți	36
3.1.5.1. Demografie	36
3.1.5.2. Educație, ocupare, șomaj	36
3.1.5.3. Familie, identitate de gen și sexualitate	38
3.1.5.4. Participare	38
3.1.5.5. Culturi/subculturi de tineret	39
3.1.5.6. Participare politică	39
3.1.5.7. Societate multiculturală	40
3.1.5.8. Excluziune/incluziune	40
3.1.5.9. Politica de tineret	40
3.1.5.10. Concluziile și recomandările grupului de experți	41
3.1.6. Evoluția principalilor indicatori relevanți pentru politica de tineret din anul 2000 până în prezent	41

3.1.6.1. Indicatori contextuali	42
3.1.6.2. Educație și training	44
3.1.6.3. Ocupare și antreprenoriat	46
3.1.6.4. Sănătate și bunăstare	49
3.1.6.5. Incluziune socială	53
3.1.6.6. Participare	56
3.1.7. Tineretul în România actuală	58
3.1.8. Politica de tineret în România actuală	94
3.1.9. Concluzii și recomandări	102
3.2. Asistența Socială în România: aspecte istorice	112
3.2.1. Introducere	112
3.2.2. Asistența Socială în Principatele Române până la 1948	113
3.2.3. Concluzii	126
3.3. Politici de ocupare	128
3.3.1. Argument și metodologie pentru politici de ocupare adresate grupurilor vulnerabile	128
3.3.2. Discriminarea și inegalitate de șansă pe piața muncii în România	129
3.3.3. Vulnerabilități ale grupurilor cu risc specific de necalificare	138
3.3.3.1. Etnici romi	138
3.3.3.2. Persoane cu dizabilități	139
3.3.3.3. Tineri din instituții de plasament	141
3.3.3.4. Tineri în sistemul de probațiune, foști deținuți	143
3.3.4 Politici de ocupare a grupurilor cu risc specific de necalificare	145
3. Referințe bibliografice	150
Baze de date	156

Listă grafice

Grafic 1. Distribuția primărilor de comune în funcție de derularea proiectelor din fonduri externe și capacitatea financiară (2009-2012)	24
Grafic 2. Distribuția primărilor de comune în funcție de derularea proiectelor din fonduri externe și gradul de dezvoltare a comunei	27
Grafic 3. Populația de copii și tineri	42
Grafic 4. Ponderea tinerilor în total populație	43
Grafic 5. Vârsta medie la care tinerii părăsesc casa părintească	43
Grafic 6. Ponderea tinerilor de 18-24 ani care părăsesc timpuriu școala	44
Grafic 7. Participarea la învățământul terțiar a tinerilor de 30-34 ani	44
Grafic 8. Ponderea tinerilor de 20-24 ani care au finalizat învățământul secundar superior	45
Grafic 9. Ponderea tinerilor cu nivel de educație ISCED 3 care învață două sau mai multe limbi străine	45
Grafic 10. Rata șomajului în rândul tinerilor	46
Grafic 11. Ponderea tinerilor șomeri în total tineri (15-29 ani)	46
Grafic 12. Rata șomajului pe termen lung în rândul tinerilor.....	47
Grafic 13. Ponderea tinerilor angajați temporar în total angajați	47
Grafic 14. Rata tinerilor NEET (pentru 15-24 ani)	48
Grafic 15. Rata tinerilor NEET (15-29 ani)	49
Grafic 16. Ponderea tinerilor de 15-29 ani care fumează zilnic (2008)	50
Grafic 17. Obezitatea în rândul tinerilor de 15-29 ani (2008)	51
Grafic 18. Rata brută a sinuciderilor în rândul tinerilor de 15-29 ani (la 100.000 locuitori)	51
Grafic 19. Suferința psihică în rândul tinerilor de 15-29 ani	52
Grafic 20. Răniri datorate accidentelor rutiere în rândul tinerilor de 15-29 ani	53
Grafic 21. Rata tinerilor la risc de sărăcie sau excluziune socială	54
Grafic 22. Rata tinerilor la risc de sărăcie	54

Grafic 23. Ponderea tinerilor în situație de deprivare materială severă	55
Grafic 24. Ponderea tinerilor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte joasă a muncii	55
Grafic 25. Cazuri auto-raportate de tineri cu nevoi de examinare medicală nesatisfăcute din cauza barierelor de acces	56
Grafic 26. Ponderea tinerilor de 16-24 ani care folosesc internetul pentru a interacționa cu autoritățile publice	56
Grafic 27. Ponderea tinerilor de 16-24 ani care folosesc Internetul pentru a obține informații de la autoritățile publice	57
Grafic 28. Ponderea tinerilor de 16-24 ani care folosesc Internetul pentru a descărca formulare oficiale de la autoritățile publice.....	57
Grafic 29. Ponderea tinerilor de 16-24 ani care folosesc Internetul pentru a trimite formulare completate autorităților publice	58
Grafic 30. Evoluția populației României și a populației tinere	59
Grafic 31. Evoluția ponderii populației tinere în total populație, în perioada 1990-2014	59
Grafic 32. Evoluția ratei natalității în perioada 1990-2013	60
Grafic 33. Evoluția ratei totale de fertilitate (2000-2010)	60
Grafic 34. Evoluția ratei generale de fertilitate pe grupe de vârstă ale mamei și medii de rezidență (1990-2013	61
Grafic 35. Evoluția vârstei medii a mamei la prima naștere (1990-2013)	61
Grafic 36. Evoluția întreruperilor de sarcina (la 1000 femei)	62
Grafic 37. Plecări cu domiciliu pe medii și sexe	62
Grafic 38. Stabiliri de domiciliu pe medii și sexe	63
Grafic 39. Structura fluxurilor migrației interne urbane și rurale, determinate de schimbarea domiciliului (rate la 1000 locuitori)	63
Grafic 40. Soldul schimbărilor de domiciliu pe medii (total și pentru grupa de vârstă 15-34 ani)	64
Grafic 41. Evoluția numărului de emigranți pe categorii de vârstă (1990-2011)	65

Grafic 42. Evoluția ratei brute de cuprindere în toate nivelurile de educație ca raport din populația în vârstă de 7-23 ani	66
Grafic 43. Evoluția ratei brute de cuprindere în învățământul obligatoriu de 10 ani ...	66
Grafic 44. Evoluția ratei brute de cuprindere în învățământul superior	67
Grafic 45. Evoluția duratei medii de frecventare a învățământului superior	68
Grafic 46. Evoluția ratei abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial	69
Grafic 47. Evoluția ratei abandonului școlar în învățământul liceal	69
Grafic 48. Evoluția ratei abandonului școlar în învățământul profesional	70
Grafic 49. Evoluția ratei abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri .	70
Grafic 50. Rata șomajului în rândul tinerilor, după nivelul studiilor	71
Grafic 51. Rata de activitate pe categorii de vârstă și sexe (trim. I - 2014)	72
Grafic 52. Rata de ocupare pe categorii de vârstă și sexe	73
Grafic 53. Repartiția tinerilor ocupați pe activități ale economiei naționale (trim. IV - 2013)	74
Grafic 54. Repartiția pe medii de rezidență a populației de 15-24 ani ocupate în cele 4 domenii de activitate cu peste 5% (trim. IV-2013)	75
Grafic 55. Repartiția pe medii de rezidență a populației de 25-34 ani ocupate în cele 5 domenii de activitate cu peste 5% (trim IV-2013)	75
Grafic 56. Repartiția pe sexe a populației de 15-24 ani ocupate în cele 4 domenii de activitate cu peste :trim IV- 2013)	76
Grafic 57. Repartiția pe sexe a populației de 25-34 ani ocupate în cele 5 domenii de activitate cu peste 5% (trim IV-2013)	76
Grafic 58. Ratele de ocupare în rândul populației ocupate de 15-34 ani pe regiuni de dezvoltare (trim I/2014	77
Grafic 59. Ratele de ocupare în rândul populației ocupate de 15-34 ani (trim 1/2014) .	78
Grafic 60. Ratele de ocupare în rândul populației ocupate pe 15-34 ani (trim 1/2014) .	78
Grafic 61. Structura populației tinere ocupate după statutul profesional (trim IV-2013)	79

Grafic 62. Structura populației ocupate de 15-24 ani după statutul profesional (trim IV-2013)	79
Grafic 63. Structura populației ocupate de 25-34 ani după statutul profesional, pe sexe (trim IV- 2013)	80
Grafic 64. Rata șomajului pe categorii de vârstă și sexe (trim 1/2014)	80
Grafic 65. Ponderea persoanelor de 15-24 ani auto-ocupate în total populație	82
Grafic 66. Ponderea lucrătorilor familiali neremunerați în vârstă de 15-24 ani (2013) .	82
Grafic 67. Rata șomajului de lungă durată (12 luni și peste) - trim 1/2014	54
Grafic 68. Evoluția ponderilor gospodăriilor de tip persoană singură cu copii dependenți	86
Grafic 69. Evoluția vârstei medii la prima căsătorie, pe medii de rezidență și sexe	87
Grafic 70. Evoluția ratei de nupțialitate (2000-2013)	88
Grafic 71. Numărul de căsătorii după grupa de vârstă a soților în anii 2000 și 2013	88
Grafic 72. Evoluția numărului de avorturi la 1000 născuți vii în România, după vârsta mamei	88
Grafic 73. Numărul avorturi la 1000 născuți vii în România și în țările UE (15-34 ani)	89
Grafic 74 Evoluția numărului de ONG-uri înregistrate între 2000-2014	92
Grafic 75. Grupuri/ persoane pe care nu i-ar dori ca vecini (%)	129
Grafic 76. Cât de confortabil v-ați simți în preajma unei persoane (%) (cu orientare homosexuală; infectate HIV; cu dizabilitate fizică/psihică; imigrant; de etnie romă; de etnie maghiară; de altă religie)	130
Grafic 77. Aspecte ale discriminării în relația români-romi (%)	131
Grafic 78. Cât de mult credeți că v-ar deranja să aflați că (o persoană de același sex cu dvs. vă face avansuri; un membru al familiei este homosexual; unul dintre profesorii copilului dvs este homosexual; medicul de familie este homosexual; să aveți un coleg de muncă homosexual) (%)	131
Grafic 79 În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre imigranții din România (%) (nu sunt o povară pentru sistemul	

de protecție socială, sporesc criminalitatea, degradează cultura, iau locurile de muncă)	132
Grafic 80. Discriminare și inegalitate de șansă pe piața muncii (%)	134
Grafic 81. Motive ale atitudinii neprincipiale la locul de muncă 2011 (%)	136
Grafic 82. Mecanisme ale vulnerabilității pe piața muncii	136

Lista tabele

Tabel 1 Indicele dezvoltării comunitare rurale LEVEL 98	11
Tabel 2 Indicele dezvoltării comunitare pentru zonele urbane (DEVURB) și rurale (POVCOM) (1999)	12
Tabel 3 Hărți ale excluziunii la nivel comunitar în zone urbane și rurale	13
Tabel 4 Indicele dezvoltării comunitare la nivel de sat (DEVSAT 2002)	13
Tabel 5 Indicele dezvoltării comunei IDC (2008)	14
Tabel 6 Indicele dezvoltării sociale IDSL în zone urbane și rurale	15
Tabel 7 Indicele sărăciei comunitare (ISC) pentru zonele urbane în interiorul localității (2007)	16
Tabel 8 Indicatori pentru identificarea comunităților urbane dezavantajate (URBANCOM)	18
Tabel 9 Tipologia teoretică a comunităților urbane dezavantajate	18
Tabel 10 Distribuția pe regiuni de dezvoltare a comunelor în funcție de capacitatea financiară și dezvoltarea socială	28
Tabel 11 Evoluția efectivelor de studenți (învățământ superior)	67
Tabel 12 Numărul de înregistrări de organizații nonguvernamentale (2014)	91
Tabel 13 Evoluția alocațiilor bugetare totale repartizate Asistenței Sociale de la Bugetul Statului în Muntenia 1832-1848	119
Tabel 14 Evoluția numărului de copii îngrijiți de Casa Copiilor sărmani între 1832-1848	120
Tabel 15 Evoluția alocațiilor bugetare și a numărului de beneficiari de pensii de milă și a persoanelor instituționalizate prin Casa Cerșetorilor între 1832-1848	121

Tabel 16 Situații potențiale și tratament inadecvat la locul de muncă	133
Tabel 17 Caracteristici ale ocupării grupurilor de risc specific de necalificare	137
Tabel 18 Programe naționale de susținere a grupurilor defavorizate și ținte de ocupare	149

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.13. Calitatea vieții și evaluarea politicilor sociale

Tema de cercetare:

6.13.4. Riscuri sociale și inechități

Coordonator: Manuela Sofia Stănculescu

Autor: Mictat Gârlan

CUPRINS

Vol. II -Fondurile europene din România, eșecul multor guvernări

1. Fondurile europene în România, eșecul multor guvernări	3
2. Raportul ocupare – șomaj din România între anii 1991 – 2005	8
3. Indicatori privind piața forței de muncă. Metodologii de calcul	14
4. Cauzele șomajului de lungă durată	22
5. Concluzii	28
6. Bibliografie	29

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

**6.22. Dezvoltarea și crearea de instrumente de lucru – dicționare,
baze de date, arhive etc.**

Tema de cercetare:

6.22.4. Calitatea vieții în România: 2014

Coordonator: dr. Ioan Mărginean

Colectiv de autori: Ioan Mărginean; Marian Vasile; Mihai Dumitru; Eugen Glăvan;
Simona Ilie; Flavius Mihalache; Adina Mihăilescu; Adriana Neguț;
Claudia Petrescu; Cosmina Pop; Raluca Popescu; Iuliana Precupețu;
Ana Maria Preoteasa; Mariana Stanciu; Simona Stănescu; Laura
Tufă; Bogdan Voicu; Mălina Voicu

CUPRINS

Vol. I. Dicționarul calității vieții

Abrevieri întâlnite frecvent în text	9
Abordare multinivel a cercetării calității vieții	10
Accesul la servicii de educație	12
Accesul la servicii de sănătate	12
Accesul la servicii publice	14

Agency	16
Alfabetizare digitală	16
Alienare	16
Anomie	18
Asigurări sociale	18
Asistență socială	18
Asistență medicală primară, secundară sau terțiară	18
Autoconsum	18
Beneficii sociale	19
Bugete de gospodărie	19
Buget de timp	19
Bullying	19
Bunăstare mentală	19
Bunăstare subiectivă	21
Calitatea locuinței	22
Calitatea locuirii	22
Calitatea mediului	27
Calitatea mediului politic	27
Calitatea ocupării	28
Calitatea socială	29
Calitatea societății	30
Calitatea subiectivă sau percepută a vieții	31
Calitatea vieții	31
Calitatea vieții comunitare	33
Calitatea vieții de familie	36
Calitatea vieții de muncă	38

Calitatea vieții în România	41
Calitatea vieții vârstei a treia	43
Capabilități	44
Capital social	45
Cheltuieli ale gospodăriei	48
Ciclu de viață	50
Clase de calitate a vieții	54
Coeziune socială	55
Competențe digitale	55
Comunitate	57
Condiții de muncă	57
Condițiile de viață ale populației	58
Conflicte sociale	59
Consum etic	60
Consum în colaborare	60
Consum locavor	60
Consum sustenabil	60
Consumul populației	63
Coș de consum	64
Culturi ale bunăstării subiective	65
Deprivare	67
Deprivare digitală	69
Deprivare relativă	69
Dezvoltare comunitară	70
Dezvoltare durabilă	71
Dezvoltare locală	74

Dezvoltare socială	77
Dezvoltare umană	78
Diagnoza calității vieții	78
Dimensiuni și indicatori ai calității vieții	78
Diviziune digitală	80
Dorință	80
Downshifting	80
E-incluziune	80
Echilibrul între viața profesională și viața privată	83
Economie informală	85
Economie socială	85
Educația	88
Egalitate de gen	90
Eurobarometru	91
European Quality of Life Survey	92
European Social Survey	92
The European Union Survey Of Income And Living Conditions	93
Evaluarea calității serviciilor publice	94
Evaluarea calității vieții	96
Excluziune socială	98
Facilitatori comunitari	100
Factori determinanți ai calității vieții	100
Fairtrade	102
Feminism	102
Fericire	103
Flexicuritate	104

Gentrificare	104
Gerontologie socială	105
Global Health Observatory	105
Gospodărie	106
Grupuri vulnerabile	106
Homeostaza satisfacției cu viața	110
Homelessness	110
Inactiv-casnică-ocupare informală	110
Incluziune socială	112
Indicatori ai sănătății populației	113
Indicatori sociali	114
Indicele Dezvoltării Umane	116
Inegalitatea de venituri	117
Inegalități sociale	119
Infrastructură	119
Integrarea pe piața muncii	119
Îmbătrânire activă	119
Împuternicire socială	119
Key Indicators of the Labour Market	119
Labour Force Survey	120
Legea lui Engel	121
Life ability	122
Lifelong learning	122
Lipsa de adăpost	122
Livability	125
Măsurarea index a calității vieții	126

Măsurarea sărăciei: abordări directe și indirecte	129
Măsurarea sărăciei: metode subiective	130
Metodologii de cercetare a calității vieții	134
Minim de subzistență	135
Minim de trai decent	136
Mobbing	136
Mod de viață	136
Model de consum	138
Muncă digitală	140
Muncă flexibilă	142
Nevoie umană	142
Nivel de aspirații	145
Nivel de trai	146
Ocupare	147
Orientări în cercetarea calității vieții	149
Paradigma calității vieții	150
Paradoxul Anderson	151
Paradoxul lui Easterlin	151
Paradoxul lui Simpson	152
Paradoxul redistribuirii	152
Participare publică	152
Percepția calității vieții	154
Politici de ocupare	155
Politici publice de îmbunătățire a calității vieții populației	158
Postmaterialismul și calitatea vieții	160
Prag de sărăcie	162

Profiluri ale calității vieții	164
Prosperitate digitală	164
Prosperitate precară	167
Protecția consumatorilor	168
Puterea de cumpărare a populației	169
Raport social	170
Relații profesionale la locul de muncă	170
Reputație online	170
Resurse macroeconomice pentru nivelul de trai	170
Responsabilitate socială corporativă	170
Resurse reconvertibile	171
Reziliență	171
Satisfacția cu locul de muncă	173
Satisfacția cu sănătatea	174
Satisfacția cu viața	176
Satisfacția cu viața comunitară	177
Satisfacția cu viața de familie	178
Satisfacție cu viața maritală	178
Sărăcie	180
Sărăcie subiectivă și consensuală	181
Securitate online	184
Securitate socioeconomică	186
Servicii comunitare	186
Servicii de îngrijire a copiilor	186
Servicii de îngrijire pe termen lung	187
Servicii de utilități publice	187

Servicii sociale	187
Simplitate voluntară	188
Sistem public de sănătate	188
Societate informațională	191
Societate meritocratică	191
Standard de viață	191
Standardul subiectiv de viață	193
Statul bunăstării	193
Stil de viață	195
Stil de viață frugal	197
Stil de viață sănătos	200
Strategie de viață	203
Subocupare	204
Surse de date pentru cunoașterea calității vieții populației	204
Sustenabilitate	205
Tensiuni din societate	206
Teoria ciclurilor deprivării	206
Teoria discrepanțelor multiple	206
Teoriile top-down și bottom-up ale satisfacției cu viața	207
Timpul de muncă	210
Timp liber	212
Venituri	214
Viață bună	215
Voluntariat	217
World Database of Happiness	219
Bibliografie	220

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

**6.22. Dezvoltarea și crearea de instrumente de lucru – dicționare,
baze de date, arhive, etc.**

Tema de cercetare:

6.22.4. Calitatea vieții în România: 2014

Coordonator: dr. Ioan Mărginean

Autori: Gabriela Neagu; dr. Sorin Cace

CUPRINS

Vol. II. Dicționarul calității vieți

Reprezentări ale absolvenților de studii superioare. asupra pieței muncii din România	1
Rezumat	1
Introducere	1
Integrarea profesională a tinerilor - o problemă a întregii societăți	2
Premise și obiective	3
Date analizate	4

Limitele cercetării	5
Cadru teoretico-metodologic	6
Discuții	8
1. Stabilitate pe piața muncii	9
2. Socializarea profesională	18
3. Corespondența dintre educație și ocupație	26
Concluzii	30
Bibliografie	31

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

6.2.2. Exploatarea gazelor de șist; efecte economice și asupra mediului

Coordonator: dr. Marina Bădileanu

Colectiv de autori: dr. Marina Bădileanu; ec. Daniela Nicoleta Băleanu; dr. Raluca Elisabeta Bozga; dr. Marius F. R. Bulearcă; ec. Luminița Izabell Georgescu; dr. Mihaela Adina Mateescu; dr. Cornelia Neagu; Levon Sarchizian; dr. Cristian Sima

CUPRINS

Introducere	3
Capitolul 1. Potențialul mondial de gaze de șist	4
Capitolul 2. Aspecte economice ale exploatării gazelor de șist	14
2.1. Experiența SUA în domeniul exploatării gazelor de șist. Evaluări ale impactului și comparații cu România	14
2.2. Situația actuală în Uniunea Europeană	23
Capitolul 3. Legislația internă și internațională care guvernează exploatarea hidrocarburilor neconvenționale	34

3.1. Legislația internațională	34
3.2. Legislația din România	45
Capitolul 4. Fracturarea hidrolică și riscurile ecologice asociate exploatării gazelor de șist prin această metodă	49
4.1. Fracturarea hidrolică	49
4.2. Riscurile ecologice asociate exploatării gazelor de șist prin fracturare hidrolică	52
4.3. Riscuri ecologice ale exploatării gazelor de șist posibile în cazul folosirii de tehnici alternative la FH	62
Capitolul 5. Acceptabilitatea socială a exploatării gazelor de șist	69
Concluzii	75
Anexe	75

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.2. Valorificarea eficientă a patrimoniului național de resurse naturale

Tema de cercetare:

6.2.3. Coordonate ale politicii de dezvoltare durabilă în domeniul industriei extractive

Coordonator: dr. Marius F. R. Bulearcă

Colectiv de autori: dr. Marius F. R. Bulearcă; ec. Daniel Mărguș; dr. Cornelia Neagu;
dr. Cristian Sima; dr. Radu Șerbulescu

CUPRINS

Introducere	4
Capitolul 1. Dezvoltarea durabilă și particularitățile sale în industria extractivă	7
1.1. Conceptul de dezvoltare durabilă	8
1.2. Dimensiunile dezvoltării durabile	11
1.3. Particularități ale dezvoltării durabile în industria extractivă	18
1.4. Rolul statului în strategia privind utilizarea durabilă a resurselor	25
Capitolul 2. Coordonate ale politicii de dezvoltare durabilă în domeniul industriei extractive a hidrocarburilor	29
2.1. Tendințe pe plan mondial și european privind exploatarea hidrocarburilor ...	29
2.1.1. Perspectivile pieței mondiale a țițeiului	29

2.1.2. Perspective pe termen mediu ale industriei gazului natural	31
2.2. Condiția actuală a industriei extractive a hidrocarburilor din România	32
2.2.1. Țițeiul	33
2.2.2. Gazele naturale	35
2.3. Caracteristici ale dezvoltării durabile în industria extractivă a hidrocarburilor	40
2.3.1. Țițeiul	44
2.3.1.1. Conceptul Petrom de dezvoltare durabilă: Resourcefulness	44
2.3.1.2. Managementul mediului – angajamentul Petrom pentru managementul mediului înconjurător	46
2.3.1.3. Energii noi și inovație (Eco-Innovation) – angajamentul Petrom pentru energii noi	52
2.3.2. Gazele naturale	53
Capitolul 3. Coordonate ale politicii de dezvoltare durabilă în domeniul industriei extractive a cărbunilor	63
3.1. Conservarea resurselor de cărbune și asigurarea creșterii economice	64
3.2. Exploatarea resurselor de cărbune și supravegherea impactului asupra mediului	69
3.3. Eliminarea sărăciei și asigurarea condițiilor satisfacerii nevoilor esențiale de muncă și viață	73
3.4. Restructurarea tehnologiilor din extracția cărbunilor și menținerea sub control a riscurilor acestora	79
3.5. Practicarea mineritului responsabil	83
Capitolul 4. Coordonate ale politicii de dezvoltare durabilă în domeniul industriei extractive a minereurilor metalifere	86
4.1. Exploatarea rațională a rezervelor de minereuri metalifere, într-un ritm care să asigure prezervarea lor o perioadă cât mai îndelungată	88
4.2. Exploatarea rezervelor de minereuri metalifere și supravegherea impactului asupra mediului	93
4.3. Combaterea sărăciei și asigurarea unui standard decent de viață	99

Capitolul 5. Coordonate ale politicii de dezvoltare durabilă în domeniul industriei extractive a mineralelor nemetalifere	102
5.1. Cadrul economic al activităților din industria extractivă a mineralelor nemetalifere	102
5.2. Caracteristici ale dezvoltării durabile în industria extractivă a mineralelor nemetalifere	106
Concluzii	111
Bibliografie	118

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității

Tema de cercetare:

6.4.1. Coordonate posibile ale politicii industriale a României: premise, orientări, mijloace de acțiune

Coordonator: prof. dr. Corneliu Russu

Autor: prof. dr. Corneliu Russu

CUPRINS

Introducere	2
1. Politica industrială – definire, conținut, mijloace de acțiune	4
1.1. Precizări noționale	4
1.2. Controverse	9
2. Experiențe relevante	17
2.1. Orientări naționale diversificate	17
2.2. Politica industrială a Uniunii Europene. Repere pentru țările membre	32

3. Evoluții recente și situația actuală a economiei și industriei românești ca premisă a stabilirii politicii industriale	39
3.1. Precizări metodologice	39
3.2. Modificările structurale	40
3.3. Efortul investițional	54
3.4. Piața muncii și resursele umane	61
3.5. Cercetarea & dezvoltarea și inovarea	71
3.6. Dezvoltarea regională	78
3.7. Concurența și dereglementarea	84
3.8. Comerțul internațional	92
3.9. Întreprinderile mici și mijlocii	94
4. Elemente preconizate pentru politica de reindustrializare a României	102
4.2. Primele exerciții de politică industrială a României – deficiențe conceptuale și lipsă de finalizare	107
4.3. Premise actuale ale politicii de reindustrializare	111
4.4. Continuarea și orientarea modificărilor structurale	114
4.5. Intensificarea și orientarea investițiilor	119
4.6. Îmbunătățirea funcționării pieței muncii și dezvoltarea capitalului uman	122
4.7. Creșterea contribuției cercetării & dezvoltării și inovării la dezvoltarea economică	128
4.8. Dezvoltarea regională	133
4.9. Concurența și dereglementarea	138
4.10. Amplificarea și diversificarea legăturilor comerciale externe	144
4.11. Valorificarea superioară a potențialului IMM	145
5. Concluzii	147
Bibliografie	152

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității

Tema de cercetare:

*6.4.3. Piloni ai dezvoltării industriei prelucrătoare din România în următorul deceniu.
Direcții și soluții de reconstrucție industrială*

Coordonator: dr. Nicoleta Hornianschi

Colectiv de autori: dr. Nicoleta Hornianschi; dr. Andrei Silviu Dospinescu;
ec. Mariana Vania

CUPRINS

Introducere	3
Capitolul 1. Parametrii funcționali ai industriei prelucrătoare naționale	4
1.1. Precizări metodologice generale	4
1.2. Parametrii funcționali ai industriei prelucrătoare din România, în perioada 2000 - 2014	5
1.3. Caracteristici structurale ale industriei prelucrătoare din România	9
Capitolul 2. Premise și perspective pentru dezvoltarea industriei prelucrătoare din România în următorul deceniu	12

2.1. Premise generale și specifice	12
2.2. Performante sectoriale: oportunități și restricții	14
2.3. Perspective pe termen scurt în evoluția indicatorilor macromediului economic național	21
2.4. Orientări pe termen mediu și lung	22
Capitolul 3. Piloni ai dezvoltării industriei prelucrătoare: investițiile, cheltuielile de cercetare-dezvoltare și consumul privat	26
3.1. Metodologia utilizată	27
3.2. Baza de date	28
3.3. Caracteristici statistice ale indicatorilor utilizați	39
3.4. Analiza impactului variabilelor explicative asupra producției industriei prelucrătoare	33
3.5. Prognoza dinamicii producției industriei prelucrătoare	35
Capitolul 4. Direcții de acțiune și soluții menite să susțină procesul de reconstrucție a industriei prelucrătoare din România	45
4.1. Repere ale unei noi politici industriale sustenabile, orizont 2014-2020, în viziunea Comisiei Europene	45
4.2. Priorități ale politicii industriale a României în perspectiva 2014 - 2020 (sintetic)	47
4.3. Direcții potențiale de acțiune care să susțină procesul de reconstrucție a industriei prelucrătoare din România	49
Bibliografie	54
Anexa 1	55
Metoda modificată a momentelor	55
Anexa 2	56
Prognoza indicelui producției industriei prelucrătoare pe termen scurt și mediu	56

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.4. Analiza dinamicii economiei naționale. Direcții de îmbunătățire a structurilor economice în condițiile creșterii competitivității

Tema de cercetare:

6.4.6. Reorientarea politicii de transport din România, în acord cu cerințele naționale și europene

Coordonator: dr. Frantz Daniel Fistung

Colectiv de autori: dr. Frantz Daniel Fistung; dr. Manuela Iștoc; ec. Rodica Miroiu;
ing. Teodor Popescu; dr. Doina Tătaru

CUPRINS

Cuprins	1
Introducere	2
Capitolul 1. Factori externi de influență a politicii naționale de transport	5
1.1. Elemente definitorii ale cadrului legislativ-instituțional de la nivelul UE, în domeniul transporturilor	5
1.1.1. Jaloane ale politicii europene de transport	5
1.1.2. Politica Europeană de susținere a dezvoltării transporturilor durabile	12

1.1.3. Instituții coordonatoare ale activității de transport, la nivelul Uniunii Europene	23
1.2. Evoluții și tendințe ale transporturilor comunitare	30
Capitolul 2: Aspecte relevante ale politicilor românești de transport și suportul cercetării științifice	52
2.1. Scurt istoric al evoluției instituțiilor coordonatoare a activității de transport din România	52
2.2. Jaloane ale politicii românești în domeniul transporturilor	60
2.3. Cercetarea științifică, suport al dezvoltării transporturilor din România	72
2.3.1. Repere ale activității de cercetare științifică, în cadrul Uniunii Europene	72
2.3.2. Suportul cercetării științifice pentru dezvoltarea durabilă a transporturilor românești	79
Capitolul 3: Evoluții recente și direcții posibile de acțiune, în vederea dezvoltării unui sistem de transport durabil în România	91
3.1. Evoluția transporturilor românești în perioada 2000 – 2014	93
3.2. Problemele nerezolvate din transporturi și efectele induse la nivel economic și social	101
3.2.1. Analiza punctelor slabe a transporturilor românești, la nivel general ..	101
3.2.2. Identificarea punctelor slabe, la nivelul modurilor de transport	114
3.3. Direcții de acțiune pe termen scurt, mediu și lung	129
Concluzii	138
Bibliografie	145

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.21. Noua Enciclopedie a României

Tema de cercetare:

*6.21.2. Aspecte diacronice ale industriei prelucrătoare din România
(perioada cuprinsă între 1945 și sfârșitul anului 1989)*

Coordonator: dr. Nicoleta Hornianschi

Autori: ec. dr. Nicoleta Hornianschi; ec. Mariana Vania

CUPRINS

Introducere	2
1. Industria prelucrătoare în perioada cuprinsă între 1945 și 1948	4
1.1. Industria mare prelucrătoare după sfârșitul celui de-al doilea război mondial .	4
1.2. Industria mare prelucrătoare din România în anul 1947	6
1.3. Industria mare prelucrătoare din România în anul 1948	8
1.3.1. Principalii indicatori ai industriei prelucrătoare în anul 1948	9
1.3.2. Societățile mixte româno-sovietice (SOVROM-uri), în ramuri ale industriei prelucrătoare	10
2. Evoluția industriei prelucrătoare mari în perioada 1950-1989	11

2.1. Structura industriei prelucrătoare mari și evoluția nivelului unor indicatori economici în perioada 1950-1989	12
2.2. Modificări ale structurii comerțului exterior pe grupe de produse ale industriei prelucrătoare, în perioada 1950-1989	19
Concluzii	27
Bibliografie și webografie	29
Anexe	30

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.21 Noua Enciclopedie a României

Tema de cercetare:

*6.21.3. Industria extractivă din România în perioada industrializării socialiste
(1948-1989)*

Coordonator: dr. Marius Bulearcă

Colectiv de autori: dr. Marius Bulearcă; ec. Daniel Mărguș; dr. Cornelia Neagu;
dr. Cristian Sima

CUPRINS

Introducere	3
Capitolul 1. Industria extractivă a gazelor naturale în perioada 1948-1989	5
1.1. Contextul politic, economic și juridic în perioada 1948-1989	7
1.2. Organizarea activității de exploatare și valorificare a gazelor naturale în perioada 1948-1989	11
1.3. Activitatea societăților din sectorul gazier în perioada 1948-1989	17
Capitolul 2. Industria extractivă a cărbunilor în România în perioada 1948-1989	29
2.1. Perioada 1948-1959	29

2.2. Perioada 1960-1969	32
2.3. Perioada 1970-1979	33
2.4. Perioada 1980-1989	36
Capitolul 3. Industria extractivă a minereurilor metalifere în perioada 1948-1989	40
3.1. Metalele neferoase	41
3.2. Metalele prețioase	46
3.3. Minereul de fier și industria siderurgică	48
Capitolul 4. Industria extractivă a mineralelor nemetalifere în perioada 1948-1989	52
4.1. Evoluția principalelor exploatare de sare în perioada 1948-1989	52
4.2. Organizarea activității de exploatare și valorificare a mineralelor nometalifere în perioada 1948-1989	55
Concluzii	60
Bibliografie	70

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.21. Noua Enciclopedie a României

Tema de cercetare:

6.21.4. Evoluția modelelor de consum al energiei electrice din România

Coordonator: dr. Marina Bădileanu

Colectiv de autori: dr. Marina Bădileanu; ec. Luminița Izabell Georgescu;
ec. Daniela Băleanu; dr. Daniel Ciuiu, colaborator
(Universitatea Tehnică de Construcții București)

CUPRINS

Introducere	3
Capitolul 1: Premise practice și teoretice ale modelelor consumului de energie electrică	8
Capitolul 2: Testul de cauzalitate GRANGER și testul de ruptura CHOW - aplicație pentru piața SPOT de electricitate din România	18
Capitolul 3: Prețuri atipice ale energiei electrice pe piață pentru ziua următoare din România	26
Bibliografie	38

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Domeniul strategic

6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)

Direcția prioritară:

6.21. Noua Enciclopedie a României

Tema de cercetare:

6.21.6. Transportul feroviar din România, de la apariție și până în prezent

Coordonator: dr. Frantz Daniel Fistung

Colectiv de autori: dr. Frantz Daniel Fistung, ec. Rodica Miroiu; ing. Teodor Popescu

CUPRINS

Introducere	3
Capitolul 1. Apariția căilor ferate în România	5
Capitolul 2. Perioada dintre anii 1919-1949 și amprenta celor două conflagrații militare mondiale	19
Capitolul 3. Societatea comunistă, între anii 1950-1990	35
Capitolul 4. Perioada contemporană	48
Concluzii finale	76
Bibliografie	80
Anexe	81

Anexa 1. Scurt istoric al procesului de electrificare în cazul căilor ferate din România	81
Anexa 2. Repere ale procesului de modernizare a parcului de locomotive, din dotarea CFR, în perioada 1911-1948	83
Anexa 3. Situația rețelei feroviare din România, în perioada interbelică, la nivel județean	88
Anexa 4. Evoluții ale sistemelor de transport feroviar, pe plan mondial, în perioada 1950-1990	103
Anexa 5. Comparații ale duratei de deplasare a trenurilor, pe principalele rute din România în diferite perioade de timp	105

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

COLECTIVUL DE CERCETĂRI COMPLEXE

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

COLECTIVUL DE CERCETĂRI COMPLEXE

Programul:

**6.6 Instabilitatea economică și politici de stabilizare în condițiile financiarizării
economiei și creșterii complexității și vulnerabilității proceselor economico-sociale
și sistemelor instituționale**

Tema de cercetare:

6.6.1. – Problema austerității și ieșirea din criză

Coordonator: Acad. Aurel Iancu

Autor: Acad. Aurel Iancu

CUPRINS

1. Introducere	3
2. Opinii, teorii și politici privind austeritatea și efectele ei	7
2.1. Modelul convențional keynesist de austeritate contracționară	7
2.2. Ipoteza echivalenței lui Ricardo	11
2.3. Modelul german al politicii austerității în confruntare cu studiul realității	15
3. Cercetări empirice privind impactul schimbării compoziției factorilor asupra efectelor generate de ajustările fiscale	19
4. Concluzii	30
Bibliografie	31